
21
Online
កម្មវិធី
ទប់ស្កាត់បឋម
កម្ពុជា

តារាងមាតិកា

សេចក្តីណែនាំ

០២ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃកម្មវិធី

០៤ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃអង្គការមូលនិធិអេ២១

១០ ទ្រង់ទ្រាយកម្មវិធី + មាតិកាកម្មវិធី

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

១៤ **វគ្គទី ០១៖** គុណតម្លៃ និងសិទ្ធិកុមារ

១៨ **វគ្គទី ០២៖** ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព

២២ **វគ្គទី ០៣៖** ការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ច

គោលការណ៍ណែនាំអំពីសកម្មភាព

៣២ វគ្គទី ០១

៤៦ វគ្គទី ០២

៥៦ វគ្គទី ០៣

ឯកសារយោង

៧៣ ឯកសារយោងផ្សេងៗ

ចំតចម្លង៖ ©A21 USA, Inc. 2023. រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

©A21 USA, Inc. 2023.រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង។ គ្មានផ្នែកណាមួយនៃការបោះពុម្ពនេះអាចត្រូវបានដកស្រង់ឡើងវិញ រក្សាទុកក្នុងប្រព័ន្ធទាញយក ឬបញ្ជូនតាមទម្រង់ណាមួយ ឬដោយមធ្យោបាយណាមួយ អេឡិចត្រូនិក មេកានិច ការថតចម្លង ការថតចម្លង ឬបើមិនដូច្នេះទេ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតជាមុនពី A21 USA, Inc.សំណើសុំការអនុញ្ញាតគួរតែត្រូវបានផ្ញើតាមរយៈអ៊ីមែលមកកាន់អាសយដ្ឋាន info@A21.org; ប្រធានបទ៖ ការសុំអនុញ្ញាតការរក្សាសិទ្ធិ។ការបដិសេធ៖ រាល់តួអង្គនិងរឿងរ៉ាវនៅក្នុងធនធានសម្ភារៈ នេះគឺជាការប្រឌិត។

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

កម្មវិធីទប់ស្កាត់បឋម

យើងសូមអរគុណលោកអ្នកដែលបានជ្រើសរើសក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែមអំពីអំពើជួញដូរមនុស្សនិងវិធានការដើម្បីទប់ស្កាត់។ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រផ្តោតទៅលើកុមារ កម្មវិធីនេះមានគោលបំណងធ្វើឱ្យកុមារចេះសហការគ្នាជាមួយមិត្តភក្តិរបស់ពួកគេដោយមានការដឹកនាំពីអ្នកសម្របសម្រួល។កម្មវិធីនេះត្រូវបានរៀបរៀងឡើងដើម្បីផ្តល់អំណាចដល់កុមារនិងដើម្បីគាំទ្រដល់សំលេងរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងបង្រៀនពួកគេអោយមានសមត្ថភាពក្នុងការសម្រេចចិត្តដើម្បីការពារខ្លួនគេ និងអ្នកដទៃ។ សូមរីករាយក្នុងការធ្វើវាដោយខ្លួនឯង ហើយកុំស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការសួរសំណួរមកកាន់យើង៖ **A21.ORG/CONTACT** ។ យើងទន្ទឹងរងចាំស្តាប់អំពីលទ្ធផលដែលលោកអ្នកសម្រេចបានក្នុងការតស៊ូដើម្បីសេរីភាព។

តើអ្វីគឺជាគោលបំណងរបស់យើង?

០១ ការកំណត់និងការពារគុណតម្លៃរបស់កុមារនិងសិទ្ធិមនុស្សរបស់ពួកគេ។

០២ ការទប់ស្កាត់អំពើជួញដូរមនុស្ស ការធ្វើចំណាកស្រុកគ្មានសុវត្ថិភាព និង ការកេងប្រវ័ញ្ច (ក្នុងនិងក្រៅអនឡាញ)

០៣ ការផ្តល់ជូននូវធនធាននានានិងរបៀបនៃការតស៊ូមតិសម្រាប់កុមារ។

តើកម្មវិធីនេះមានរយៈពេលប៉ុន្មាន?

មានវគ្គសិក្សារយៈពេល០១ម៉ោង ចំនួន០៣វគ្គដែលអាចបត់បែនបាន ហើយអាចឆ្លើយតបទៅ នឹងបរិបទរបស់អ្នកចូលរួម និងរយៈពេលនៃថ្នាក់រៀនរបស់អ្នក។

តើកម្មវិធីនេះបង្កើតឡើងសម្រាប់នរណា?

កុមារដែលមានអាយុចាប់ពី ៦ឆ្នាំ ដល់ ១២ឆ្នាំ ។ កម្មវិធីនេះអាចសម្របសម្រួលជាមួយទំហំនៃក្រុមណាមួយក៏បាន។

ការសម្របសម្រួលកម្មវិធី

កម្មវិធីនេះអាចនឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅតាមសហគមន៍ឬនៅក្នុងសាលារៀនដើម្បីបង្រៀនកុមារអំពីតម្លៃរបស់ពួកគេក្នុងនាមជាមនុស្សជាតិហើយជួយឱ្យពួកគេយល់ថាទោះបីជាពួកគេជាអនីតិជននៅឡើយក៏ពួកគេនៅតែជាបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិស្វ័យសម្រេចរបស់ខ្លួន។ធនធានទាំងនេះផ្តោតទៅលើជំនាញបំណិនជីវិតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តម្លៃផ្ទាល់ខ្លួន និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ អំណាចនៃការសម្រេចចិត្ត ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព ការណែនាំអំពីអំពើជួញដូរនិង
ការកេងប្រវ័ញ្ច និងសុវត្ថិភាពតាមតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត។

ថតចម្លង៖ ©A21 USA, Inc. 2023. រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

ភ្ជាប់ជាមួយសៀវភៅអប់រំបែបរូបភាព

គោលដៅស្នូលនៃសៀវភៅអប់រំបែបរូបភាពស្តីពី ***ការរក្សាសុវត្ថិភាពតាមអនឡាញ*** គឺដើម្បីជួយកុមារតូចៗ ចេះឲ្យបានច្រើនអំពីសុវត្ថិភាពឌីជីថល និងដើម្បីបំពាក់ជំនាញដល់កុមារឲ្យចេះការពារខ្លួន កុំឲ្យធ្លាក់ខ្លួនរងគ្រោះពីការកេងប្រវ័ញ្ចតាមអនឡាញ ។ សៀវភៅ រក្សាសុវត្ថិភាពតាមអនឡាញ នេះ និទានរឿងរ៉ាវរបស់កុមារពីរនាក់គឺ ធារ៉ា និង រីយ៉ា ជាមិត្តភក្តិនឹងគ្នា ។ ពួកគេបានជួបមនុស្សបោកប្រាស់ ដែលបានផ្តល់ឱកាសក្លែងក្លាយ

ធនធាន
បន្ថែម

ការបណ្តុះបណ្តាល
អ្នកសម្របសម្រួល

ការស្នង់មុតិ
យោបល់

វីដេអូស្តីពី
ការជួញដូរកម្លាំង
ពលកម្ម

ប្រសិនសង្ស័យ រាយការណ៍!

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិសម្រាប់កុមារបាត់ខ្លួន និងការកេងប្រវ័ញ្ច (NCMEC)
1-800-THE-LOST (1-800-843-5678)
CyberTipline:MissingKids.org

នរគបាលជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស
១២៨៨

រាយការណ៍អំពីគ្រោះអាសន្ន៖
១១៩

ចំតចម្លង៖ ©A21 USA, Inc. 2023. រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

អំពើជួញដូរមនុស្ស

ការការពារគឺជាគន្លឹះក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងទៅនឹងអំពើរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស។ "យើងជឿជាក់ក្នុងការបំពាក់បំប៉ន់សមត្ថភាពដល់មនុស្សជំនាន់ក្រោយនូវជំនាញដើម្បីផ្តល់នូវអំណាចនិងពីរបៀបការពារខ្លួនគេពីការរំលោភបំពាន និងលទ្ធភាពនៃការកេងប្រវ័ញ្ចទាំងនេះ។

តើអ្នកដឹងដែរឬទេ?

- គេបានប៉ាន់ប្រមាណថាសព្វថ្ងៃនេះ នៅគ្រប់ទីកន្លែងមានមនុស្ស ចន្លោះពី ២០,៩ លាន ទៅ ៤០,៣ លាននាក់ត្រូវបានស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពជាទាសភាព។ [១]
- ជនរងគ្រោះម្នាក់ក្នុងចំណោម ០៤ នាក់ដែលរងគ្រោះដោយទាសភាពសម័យទំនើបគឺជាកុមារ។ [២]
- មានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងអំពីចំនួនជនអន្តោប្រវេសន៍អន្តរជាតិនៅទូទាំងពិភពលោក។ [៣]
- ជនចំណាកស្រុកនៅតែស្ថិតក្នុងចំណោម "សមាជិកដែលងាយរងគ្រោះបំផុតនៃសង្គម" ដែលស៊ូទ្រាំនឹងការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ការរំលោភបំពាន និងការធើសអើង។ [៤]
- ១០% នៃចំនួនប្រជាជនសរុបនៅក្នុងពិភពលោករស់នៅក្រោមចំណូលតិចជាង ១,៩០ ដុល្លារក្នុងមួយថ្ងៃ។ [៥]
- ប្រជាជនភាគច្រើនដែលរស់នៅក្នុងភាពក្រីក្រមិនមានលទ្ធភាពទទួលបាននូវការអប់រំ ពួកគេរស់នៅតាមតំបន់ជនបទធ្វើការងារដែលមិនមានសុវត្ថិភាព (មិនមានសុវត្ថិភាពនិងមិនមានស្ថេរភាព) ហើយជាងពាក់កណ្តាលនៃពួកគេគឺជាអ្នកដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ។ [៦]
- មានកុមារក្មេងជំទង់និងយុវជននៅទូទាំងពិភពលោកចំនួន ២៦៤.៣ លាននាក់មិនបានចូលរៀន។[៧]
- មានយុវជនចំនួន ១០៣ លាននាក់នៅទូទាំងពិភពលោកខ្វះជំនាញអក្ខរកម្មហើយជាង ៦០ ភាគរយនៃពួកគេគឺជាស្ត្រី។ [៨]
- ជារៀងរាល់ឆ្នាំមានកុមារ និងក្មេងជំទង់ចំនួន ២៤៦ លាននាក់នៅជុំវិញពិភពលោកត្រូវបានរាយការណ៍ថាពួកគេបានជួបប្រទះនឹងអំពើហិង្សា ឬការសម្លុតធ្វើបាបនៅឯសាលារៀន។ [៩]
- យោងតាមស្ថិតិនៅលើពិភពបានបង្ហាញថា អត្រានៃការធ្វើ អត្តឃាតគឺជាមូលហេតុចំបងទី២ នៃការស្លាប់ក្នុងចំណោមអ្នកដែលមានអាយុចន្លោះពី ១៥ ទៅ ២៩ ឆ្នាំ
- ការស្រាវជ្រាវក៏បានបង្ហាញផងដែរថា អាកប្បកិរិយានៃការធ្វើអត្តឃាតកើតឡើងពីកត្តាហានិភ័យមួយចំនួនដែលពុំមានការការពារ ។ [១០]
- អ្នកប្រើអ៊ីនធឺណិតម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកប្រើអ៊ីនធឺណិតបីនាក់ជាក្មេងអាយុក្រោម 18 ឆ្នាំ។[11]

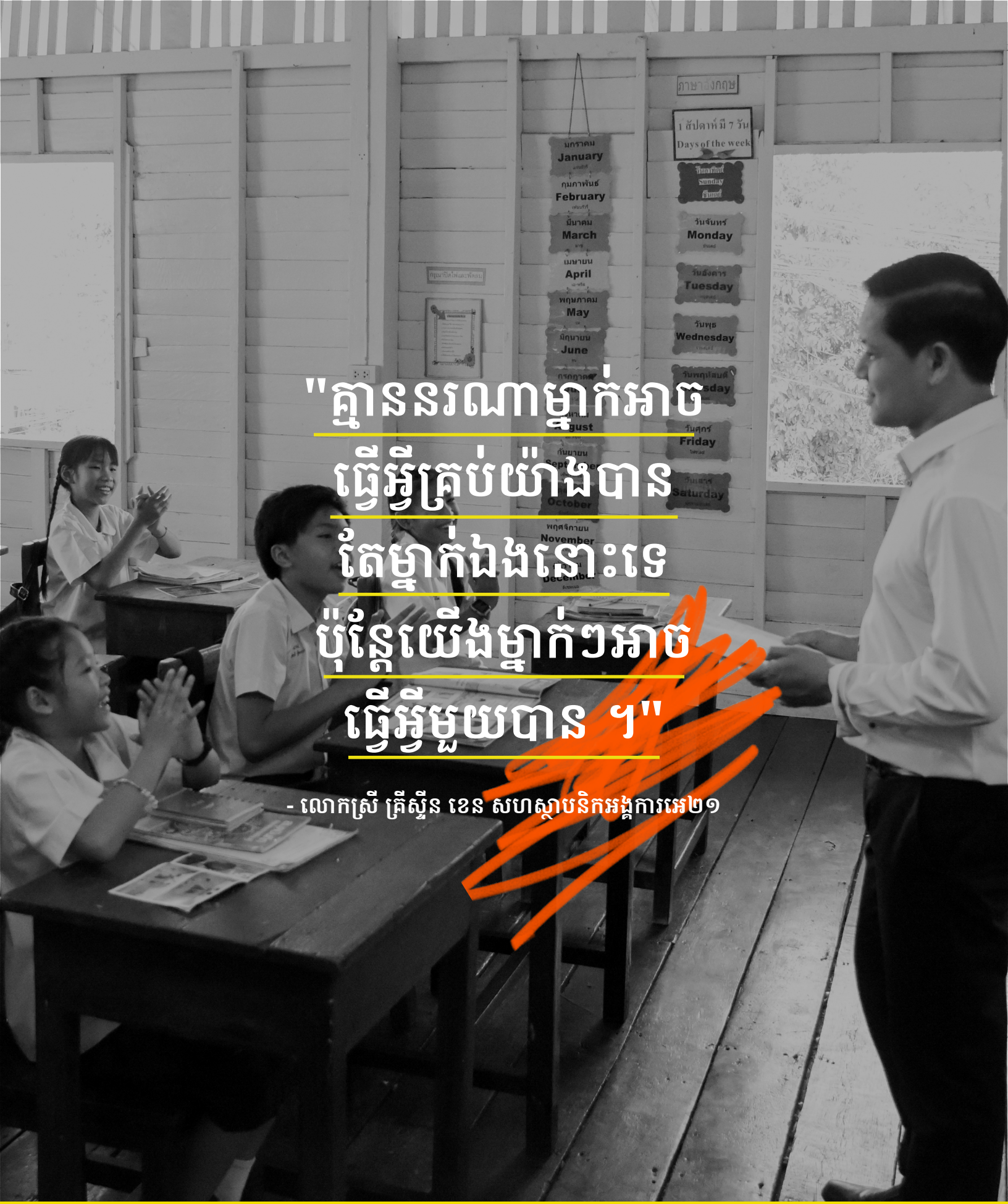
ចំតចម្លង៖ ©A21 USA, Inc. 2023. រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

តើអ្នកដឹងដែរឬទេ?

- ចំនួនកុមារនៅក្នុងសកលលោកដែល មិនបានចូលរៀនបានធ្លាក់ចុះជិត៣ក់កណ្តាលចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០០។ [១១] វាគឺជាការចាំបាច់ណាស់ក្នុងការរក្សាកុមារឱ្យបានចូលរៀនព្រោះការអប់រំក៏ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជា"មធ្យោបាយមួយដែលមានឥទ្ធិពលនិងមានភាពប្រាជ្ញាជ្រៅបំផុតសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព" ។ [១២]
- ការរក្សាភាពត្រឹមត្រូវនៃការធ្វើចំណាកស្រុកប្រកបដោយសុវត្ថិភាពគឺជាសមត្ថភាពក្នុងការរកអោយឃើញនូវការធ្វើចំណាកស្រុកដែលមិនមានភាពប្រក្រតីនិងការហាមឃាត់សកម្មភាពឆ្លងដែនដោយខុសច្បាប់ដូចជាការជួញដូរមនុស្ស ការរត់ពន្ធមនុស្ស ការធ្វើចំណាកស្រុក និងសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនានា។
- ការនិយាយអំពីបញ្ហាដែលអាចកាត់បន្ថយអត្រាធ្វើអត្តឃាត និងរោគសញ្ញានៃការធ្លាក់ទឹកចិត្តផ្សេងៗ។ជាញឹកញាប់មនុស្សដែលធ្វើអត្តឃាតខ្លួនឯង ពួកគេពិតជាមិនមានបំណងធ្វើឱ្យខ្លួនឯងឈឺចាប់នោះទេ ប៉ុន្តែដោយសារពួកគេព្យាយាមប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយនឹងអារម្មណ៍ដែលជាក់លាក់ដូចជាទុក្ខព្រួយ ភាពអស់សង្ឃឹមនិងកំហឹងជាដើម។ [១៣]
- គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDGs) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ ២០១៦ ដោយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ជារួមកម្មវិធីអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចិរភាពនេះមានអន្តរគោលបំណងចំនួន១៧ដូចជាការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ការលើកម្ពស់គុណភាពអប់រំ ការលើកកម្ពស់សមាសភាពយេនឌ័រ ការទប់ស្កាត់អំពើជួញដូរមនុស្ស ការលើកកម្ពស់សេវាសុខាភិបាល និងការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាព (ឧទាហរណ៍ សុខភាពផ្លូវចិត្ត) ដែលមានគោលដៅធ្វើឱ្យពិភពលោកទាំងមូលដើរលើផ្លូវរីកចម្រើននិងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចិរភាព។ [១៤]

ស្ថិតិទាំងនេះបង្ហាញថាទោះបីជាមានរឿងរ៉ាវអាក្រក់ៗ ជាច្រើនដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងពិភពលោកយើងនេះ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលយើងចាប់ផ្តើមប្រយុទ្ធយ៉ាងសកម្មចំពោះបញ្ហាទាំងនោះ យើងនឹងចាប់ផ្តើមមើលឃើញពីការផ្លាស់ប្តូរ។ក្តីសង្ឃឹមរបស់យើងគឺថាតាមរយៈកម្មវិធីនេះគឺយើងនឹងចាប់ផ្តើមអប់រំកុមារនិងអ្នកសម្របសម្រួលដើម្បីបង្កើតឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ។ យើងជឿជាក់ថាការលុបបំបាត់អំពើជួញដូរនិងការកេងប្រវ័ញ្ចមនុស្ស (ទាំងអនឡាញ និងមិនមែនអនឡាញ) គឺអាចធ្វើទៅបានក្នុងដំណាក់ជីវិតរបស់យើង ហើយកម្មវិធីនេះគឺជាការឈានមួយជំហានទៀតដើម្បីឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចបាននូវក្តីសង្ឃឹមនេះ។ សូមអរគុណចំពោះការចូលរួមធ្វើដំណើរជាមួយពួកយើង។

"គ្មាននរណាម្នាក់អាច
ធ្វើអ្វីគ្រប់យ៉ាងបាន
តែម្នាក់ឯងនោះទេ
ប៉ុន្តែយើងម្នាក់ៗអាច
ធ្វើអ្វីមួយបាន ។"

- លោកស្រី គ្រីស្ទីន ខេន សហស្ថាបនិកអង្គការអេ២១

ចំតចម្លងៈ ©A21 USA, Inc. 2023. រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

ទ្រង់ទ្រាយកម្មវិធី

តើកម្មវិធីនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងយ៉ាងដូចម្តេច?

- **សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖** ផ្តល់ការណែនាំជាជំហាន ៗ ដើម្បីជួយអោយអ្នកដឹកនាំក្រុមរបស់អ្នកឆ្លងកាត់វគ្គនីមួយៗ ដោយជោគជ័យ ។
- **សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖** ផ្តល់ការណែនាំជាជំហាន ៗ ដើម្បីជួយអោយអ្នកដឹកនាំក្រុមរបស់អ្នកឆ្លងកាត់វគ្គនីមួយៗ ដោយជោគជ័យ។ ជួនកាល វុត្ថបន្ថែមទៀតផ្សេងៗនឹងត្រូវបានណែនាំ។
- **សេចក្តីណែនាំអំពីការប្រើប្រាស់ធនធាន៖** ផ្តល់ធនធាននិងព័ត៌មានបន្ថែមសម្រាប់អ្នកនិងក្រុមរបស់អ្នកដើម្បីបន្តសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែមទៀតអំពីការការពារខ្លួនពីអំពើជួញដូរមនុស្ស។

តើវគ្គសិក្សាទាំងនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងយ៉ាងដូចម្តេច?

ផ្នែករៀបចំ

ការរៀបចំគឺជាផ្នែកមួយដែលមានសារៈសំខាន់នៅក្នុងវគ្គនីមួយៗដែលត្រូវបានរៀបរៀងឡើងដើម្បីជួយដល់អ្នកសម្របសម្រួលក្នុងការឆ្លើយនឹងសំណួរផ្សេងៗ៖

"ដើម្បីបញ្ចប់វគ្គសិក្សានេះប្រកបដោយជោគជ័យ តើយើងត្រូវការអ្វីខ្លះ?"

- សេចក្តីថ្លែងអំពីគោលបំណង
- លក្ខខណ្ឌសំខាន់ៗ
- សំណួរសំខាន់ៗ
- សម្ភារៈ (ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងឧបសម្ព័ន្ធ)

ផ្នែកបង្រៀន

ការបង្រៀនគឺជាផ្នែកមួយដែលផ្តោតសំខាន់នៅក្នុងវគ្គនីមួយៗដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីបំពាក់ប័នសមត្ថភាពដល់អ្នកសម្របសម្រួលក្នុងការឆ្លើយសំណួរផ្សេងៗ៖

"តើសិស្សត្រូវដឹងអំពីអ្វីខ្លះ និងអាចធ្វើអ្វីបានខ្លះពេលដែលពួកគេបញ្ចាក់វគ្គសិក្សានីមួយៗ?"

"តើជំហានអ្វីខ្លះដែលចាំបាច់នៅទូទាំងវគ្គ ដើម្បីលើកទឹកចិត្ត និងចូលរួមជាមួយសិស្សរបស់ខ្ញុំ?"

តើវគ្គសិក្សានីមួយៗមានអ្វីខ្លះ?

មានកម្រិតនៃការសិក្សាខុសគ្នាចំនួនពីរដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីអោយសិស្សមានការចូលរួមទាំងនៅក្នុងក្រុមតូចនិងក្រុមធំ។

ផ្នែកទី ០១ - សេចក្តីផ្តើម

- សំណួរសំខាន់ៗ
- សកម្មភាពណែនាំ

ផ្នែកទី ០២ - អន្តរកម្ម (កម្រិត ០១)

- **អន្តរកម្មសកម្មភាព៖** មានសកម្មភាពពីរដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីអោយអ្នកសិក្សាកម្រិតដំបូងបានធ្វើបន្តិចម្តងៗ។ សកម្មភាពទាំងនោះបង្ហាញអំពី ការចងចាំ ការយល់ដឹង និងការកម្រិតការអនុវត្ត ជាមូលដ្ឋាន

ផ្នែកទី ០៣ ការបណ្តុះគំនិត (កម្រិត ០២)

- **ការអំពាវនាវឱ្យធ្វើសកម្មភាព៖** មានសកម្មភាពដែលជាជម្រើសចំនួនបួន (ឧទាហរណ៍៖ តន្ត្រី សិល្បៈ ការសម្តែង និងការសរសេរបែបច្នៃប្រឌិត) សម្រាប់ការឆ្លើយតបផ្ទាល់មាត់ឬតាមរយៈការសរសេរ ដែលអាចជ្រើសរើសយកវិធីសាស្ត្រធ្វើជាក្រុម ឬជាដៃគូ។ សកម្មភាពទាំងនេះ បានជួយបង្កើនកម្រិតនៃការរៀនសូត្រតាមរយៈការអនុវត្ត ការវិភាគ និងការវាយតម្លៃលើមាតិកានៃវគ្គសិក្សា។

មាតិកាកម្មវិធី

វគ្គទី ០១

គុណតម្លៃ និងសិទ្ធិកុមារ

កុមារត្រូវការដឹងថាពួកគេមានតម្លៃ ហើយសំលេងរបស់ពួកគេពិតជាមានសារៈសំខាន់។វគ្គនេះនឹងជួយកុមារឱ្យស្គាល់អំពីសារៈសំខាន់នៃគុណតម្លៃ និងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ មិនត្រឹមតែនៅក្នុងជីវិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងមាននៅក្នុងជីវិតរបស់អ្នកដទៃផងដែរ។

វគ្គទី ០២

ការធ្វើចំណាក់ស្រុកមានសុវត្ថិភាព

គោលបំណងនៃវគ្គនេះគឺដើម្បីបំពាក់បំប៉នចំណេះដឹងដល់សិស្ស និងឪពុកម្តាយរបស់ពួកគេ ជាមួយនឹងឧបករណ៍ដើម្បីបែងចែករវាងការធ្វើចំណាកស្រុកដែលមានសុវត្ថិភាពនិងគ្មានសុវត្ថិភាព។ពេលខ្លះប្រជាជនធ្វើចំណាកស្រុក ដោយមានភាពមិនប្រក្រតី និងគ្មានសុវត្ថិភាពដែលធ្វើឱ្យពួកគេខ្វះនូវការការពារដែលជាកត្តានាំអោយងាយរងគ្រោះទៅនឹងអំពើជួញដូរនិងការកេងប្រវ័ញ្ច។

វគ្គទី ០៣

អំពើជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ចតាមអនឡាញ

វគ្គសិក្សានេះនឹងជួយអោយយើងស្វែងយល់អំពីរបៀបដែលការជួញដូរ និងការកេងប្រវ័ញ្ចគឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានកើតឡើងនៅគ្រប់ប្រជាជាតិនៅជុំវិញពិភពលោកទាំងក្នុងនិងក្រៅអនឡាញ ។ វាបង្រៀនកុមារពីវិធីផ្សេងគ្នាដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណគ្រោះថ្នាក់ ទទួលស្គាល់ថាអ្នកណាជាមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត និងអ្នកដែលមិនត្រូវបានអញ្ជើញ ឬបោកបញ្ឆោតទាំងនៅលើអ៊ីនធឺណិត និងក្រៅបណ្តាញ និងយល់ពីរបៀបដែលអាចកំចាំងអាចមានសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព។

ពាក្យគន្លឹះ

ការយល់ដឹងអំពីពាក្យគន្លឹះទាំងនេះគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការសិក្សាអំពីកម្មវិធីនេះ។ ពាក្យគន្លឹះទាំងនោះត្រូវបានរួមបញ្ចូលនៅក្នុងវគ្គសិក្សាទាំងបីនេះ។

- **ការរើសអើង៖** ការប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ ឬអយុត្តិធម៌ចំពោះក្រុម ឬបុគ្គលផ្សេងៗគ្នា ដោយផ្អែកលើកត្តាដូចជា តេទ ទំនោរផ្លូវតេទ ពូជសាសន៍ ដើមកំណើត ជនជាតិភាគតិច អាយុ សាសនា និង/ឬបញ្ញា និង/ឬសមត្ថភាពរាងកាយ។
- **ការកេងប្រវ័ញ្ច៖** គឺជាធ្វើនៃការប្រើប្រាស់អ្វីមួយឬនរណាម្នាក់តាមរបៀបយោរយៅឬអយុត្តិធម៌ដើម្បីផលប្រយោជន៍ខ្លួន។
- **អំពើកេងប្រវ័ញ្ចកុមារតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ៖** វគ្គនេះនឹងបង្រៀនកុមារពីវិធីដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណជនដែលបង្ករគ្រោះថ្នាក់ និងជួយអោយពួកគេដឹងថាតើនរណាដែលពួកគេគួនិយាយជាមួយ និងពីរបៀបដែលការរក្សាការសម្ងាត់នាំអោយមានសុវត្ថិភាពនិងគ្មានសុវត្ថិភាព។
- **សិទ្ធិមនុស្ស៖** គឺជាគោលការណ៍ ច្បាប់ សង្គម និងក្រមសីលធម៌នៃសេរីភាពសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ ដែលរួមបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិរបស់កុមារផង។
- **ភាពអយុត្តិធម៌៖** គឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិរបស់បុគ្គល; ទង្វើអយុត្តិធម៌។
- **យុត្តិធម៌៖** ភាពស្មើគ្នា; ឬការប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌។
- **មនុស្សដែលមិនត្រូវបានអញ្ជើញ (ឬមនុស្សមានកលល្បិច)៖** ជាមនុស្សដែលធ្លាប់ស្គាល់ឬជាមនុស្សចម្លែកណាម្នាក់ដែលធ្វើអ្វីមួយដោយគ្មានការអនុញ្ញាត (ឧទាហរណ៍៖ ការនិយាយ ឬការប៉ះពាល់) ឬប្រើការបោកបញ្ឆោត (ឧទាហរណ៍៖ ការនិយាយកុហក និងប្រើកលល្បិច) ដែលធ្វើអោយនរណាម្នាក់មានអារម្មណ៍មិនល្អ ឬ ត្រូវបានគេកេងបន្លំ។"
- **សិទ្ធិមនុស្ស៖** គឺជាគោលការណ៍ ច្បាប់ សង្គម និងក្រមសីលធម៌នៃសេរីភាពសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ ដែលរួមបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិរបស់កុមារផង។

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

វគ្គទី ០១

គុណតម្លៃ និងសិទ្ធិកុមារ

ជំពូកទី០១

គំនិតសំខាន់

មនុស្សគ្រប់គ្នាមានតម្លៃ។ មនុស្សគ្រប់គ្នាសុទ្ធតែសំខាន់។ កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការការពារ។

គោលបំណង

០១ **គុណតម្លៃនិងសិទ្ធិ៖** ការណែនាំ និងអនុវត្តគោលគំនិតសំខាន់ៗ នៃគុណតម្លៃនិងសិទ្ធិកុមារជាមូលដ្ឋាន។

០២ **ការសំរេចចិត្តនិងការការពារ៖** កំណត់ការសំរេចចិត្តដែលត្រឹមត្រូវ និងមិនត្រឹមត្រូវ សម្រាប់ជំនាញបំណិនជីវិតដែលមានសុវត្ថិភាពដើម្បីធ្វើសកម្មភាពប្រកបដោយសុវត្ថិភាព។

០៣ **សមត្ថភាព៖** ការវិភាគតម្លៃ និងស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សដើម្បីទទួលស្គាល់ពីសក្តានុពល និងសមត្ថភាពរបស់កុមារក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ការគិតការការដោះស្រាយបញ្ហា ចំណេះដឹងបច្ចេកទេស និងជំនាញបំណិតជីវិត។

សំនួរសំខាន់ៗ

- តើអ្វីជាសិទ្ធិកុមារ?
- តើមានវិធីណាខ្លះដែលមនុស្សម្នាក់ៗអាចបង្ហាញអោយអ្នកដទៃមើលឃើញពីតម្លៃរបស់ពួកគេ?
- តើមនុស្សដែលគួរអោយទុកចិត្ត និង មនុស្សដែលមានល្បិចកលមានលក្ខណៈខុសគ្នាយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ?
- តើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយសុភវិនិច្ឆ័យនិងឈ្លាសវៃ អាចការពារកុមារពីគ្រោះថ្នាក់បានយ៉ាងដូចម្តេច?
- តើមានវិធីអ្វីខ្លះក្នុងការទទួលនិងផ្តល់ព័ត៌មានដើម្បីលុបបំបាត់ការឆ្លើយតបបែបអវិជ្ជមានចំពោះសិទ្ធិមនុស្ស និងតម្លៃ?
- តើកុមារអាចយកឈ្នះឧបសគ្គនានា តាមរយៈការអនុវត្តគុណតម្លៃ ហេតុផល និងការវិនិច្ឆ័យរបស់ពួកគេដោយរបៀបណា?

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ពាក្យគន្លឹះ

- **លក្ខណៈសកល៖** គឺជាកម្មសិទ្ធិ ឬអនុវត្តជាទូទៅ; សម្រាប់មនុស្សទាំងអស់។
- **ទំនិញ៖** គឺជាផលិតផលសេដ្ឋកិច្ចឬផលិតផលដែលអាចទិញឬលក់បាន។
- **សមភាព៖** ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាវាជាភាពស្មើភាពគ្នានៅក្នុងសិទ្ធិមនុស្ស និងឱកាស។
- **សមធម៌៖** យុត្តិធម៌; ការធានានូវសិទ្ធិទទួលបានឱកាសស្មើភាពគ្នាដើម្បីទទួលបាននូវសមភាព។
- **ការគោរព៖** ការអោយតម្លៃចំពោះឬ ការយល់ដឹងពីតម្លៃនៃឧត្តមភាពរបស់មនុស្សណាម្នាក់ ដើម្បីបង្ហាញការគោរពចំពោះភាពខុសគ្នារបស់មនុស្សម្នាក់ៗដូចជាការចូលចិត្ត ការអោយតម្លៃ និងគុណសម្បត្តិរបស់គេ។
- **គុណតម្លៃ៖** សារៈសំខាន់ តម្លៃរូបិយវត្ថុ ឬគុណប្រយោជន៍នៃរបស់អ្វីមួយ ឬ អាកប្បកិរិយារបស់មនុស្សម្នាក់ដែលកំណត់ពីរបៀបដែលពួកគេប្រព្រឹត្ត។

សកម្មភាព

- **ការណែនាំ**
  ការអោយម្លៃទៅលើតម្លៃ (សកម្មភាព ០១ក)
- **អន្តរកម្ម**
  កម្រងសិទ្ធិទាំងបួនរបស់កុមារ (សកម្មភាព ០១ខ)
  សមភាពនិងសមធម៌ (សកម្មភាព ១ គ)
- **ការបំផុសគំនិត**
  ការអំពាវនាវឱ្យធ្វើសកម្មភាព (សកម្មភាព ១ ឃ)

ជំហានទី ០១

ការណែនាំ

ការនិយាយ៖ យើងនឹងស្វែងយល់អំពីគោលគំនិតសំខាន់ៗនៃគុណតម្លៃ និងសិទ្ធិរបស់កុមារ។អ្នកឱ្យតម្លៃទៅលើរបស់អ្វីមួយដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះអ្នក។"សូមគិតអំពីផលិតផលមួយ វត្ថុមួយ ឬផលិតផលមួយដែលអ្នកមាន ហើយវាមានតម្លៃចំពោះអ្នក (ឧទាហរណ៍៖ ទូរស័ព្ទចល័ត ស្បែកជើង ប្រដាប់ប្រដាលេង) និងសូមចែករំលែកពីមូលហេតុអ្នកគិតថាវាមានសារៈសំខាន់ចំពោះអ្នក និងថាតើវាមានតម្លៃសម្រាប់អ្នកយ៉ាងដូចម្តេច។របស់ទាំងនេះត្រូវបានគេហៅថាជា ទំនិញ។ពួកវាគឺជាទំនិញដែលអាចទិញឬលក់បាន។

សួរថា៖ "តើគុណតំលៃមានអ្វីខ្លះ?"

> **គំរូចំលើយ៖** គុណតម្លៃមានសារៈសំខាន់ តម្លៃរូបិយវត្ថុ ឬរបស់ដែលមានប្រយោជន៍នៃអ្វីមួយ។ អាកប្បកិរិយារបស់មនុស្សម្នាក់ដែលកំណត់ពីរបៀបដែលពួកគេប្រព្រឹត្ត។(ឧទាហរណ៍៖ មានដូចជា ភាពគួរឱ្យទុកចិត្ត ការគោរព ទំនួលខុសត្រូវ ការអធ្យាស្រ័យល្អ ការគោរពប្រតិបត្តិ ភាពស្មោះត្រង់ និង ភាពសប្បុរស) ។

ធ្វើ៖ គុណតម្លៃ (សកម្មភាព ០១ក)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ជំហានទី ០២

អន្តរកម្ម

និយាយ៖ អង្គការសហប្រជាជាតិ (អ. ស. ប) បានចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស[១៥] ដើម្បីបង្ហាញពីគុណតម្លៃនិងសារៈសំខាន់របស់មនុស្ស។វាត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ប្រជាជននៃប្រជាជាតិទាំងអស់នៅក្នុងសកលលោក។ការរៀនអំពីគុណតម្លៃ និងសិទ្ធិមនុស្សជាសកលអាចជួយឱ្យយើងចេះគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក។ការរៀនអំពីគុណតម្លៃ និងសិទ្ធិមនុស្សជាសកលអាចជួយឱ្យយើងចេះគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក។

កិច្ចការពារកុមារនិងសិទ្ធិរបស់ពួកគេគឺមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ ដូច្នេះហើយបានជាអង្គការសហប្រជាជាតិបានបង្កើតឯកសារជាក់លាក់អំពីសិទ្ធិកុមារទាំងនេះមក។ "កុមារទាំងអស់ត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ប្រទេសស្ទើរតែទាំងអស់នៅលើពិភពលោកបានចុះហត្ថលេខាលើសន្ធិសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ នេះមានន័យថាពួកគេបានឯកភាពថាកុមារទាំងអស់ដោយមិនគិតពី"ឋានៈក្នុងសង្គម"មានសិទ្ធិដូចគ្នា ក្នុងការទទួលបាននូវបរិយាកាសនៃការការពារមិនថានៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតឬនៅក្រៅប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតទេ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសកលរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិកុមារបានចែងថា មិនថាពួកគេជានរណា រស់នៅកន្លែងណា ឪពុកម្តាយធ្វើអ្វី ពួកគេនិយាយភាសាអ្វី កាន់សាសនាអ្វី មិនថាពួកគេជាក្មេងប្រុសឬក្មេងស្រី ហើយ វប្បធម៌របស់ពួកគេជាអ្វី មិនថាពួកគេមានពិការភាព ហើយទោះបីពួកគេជាអ្នកមានឬអ្នកក្រក៏ដោយ។គឺគ្មានកុមារណាម្នាក់ត្រូវបានគេប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ចំពោះសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់គេណាមួយបានឡើយ (យូ. អិន. ស៊ី. អ. ស៊ី. ១៩៨៩)។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍នេះគឺដើម្បីការពារកុមារពីភាពអយុត្តិធម៌និងការរំលោភសិទ្ធិរបស់ពួកគេនិងជួយឱ្យកុមារមានសុវត្ថិភាពរួចផុតពីគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ។

សួរថា៖ " តើកុមារជាមនុស្សដែលមានអាយុ:ប៉ុន្មាន?"

គំរូចម្លើយ៖ គឺជាមនុស្សដែលមានអាយុ:តិចជាងឬក្រោម ១៨ ឆ្នាំ។

សួរថា៖ "តើសិទ្ធិមនុស្សគឺជាអ្វី?"

គំរូចំលើយ៖ សិទ្ធិមនុស្សគឺជាគោលការណ៍ ច្បាប់ សង្គម និងសីលធម៌ នៃសេរីភាពសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ដែលរួមមានទាំងសិទ្ធិកុមារ។ សិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ និងយោបល់ សិទ្ធិក្នុងការសម្រាកនិងការលំហែសិទ្ធិក្នុងការអប់រំ និងសិទ្ធិរស់រានមានជីវិត។ សេរីភាពនិងសន្តិសុខរបស់មនុស្ស។

សួរថា៖ "តើកុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិដូចគ្នាដែរឬទេ?"

គំរូចំលើយ៖ ត្រូវហើយ! កុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិដូចៗគ្នា។ សិទ្ធិមនុស្សគឺជាសិទ្ធិ ជាសកលដែលមនុស្សគ្រប់គ្នាៗមាន។

ធ្វើ៖ កម្រងសិទ្ធទាំងបួនរបស់កុមារ (សកម្មភាព ០១ខ)

និយាយ៖ សិទ្ធិនិងការទទួលបានសិទ្ធិគឺមានភាពខុសគ្នា។ នោះហើយជាមូលហេតុដែលថា ទោះបីជាមនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិដូចគ្នាក៏ដោយ ក៏មិនប្រាកដថាពួកគេទទួលបានការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ពួកគេដូចៗគ្នាដែរ។

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថាសិទ្ធិរបស់អ្នកបានធ្វើអោយមានភាពខុសប្លែកគ្នានៅក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃទេរបស់អ្នកដែរឬទេ? ដោយរបៀបណា?"

គំរូចំលើយ៖ បាទ/ចាស។ សិទ្ធិរបស់អ្នកអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទទួលបានអាហារនិងទឹកស្អាតដើម្បីធ្វើឱ្យអ្នកមានសុខភាពល្អនិងអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទទួលបានការអប់រំដើម្បីជួយអោយអ្នកដឹងថាតើអ្នកត្រូវធ្វើអ្វីបន្ទាប់ពីរៀនចប់ ហើយផ្តល់ឱ្យអ្នកនូវឱកាសដើម្បីឈោងចាប់ក្តីសុបិន្តរបស់អ្នក។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

- **និយាយ៖** វាជាមានសំខាន់ណាស់ដែលអ្នកត្រូវតែចងចាំថាអ្នកមានតម្លៃទោះបីជាអ្នកជានរណាក៏ដោយ។ មនុស្សគ្រប់រូបមានតម្លៃហើយគ្រប់គ្នាសមនឹងទទួលបាន**យុត្តិធម៌** (ត្រូវបានទទួលនូវការប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌) ។ សិទ្ធិមនុស្សអនុញ្ញាតឱ្យកុមារទទួលបាននូវរបស់បរចាំបាច់ដើម្បីរស់នៅពេញមួយជីវិតដែលប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ភាពរីករាយនិងមានសុខភាពល្អ។

- **និយាយ៖** វិធីមួយដែលអាចលុបបំបាត់ការឆ្លើយតបបែបអវិជ្ជមានចំពោះសិទ្ធិមនុស្សនិងតម្លៃ គឺត្រូវបន្តការលើកកម្ពស់យុត្តិធម៌តាមរយៈការធ្វើអោយមាន**សមភាព** និងលុបបំបាត់នូវរាល់គំនិតនៃ**ការរើសអើង**តាមរយៈការលើកកម្ពស់**សមធម៌**។

ធ្វើ: សមភាពនិងសមធម៌ (សកម្មភាព ០១គ)

សួរថា៖ " តើអ្វីគឺជាភាពខុសគ្នារវាង សមភាពនិងសមធម៌?"

គំរូចំលើយ៖ សមភាពមានគោលបំណងលើកកម្ពស់ភាពយុត្តិធម៌ ដោយការផ្តល់ឱ្យគ្រប់គ្នានូវសិទ្ធិស្មើៗគ្នា។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយមនុស្សម្នាក់ៗរស់នៅក្នុងស្ថានភាពផ្សេងៗគ្នាដែលជួនកាលអាចធ្វើឱ្យពួកគេមានការលំបាកក្នុងការទទួលបានសិទ្ធិទាំងនេះដោយសេរី។ នោះហើយជាមូលហេតុដែលយើងត្រូវធ្វើអោយមានសមធម៌។ សមធម៌គឺជាការផ្តល់ឱ្យមនុស្សគ្រប់គ្នានូវអ្វីដែលពួកគេត្រូវការ (ឱកាស ឬ ធនធាន ។ល។) ដើម្បីទទួលបាននូវរបស់ឬអ្វីមួយដូចគ្នា។ ជួនកាលវាមានន័យថាមនុស្សត្រូវបានគេផ្តល់ឱ្យនូវអ្វីដែលប្លែកឬច្រើនដើម្បីទទួលបានលទ្ធផលដូចគ្នា។ ឧទាហរណ៍៖ ជនពិការអាចត្រូវការជំនួយបន្ថែមរួមមានរទេះរុញ ឧបករណ៍ជំនួយការស្តាប់ ឬអវយវៈសិប្បនិម្មិត ដែលអាចជួយឱ្យពួកគេបំពេញការងារបានដូចមនុស្សធម្មតាដែរ។

ជំហានទី ០២

ការបំផុសគំនិត

- **និយាយ៖** យើងបានសិក្សាអំពីសិទ្ធិតម្លៃនិងវិធីការពារខ្លួនយើងរួចហើយ។ ឥឡូវនេះយើងនឹងអនុវត្តនូវអ្វីដែលយើងបានរៀន ហើយបង្កើតវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ដើម្បីជម្រុញទឹកចិត្តនិងអប់រំដល់អ្នកដ៏ទៃទៀត។

ធ្វើ៖ ការអំពាវនាវឱ្យធ្វើសកម្មភាព (សកម្មភាពទី០១)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

វគ្គទី ០៣

ចំណាកស្រុកដែលមានសុវត្ថិភាព

ការបង្រៀន

គំនិតសំខាន់

ការធ្វើចំណាកស្រុកគឺជាផ្នែកដ៏ធំមួយនៃពិភពលោករបស់យើង។ប្រជាជនធ្វើចំណាកស្រុកដោយសារមូលហេតុផ្សេងៗគ្នា។ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាពអាចជួយសង្គ្រោះជីវិតមនុស្សបាន។

គោលបំណង

០១ **ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព៖** ណែនាំនិងអនុវត្តគោលគំនិតសំខាន់ៗនៃការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព។

០២ **ការសំរេចចិត្តនិងការការពារ៖** ការប្រៀបធៀប ការសម្រេចចិត្តនៃការធ្វើចំណាកស្រុកដែលមានសុវត្ថិភាពនិងគ្មានសុវត្ថិភាព។

០៣ **សមត្ថភាព៖** វិភាគស្ថានភាពនៃការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីទទួលស្គាល់ពីសក្តានុពលនិងសមត្ថភាពរបស់កុមារក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ការគិតការដោះស្រាយបញ្ហា ចំណេះដឹងបច្ចេកទេស និងជំនាញបំណិតជីវិត។

សំនួរសំខាន់ៗ

- តើការធ្វើចំណាកស្រុកគឺជាអ្វី?
- តើភាពស្រដៀងគ្នានិងភាពខុសគ្នារវាងការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាពនិងគ្មានសុវត្ថិភាពមានអ្វីខ្លះ?
- តើមានហានិភ័យអ្វីខ្លះដែលអាចកើតឡើងក្នុងកំឡុងពេលធ្វើចំណាកស្រុកជាមួយមនុស្សមិនគួរអោយទុកចិត្តឬមនុស្សដែលមានកលល្បិច?
- តើការធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយសុភវិនិច្ឆ័យ និងភាពឈ្លាសវៃអាចជួយផ្តល់ព័ត៌មានអំពីការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាពបានយ៉ាងដូចម្តេច?
- តើមានវិធីអ្វីខ្លះដើម្បីទទួលនិងផ្តល់ព័ត៌មានអំពីការធ្វើចំណាកស្រុកប្រកបដោយសុវត្ថិភាព?
- តើអ្នកលុបបំបាត់បញ្ហានិងឧបសគ្គក្នុងការធ្វើចំណាកស្រុកដោយប្រើហេតុផលនិងការវិនិច្ឆ័យដែលមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវបានយ៉ាងដូចម្តេច?"

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ពាក្យគន្លឹះ

- **អន្តោប្រវេសន៍៖** គឺជាផ្លាស់ទីលំនៅពីប្រទេសមួយទៅកាន់ប្រទេសមួយផ្សេងទៀតជាអចិន្ត្រៃយ៍។
- **ការធ្វើចំណាកស្រុក៖** គឺជាចលនានៃការផ្លាស់លំនៅទីពីកន្លែងមួយទៅកាន់កន្លែងមួយទៀត។
- **ការធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតី"មិនមានសុវត្ថិភាព"៖** គឺជាសកម្មភាពនៃផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយដោយគ្មានលិខិតស្របច្បាប់ត្រឹមត្រូវ។
- **ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព៖** គឺជាសកម្មភាពនៃការធ្វើចំណាកស្រុកទៅកន្លែងណាមួយដែលសុវត្ថិភាពនិងស្របច្បាប់។
- **ជនភៀសខ្លួន៖** ជានរណាម្នាក់ដែលបានផ្លាស់ទៅរស់នៅប្រទេសថ្មីដើម្បីគេចវេសពីបញ្ហាដែលកើតមាននៅក្នុងប្រទេសកំណើតរបស់ពួកគេ។
- **ការធ្វើចំណាកស្រុកតាមរដូវកាល៖** គឺជាចលនានៃការផ្លាស់ប្តូរពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយផ្សេងទៀតក្នុងគោលបំណងធ្វើកសិកម្ម ប្រមូលផល ឬដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

សកម្មភាព

- **ការណែនាំ**
  ប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុក (សកម្មភាព ០២ក)
- **អន្តរកម្ម**
  ការធ្វើចំណាកស្រុកមានសុវត្ថិភាពឬគ្មានសុវត្ថិភាព? (សកម្មភាព ០២ខ)
  ល្បែងចំណាកស្រុក (សកម្មភាព ២ គ)
- **ការបំផុសគំនិត**
  ការអំពាវនាវឱ្យធ្វើសកម្មភាព (សកម្មភាពទី ២ ឃ)

ជំហានទី ០១

ការណែនាំ

ផ្នែកបង្រៀន

និយាយ៖ ការធ្វើចំណាកស្រុកគឺកើតមាននៅគ្រប់ទីកន្លែង។ វាគឺជាចលនាបំលាស់ទីពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយ។ "ជារៀងរាល់ឆ្នាំមានគ្រួសារនិងមនុស្សរាប់លាននាក់នៅជុំវិញពិភពលោកចង់ធ្វើចំណាកស្រុកឬត្រូវការចាកចេញពីផ្ទះរបស់ពួកគេដោយសារហេតុផលផ្សេងៗ។ជារៀងរាល់ឆ្នាំមានគ្រួសារនិងមនុស្សរាប់លាននាក់នៅជុំវិញពិភពលោកចង់ធ្វើចំណាកស្រុកឬត្រូវការចាកចេញពីផ្ទះរបស់ពួកគេដោយសារហេតុផលផ្សេងៗ។នៅពេលដែលនរណាម្នាក់ផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅទៅរស់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងរដ្ឋបរទេសណាមួយនោះត្រូវបានគេហៅថាជាជនអន្តោប្រវេសន៍។

មានកត្តាសំខាន់ពីរដែលទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើចំណាកស្រុកគឺកត្តាជំរុញនិងកត្តាអូសទាញ។"អ្នកខ្លះធ្វើចំណាកស្រុកដោយសារជម្រើសនៅពេលដែលពួកគេត្រូវបានអូសទាញទៅកាន់ប្រទេសផ្សេងទៀតដើម្បីទទួលបាននូវឱកាសល្អប្រសើរដូចជាការងារឬដើម្បីធ្វើអោយកម្រិតជីវភាពរបស់ពួកគេប្រសើរឡើង។អ្នកផ្សេងទៀតត្រូវបានជំរុញឬបង្ខំចិត្តអោយធ្វើចំណាកស្រុកដោយសារតែសង្គ្រាម ការកេងប្រវ័ញ្ច ភាពក្រីក្រ ឬគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ (ឧទាហរណ៍ដូចជា ទឹកជំនន់ អគ្គិភ័យ និង ការរញ្ជួយដី) ។

ការធ្វើចំណាកស្រុកក៏អាចត្រូវបានជះឥទ្ធិពលដោយសារកត្តាផ្សេងទៀតរួមមាន កង្វះអាហារនិងទីជម្រក បញ្ហាបរិស្ថាន បញ្ហានយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ច បញ្ហាអសន្តិសុខ និង ភាពខុសគ្នានៃវប្បធម៌។ជារឿយៗការធ្វើចំណាកស្រុកត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងបំណងប្រាថ្នានិងក្តីសង្ឃឹមចង់បាននូវសេរីភាព លក្ខណ្ឌរស់នៅនិង/ឬការងារដែលល្អប្រសើរយុត្តិធម៌ និងការទទួលបាននូវសិទ្ធិស្មើៗគ្នា ។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សួរថា៖ "នៅពេលយើងគិតអំពីទស្សន:នៃការធ្វើចំណាកស្រុកតើអ្នកដឹងទេថាសត្វអ្វីខ្លះដែលធ្វើការផ្លាស់ទីពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយផ្សេងទៀត? ហេតុអ្វីបានជាពួកគេធ្វើការបំលាស់ទី?"

គំរូចម្លើយ៖ "សត្វបក្សីធ្វើការបំលាស់ទីដើម្បីស្វែងរកចំណីអាហារនិងទឹកនិងដើម្បីស្វែងរកអាកាសធាតុដែលល្អប្រសើរជាងមុន។"

សួរថា៖ "តើអ្នកស្គាល់នរណាម្នាក់ដែលបានផ្លាស់ទីលំនៅទៅកន្លែងផ្សេងដែរឬទេ? ហេតុអ្វីបានជាពួកគេធ្វើចំណាកស្រុក?"
គំរូចម្លើយ៖ ត្រូវហើយ មិត្តរបស់ខ្ញុំបានធ្វើចំណាកស្រុកដោយសារតែឪពុករបស់នាងមានការងារថ្មីនៅទីក្រុងមួយផ្សេងទៀត។

សួរថា៖ "តើពួកគេត្រូវចំណាយពេលប៉ុន្មានដើម្បីទៅដល់ទីតាំងថ្មីរបស់ពួកគេ? តើពួកគេបានធ្វើដំណើរជាក្រុមដែរឬទេ?"

គំរូចម្លើយ៖ នាងត្រូវការពេលពីរបីថ្ងៃដើម្បីទៅដល់ទីតាំងថ្មីរបស់ពួកគេ ហើយនាងបានធ្វើដំណើរជាមួយគ្រួសារនាង។

ធ្វើ៖ ប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុក (សកម្មភាព ០២ក)

ជំហានទី ០២

អន្តរកម្ម

និយាយ៖ នៅឆ្នាំកន្លងទៅថ្មីៗនេះមានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃជនអន្តោប្រវេសន៍អន្តរជាតិនៅទូទាំងពិភពលោក។ អ្នកទំនងជាស្គាល់មនុស្សណាស់ម្នាក់ដែលបានធ្វើចំណាកស្រុករួចហើយ។ ប្រសិនបើនៅទេ ក្នុងមួយជីវិតរបស់នេះអ្នកគង់តែនឹងបានជួបនរណាម្នាក់ដែលបានធ្វើចំណាកស្រុកជាមិនខាន។ជនចំណាកស្រុកនៅតែស្ថិតក្នុងចំណោម សមាជិកសង្គមដែលងាយរងគ្រោះបំផុតការស៊ូទ្រាំនឹងការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្ស ការរំលោភបំពានផ្នែករាងកាយ និងការធ្វើសអើង ។

មនុស្សខ្លះធ្វើចំណាកស្រុកដោយសារតែមានការធ្វើសអើងទៅលើ សញ្ជាតិពូជសាសន៍ និងសាសនា។នៅពេលខ្លះពួកគេត្រូវបានបង្ខំឱ្យចាកចេញពីប្រទេសកំណើតរបស់ពួកគេដើម្បីរត់គេចពីសង្គ្រាម ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ឬដោយសារតែគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ។កត្តានេះអាចធ្វើឱ្យមនុស្សម្នាក់ផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ខ្លួន ហើយក្លាយទៅជាជនភៀសខ្លួន។អ្នកផ្សេងទៀតធ្វើចំណាកស្រុកដោយផ្លាស់ប្តូរពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយផ្សេងទៀត ក្នុងគោលបំណងដើម្បីធ្វើកសិកម្ម ដើម្បីប្រមូលផលឬដោយសារតែមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការធ្វើចំណាកស្រុកបែបនេះត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាការធ្វើចំណាកស្រុកតាមរដូវកាល។ដូច្នេះការស្វែងយល់អំពីប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុកនៅថ្ងៃនេះនឹងជួយពន្យល់អ្នកអំពីរបៀបដែលមនុស្សមួយចំនួនត្រូវបានគេរំលោភសិទ្ធិនៅក្នុងកំឡុងពេលនៃការធ្វើចំណាកស្រុក។ ហើយនឹងជួយអោយអ្នកដឹងថាមានភាពអយុត្តិធម៌បែបណាខ្លះដែលគ្រួសារទាំងនោះបានស៊ូទ្រាំ ដោយសារតែមនុស្សដែលមានកលល្បិច ព្យាយាមលួងលោមអោយពួកគេធ្វើចំណាកស្រុកដោយខុសច្បាប់។

សួរថា៖ "តើការធ្វើចំណាកស្រុកមានប៉ុន្មានប្រភេទ ហើយតើមានវិធីណាខ្លះដែលប្រជាជនធ្វើចំណាកស្រុក"

គំរូចម្លើយ៖ អ្នកអាចធ្វើចំណាកស្រុកដោយជិះយន្តហោះ ជិះទូក ដើរថ្មើជើង ឬជិះឡាន។ អ្នកក៏អាចធ្វើចំណាកស្រុកនៅក្នុងប្រទេសរបស់អ្នក ចំណាកស្រុកទៅប្រទេសមួយផ្សេងទៀត អ្នកអាចធ្វើចំណាកស្រុកតាមរដូវកាល ឬនៅពេលឈប់សម្រាកវិស្សមកាល ឬដើម្បីធ្វើការបណ្តោះអាសន្ននិងធ្វើចំណាកស្រុកដោយដាក់ពាក្យសុំស្នាក់នៅ ចូលសញ្ជាតិ ជាអចិន្ត្រៃយ៍។

សួរថា៖ "តើអ្វីដែលអាចធ្វើឱ្យការធ្វើចំណាកស្រុកគ្មានសុវត្ថិភាព?"

គំរូចម្លើយ៖ គឺការធ្វើចំណាកស្រុកដោយគ្មានលិខិតឆ្លងដែន គ្មានទិដ្ឋាការឬការលួចឆ្លងកាត់ព្រំដែនដោយខុសច្បាប់។

ធ្វើ៖ ការធ្វើចំណាកស្រុកដែលមានសុវត្ថិភាពឬគ្មានសុវត្ថិភាព? (សកម្មភាព ០២ខ)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សួរថា៖ "តើបញ្ហានៃការធ្វើចំណាកស្រុកវាជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអ្នកដែរឬទេ ប្រសិនបើអ្នកមិនដែលធ្វើចំណាកស្រុកផង? បើជាប់ពាក់ព័ន្ធតើហេតុអ្វី / បើមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធតើហេតុអ្វី?"

គំរូចម្លើយ៖ ទោះបីអ្នកមិនធ្វើចំណាកស្រុកក៏ដោយ ក៏អ្នកប្រហែលជាត្រូវការជួយដល់អ្នកដែលបានធ្វើចំណាកស្រុក រឺអ្នកដែលចង់ធ្វើចំណាកស្រុក។ ឧទាហរណ៍៖ សមាជិកគ្រួសារ ឬមិត្តភក្តិ ឬជាផ្នែកនៃការងាររបស់អ្នក ដូចជាគ្រូបង្រៀន មេធាវី វេជ្ជបណ្ឌិត ឬជា ប៉ូលីស ជាដើម។

សួរថា៖ "តើអ្នកធ្លាប់លឺរឿងរ៉ាវរបស់នរណាម្នាក់ដែលបានធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាពឬអ្នកដែលបានធ្វើចំណាកស្រុកដោយគ្មានសុវត្ថិភាពទេ? តើអ្នកចង់ចែករំលែករឿងនេះដែរឬទេ?"

គំរូចម្លើយ៖ ឪពុកខ្ញុំចាប់ផ្តើមការងារថ្មីមួយ ហើយពួកយើងត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅតាំងតែពីពេលខ្ញុំនៅតូចម្ល៉េះ។យើងមានសុវត្ថិភាពពីព្រោះពួកយើងបានធ្វើចំណាកស្រុកជាមួយគ្រួសារទាំងមូល។

ធ្វើ៖ល្បែងចំណាកស្រុក (សកម្មភាព ០២គ)

- **និយាយ៖** វាពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ដែលយើងត្រូវចងចាំថាការធ្វើចំណាកស្រុកអាចធ្វើឱ្យពិភពលោករបស់យើងមានការផ្លាស់ប្តូរ ហើយក៏អាចជួយសង្គ្រោះជីវិតមនុស្សបាន ប្រសិនបើការធ្វើចំណាកស្រុកនោះប្រកបដោយសុវត្ថិភាព។

ជំហានទី ០៣

ការបំផុសគំនិត

- **និយាយ៖** យើងបានសិក្សាអំពីលក្ខណៈនៃការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាពនិងគ្មានសុវត្ថិភាពនិងមធ្យោបាយដើម្បីការពារខ្លួនយើងរួចហើយ។ ឥឡូវនេះយើងនឹងអនុវត្តនូវអ្វីដែលយើងបានរៀន ហើយបង្កើតវិធីដើម្បីជម្រុញទឹកចិត្តនិងអប់រំអ្នកដទៃ។

ធ្វើ៖ ការអំពាវនាវឱ្យធ្វើសកម្មភាព (សកម្មភាពទី ០២)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

វគ្គទី ០៣

អំពើជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ចតាមអនឡាញ

ទិដ្ឋភាពរួម

គំនិតសំខាន់

"សព្វថ្ងៃនេះអំពើជួញដូរមនុស្សនិងការកេងប្រវ័ញ្ចកើតមាននៅពាសពេញពិភពលោកទាំងក្នុងនិងក្រៅអនឡាញ ។ ពេលខ្លះវិធីនៃការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ប្រជាជន គឺមានលក្ខណៈខុសគ្នានិងមានហេតុផលផ្សេងៗគ្នាផងដែរ។ វាមិនមែនតែងតែកើតឡើងដោយសារតែជម្រើសនោះទេ។"

គោលបំណង

០១ **ទម្រង់នៃការជួញដូរមនុស្សនិងការកេងប្រវ័ញ្ច៖** ការណែនាំអំពីទម្រង់បឋមនៃការជួញដូរមនុស្សនិងការកេងប្រវ័ញ្ច ទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រព័ន្ធអនឡាញ ។

០២ **ហានិភ័យនិងយុទ្ធសាស្ត្រការពារ៖** កំណត់សក្តានុពលនៃការកេងប្រវ័ញ្ចនិងការជួញដូរមនុស្សចំពោះកុមារដើម្បីផ្តល់ចំណេះដឹងឱ្យពួកគេនិងឧបករណ៍ដើម្បីការពារខ្លួនទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រព័ន្ធអនឡាញ ។

០៣ **សមត្ថភាព៖** ពិនិត្យមើលលើស្ថានភាពដែលមានសុវត្ថិភាពនិងគ្មានសុវត្ថិភាពក្នុងទម្រង់នៃការកេងប្រវ័ញ្ចដើម្បីទទួលស្គាល់ពីសក្តានុពលនិងសមត្ថភាពរបស់កុមារក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ការគិត វិធីដោះស្រាយបញ្ហានិងជំនាញបំណិនជីវិត។

សំនួរសំខាន់ៗ

- តើការជួញដូរមនុស្សនិងការកេងប្រវ័ញ្ចគឺជាអ្វី?
- តើទម្រង់សំខាន់ៗនៃអំពើរជួញដូរមនុស្សមានអ្វីខ្លះ?
- តើហានិភ័យដែលអាចកើតមានអ្វីខ្លះសម្រាប់កុមារដែលត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ចលើអីនធឺណិត និងក្រៅបណ្តាញ?
- តើអ្វីជាភាពខុសគ្នារវាងការប៉ះរាងកាយសុវត្ថិភាព (សមរម្យ) និងមិនសុវត្ថិភាព (មិនសមរម្យ)?
- ភាពខុសគ្នារវាងការសម្ងាត់ដែលមានសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាពមានអ្វីខ្លះ?
- តើកុមារមានសិទ្ធិអ្វីខ្លះទាក់ទងនឹងរាងកាយរបស់ពួកគេ (ការប៉ះដោយសុវត្ថិភាព និងមិនបានអញ្ជើញ)?

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ពាក្យន្លឹះ

- **អំពើជួញដូរមនុស្ស៖** ទម្រង់នៃការកេងប្រវ័ញ្ច; ឧក្រិដ្ឋកម្ម ការជួញដូរមនុស្សខុសច្បាប់ ជាចម្បងសម្រាប់គោលបំណងនៃពលកម្មដោយបង្ខំ និងការជួញដូរផ្លូវភេទ។
- **អំពើជួញដូរកុមារ៖** គឺជាការជួញដូរមនុស្សលើអនីតិជន (អ្នកដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ)។
- **ជនល្មើសជួញដូរ៖** មនុស្សដែលធ្វើចរាចរ និង/ឬកេងប្រវ័ញ្ចអ្នកដទៃ។
- **អំពើកេងប្រវ័ញ្ច៖** ទង្វើនៃការប្រើប្រាស់អ្វីមួយ ឬនរណាម្នាក់ក្នុងលក្ខណៈយោរយៅ ឬអយុត្តិធម៌។
- **អំពើកេងប្រវ័ញ្ចលើកុមារតាមអ៊ីនធឺណិត៖** ការកេងប្រវ័ញ្ច និងកេងប្រវ័ញ្ចកុមារដែលកំពុងបន្តនៅលើវេទិកាអនឡាញដើម្បីទាក់ទាញ ឬល្បួងនរណាម្នាក់សម្រាប់គោលបំណងនៃការកេងប្រវ័ញ្ច ឬការធ្វើទារុណកម្មផ្លូវភេទ ជាញឹកញាប់ប្រើរូបភាពមិនសមរម្យ។
- **ការលួងលោម/ការទាក់ទាញ៖** ឧបាយកល និងការកេងប្រវ័ញ្ចដែលកំពុងបន្តលើអ៊ីនធឺណិត ឬក្រៅបណ្តាញ ដែលប្រើដោយមនុស្សដែលមានល្បិចកល និងគ្មានសុវត្ថិភាព ដើម្បីទាក់ទាញ និងក្លែងធ្វើជាមិត្តនឹងបុគ្គលដែលងាយរងគ្រោះ ដើម្បីទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីពួកគេ។
- **អាថ៌កំបាំងសុវត្ថិភាព៖** ព័ត៌មានដែលមានន័យថាជាឯកជន ឬមិនដឹងដោយអ្នកដទៃ ប៉ុន្តែនៅទីបំផុតនឹងត្រូវបានបង្ហាញ (ឧ. ពិធីជប់លៀងភ្ញាក់ផ្អើល)។
- **អាថ៌កំបាំងដែលមិនមានសុវត្ថិភាព៖** ព័ត៌មានដែលអាចប៉ះពាល់ដល់នរណាម្នាក់ ឬបំពានច្បាប់ ឬធ្វើឱ្យនរណាម្នាក់មានអារម្មណ៍ភ័យខ្លាច មិនសប្បាយចិត្ត ឬច្របូកច្របល់។ វាត្រូវបានប្រាប់មិនឱ្យចែករំលែកជាមួយអ្នកដទៃ។
- **ងាយរងគ្រោះ៖** ទីតាំង ឬស្ថានភាពដែលមនុស្សម្នាក់ងាយនឹងទទួលឥទ្ធិពលពីការខូចខាត ឬការខូចខាតរាងកាយ និងផ្លូវចិត្ត។
- **មិនស្រួល៖** មានអារម្មណ៍មិនល្អ ភ័យខ្លាច មិនស្រួល ឬខ្សោះជីវជាតិ ឬអារម្មណ៍ដោយសារតែស្ថានភាព ឬមនុស្ស។
- **បុគ្គលដែលមិនបានអញ្ជើញ និងល្បិចកល៖** ជាមនុស្សដែលធ្លាប់ស្គាល់ ឬជនចម្លែកដែលធ្វើអ្វីមួយដោយគ្មានការអនុញ្ញាត (ឧ. ការនិយាយការស្ទាបអង្អែល) ឬប្រើការបោកបញ្ឆោត (ពោលគឺកុហក អាថ៌កំបាំង) ធ្វើឱ្យគេមានអារម្មណ៍មិនស្រួល ឬចាញ់បោក។
- **មនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត៖** ជាមនុស្សដែលមានសុវត្ថិភាពដែលមានអាយុលើសពី ១៨ ឆ្នាំ ដែលស្មោះត្រង់ ស្មោះត្រង់ និងអាចទុកចិត្តបាន។
- **បុគ្គលដែលមានសុវត្ថិភាព និងគួរឱ្យទុកចិត្ត៖** ជាមនុស្សដែលអាចទុកចិត្តបាន ស្គាល់គ្នា ឬមនុស្សចម្លែកដែលអាចរាប់បានថាស្មោះត្រង់ និងគោរពព្រំដែនផ្ទាល់ខ្លួនរបស់នរណាម្នាក់ ហើយដែលអាចជួយការពារនរណាម្នាក់ពីគ្រោះថ្នាក់។ មនុស្សដែលមានសុវត្ថិភាពអាចនៅគ្រប់វ័យ
- **សុវត្ថិភាព ការប៉ះសមរម្យ៖** ការស្រលាញ់ធម្មតាដូចជាការចាប់ដៃ ទះដៃលើខ្នង កម្ពស់ប្រាំ ឬឱប (ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមានសុវត្ថិភាព និងយល់ព្រម)។
- **មិនមានសុវត្ថិភាព ការប៉ះមិនសមរម្យ៖** ការស្រលាញ់ដែលមិនចង់បាន ដូចជាការប៉ះផ្នែកឯកជន (ឧ. តំបន់ដែលគ្របដណ្តប់ដោយឈុតងូតទឹក) ឬនរណាម្នាក់ធ្វើបាបអ្នកខាងរាងកាយ ដូចជាទាត់ ឬដាល់អ្នក។
- **ស្មាមដានឌីជីថល៖** ដានព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន រួមទាំងរូបភាពដែលមនុស្សម្នាក់បន្សល់ទុកពេលកំពុងធ្វើអន្តរកម្មនៅលើអ៊ីនធឺណិត/អនឡាញ
- **សុវត្ថិភាពឌីជីថល៖** សកម្មភាពដើម្បីការពារនរណាម្នាក់ពីគ្រោះថ្នាក់នៅពេលភ្ជាប់អ៊ីនធឺណិត។

សកម្មភាពនានា

- **ការណែនាំ**
  ស្វែងយល់អំពីការកេងប្រវ័ញ្ច (សកម្មភាព ៣ង)
  ជម្រើស៖ សកម្មភាព តើអ្នកអាចយើញខ្ញុំទេ? (សកម្មភាព ៣ច) ស្វែងយល់អំពីការកេងប្រវ័ញ្ច (សកម្មភាព ៣ង) ជម្រើស៖ សកម្មភាព តើអ្នកអាចយើញខ្ញុំទេ? (សកម្មភាព ៣ច)
- **អន្តរកម្ម**
  ស្វែងយល់អំពីការកេងប្រវ័ញ្ច (សកម្មភាព ៣ង)
  ជម្រើស៖ សកម្មភាព តើអ្នកអាចយើញខ្ញុំទេ? (សកម្មភាព ៣ច)
- **ការបំផុសគំនិត**
  ចាត់វិធានការ (សកម្មភាព ៣ឆ)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ដំណើរការរៀន

គំនិតសំខាន់

ការណែនាំ

និយាយ៖សព្វថ្ងៃនេះ យើងកំពុងសិក្សាអំពីរបៀបនៃ**ការជួញដូរមនុស្ស** និង**ការកេងប្រវ័ញ្ច** ដែលជាឧក្រិដ្ឋកម្មដែលកើតឡើងនៅគ្រប់ប្រទេសជុំវិញពិភពលោក។យើងនឹងសិក្សាអំពីវិធីដើម្បីមើលថានៅពេលណាដែលរឿងគ្រោះថ្នាក់ជិតនឹងកើតឡើង ឬកំពុងកើតឡើង ដើម្បីការពារខ្លួនយើង និងអ្នកដទៃឱ្យបានប្រសើរជាងមុន ដែលអាច**ងាយរងគ្រោះ**ដោយ**ការជួញដូរមនុស្ស** និង**ការកេងប្រវ័ញ្ចក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗទៀត**។ ដើម្បីធ្វើដូច្នេះ យើងនឹងស្វែងយល់ពីប្រធានបទសុវត្ថិភាពផ្សេងៗគ្នា ដូចជារបៀបកំណត់អត្តសញ្ញា**ណមនុស្សដែលមានសុវត្ថិភាព និងគួរឱ្យទុកចិត្ត** និង**មនុស្សដែលមិនបានអញ្ជើញ និងមនុស្សដែលមានល្បិច**ជាដើម។ យើងក៏នឹងរៀនផងដែរនូវអ្នកណាដែលអ្នកអាចនិយាយជាមួយ ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការជំនួយ និងរបៀបដែលអាចំកំបាំងអាចមាន**សុវត្ថិភាព ឬមិនមានសុវត្ថិភាព**។

ពេលខ្លះមនុស្សអាចមាន**សុវត្ថិភាព និងអាចទុកចិត្តបាន** ហើយពេលខ្លះមនុស្សអាចមិនត្រូវបាន**អញ្ជើញ និងបោកប្រាស់**។ **មនុស្សដែលមានសុវត្ថិភាព និងគួរឱ្យទុកចិត្ត គោរពអ្នកដទៃ និងព្រំដែនរបស់ពួកគេ នឹងជួយការពារអ្នកដ៏ទៃពីគ្រោះថ្នាក់ ហើយនឹងមិនខកចិត្តឡើយ ប្រសិនបើអ្នកកំណត់ព្រំដែន។ព្រំដែនគឺជាអ្វីដែលអ្នកនិយាយ និងធ្វើដើម្បីការពារខ្លួនអ្នក និងធ្វើឱ្យប្រាកដថាអ្នកសុខស្រួល។មនុស្សដែលមិនបានអញ្ជើញ និងមានល្បិចអាចជាមនុស្សចម្លែក ឬជាមនុស្សដែលអ្នកស្គាល់ដែលព្យាយាមបោកបញ្ឆោតអ្នកដោយប្រើពាក្យកុហក និងអាចំកំបាំងមិនសុវត្ថិភាព ឬអ្នកដែលបង្កើតអ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រួលឬភ័យខ្លាច។** ពួកគេថែមទាំងអាចធ្វើទុក្ខ (ឬព្យាយាមធ្វើបាប) រាងកាយរបស់អ្នកជាមួយនឹងការ**ប៉ះមិនសមរម្យ និងគ្មានសុវត្ថិភាព**។ ប្រសិនបើនរណាម្នាក់ធ្វើអ្វីមួយដែលមិនបានអញ្ជើញ ឬបន្តធ្វើអ្វីមួយបន្ទាប់ពីអ្នកនិយាយថាទេ នោះពួកគេនឹង**មិនមានសុវត្ថិភាពទេ និងមិនមែនមនុស្សដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត**។

នៅក្នុងវគ្គទីមួយ យើងបានរៀនអំពីសិទ្ធិ និងតម្លៃរបស់យើង។ កុមារមានសិទ្ធិនិយាយថាទេចំពោះការប៉ះដែលមិន**មានសុវត្ថិភាព និងមិនសមរម្យ**។**ការប៉ះដោយសុវត្ថិភាព និងសមរម្យអាចធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍សប្បាយរីករាយ ស្ងប់ស្ងាត់ ឬស្រលាញ់។ ប៉ុន្តែការប៉ះមិនសមរម្យ និងមិនសុវត្ថិភាពអាចមានអារម្មណ៍មិនស្រួល ខ្លាច និងច្របូកច្របល់។** កុមារក៏មានសិទ្ធិមានអារម្មណ៍សុខស្រួល និងមានសុវត្ថិភាពជាមួយផងដែរ។ អ្វីក៏ដោយដែលត្រូវបានចែករំលែកជាមួយពួកគេតាមអ៊ីនធឺណិត និងតាមទូរស័ព្ទ។ វាអាចរួមបញ្ចូលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមអ៊ីមែល រូបភាព វីដេអូ ការហៅទូរសព្ទ ការហៅជាវីដេអូ ការផ្ញើសារ និងការផ្ញើសារ។ **មនុស្សដែលមិនបានទទួលការអញ្ជើញ និងល្បិចកលច្រើនតែប្រើការគ្រប់គ្រង ឧបាយកល និងការកេងប្រវ័ញ្ចលើអ៊ីនធឺណិត ឬក្រៅបណ្តាញ ដើម្បីធ្វើឱ្យនរណាម្នាក់ដែលងាយរងគ្រោះទុកចិត្តពួកគេតាមរយៈការសម្អិតសម្អាង។** ពួកគេអាចបំពានសិទ្ធិរបស់អ្នកក្នុងការមានអារម្មណ៍សុខស្រួល និងសុវត្ថិភាពនៅលើអ៊ីនធឺណិត និងក្រៅបណ្តាញដោយការនិយាយ ឬសរសេរអ្វីដែលអាក្រក់អំពីអ្នក ឬតាមរយៈការចែករំលែករូបភាពរបស់អ្នកដែលអ្នកមិនចូលចិត្ត ឬមិនបានផ្តល់ការអនុញ្ញាតក្នុងការចែករំលែក។ **ទោះបីជាអ្វីៗកើតឡើងតែលើអ៊ីនធឺណិតក៏ដោយ អ្នកនៅតែមានសិទ្ធិដូចអ្នកផ្ទាល់។ អ្នកមានសិទ្ធិនិយាយថាទេចំពោះអ្វីដែលមនុស្សស្នើឱ្យអ្នកធ្វើដែលធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រួល ឬមិនមានសុវត្ថិភាព។**

សួរថា៖ "តើអ្វីជាការប៉ះសុវត្ថិភាព និងសមរម្យ? តើវាមើលទៅដូចអ្វី?"

> **គំរូចម្លើយ៖** ការប៉ះដោយសុវត្ថិភាពគឺជាការស្រលាញ់ដូចជាការចាប់ដៃ ទះដៃលើខ្នង កម្ពស់ប្រាំ ឬការឱប (ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមានសុវត្ថិភាព និងយល់ព្រម)។

សួរថា៖ "តើអ្វីជាការប៉ះដែលមិនមានសុវត្ថិភាព និងមិនសមរម្យ? តើវាមើលទៅដូចអ្វី?"

> **គំរូចម្លើយ៖** ការប៉ះដែលមិនមានសុវត្ថិភាពគឺជាការស្រលាញ់ដែលមិនចង់បាន ដូចជាការប៉ះផ្នែកឯកជន (ឧ. តំបន់ដែលគ្របដណ្តប់ដោយឈុតងូតទឹក)។ វាក៏អាចមើលទៅដូចជាមនុស្សដែលធ្វើបាបអ្នកខាងរាងកាយ ដូចជាការទាត់ ដាល់ ឬរុញអ្នក។

សួរថា៖ "តើអ្នកគួរធ្វើយ៉ាងណាបើអ្នកណាម្នាក់មិនគោរពព្រំដែនរបស់អ្នក ឬមិនគោរពអ្នក?"

> **គំរូចម្លើយ៖** អ្នកអាចសុំឱ្យបុគ្គលនោះឈប់ម្តងទៀត។ ប្រសិនបើពួកគេបន្ត អ្នកគួរតែប្រាប់មនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សួរថា៖ តើអ្នកអាចប្រែក្លាយស្ថានភាពមិនសុវត្ថិភាពទៅជាស្ថានភាពសុវត្ថិភាពដោយរបៀបណា? ផ្តល់ឧទាហរណ៍លើអ៊ីនធឺណិត និងក្រៅបណ្តាញ។"

គំរូចម្លើយ៖

- **ក្រៅបណ្តាញ៖** ពេលខ្លះយើងត្រូវដើរចេញ ឬសុំជំនួយពីមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្តក្នុងស្ថានភាពមិនមានសុវត្ថិភាព នៅពេលដែលមនុស្សមិនគោរពព្រំដែនរបស់យើង ឬ "ទេ" របស់យើង។ ពេលខ្លះនេះអាចមានន័យថាហៅប៉ូលីស។
- **អនឡាញ៖** យើងអាចចាកចេញពីការសន្ទនា ទប់ស្កាត់ និងរាយការណ៍អំពីបុគ្គលដែលមិនសមរម្យ ហើយប្រាប់ កមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត។

ធ្វើ៖ រង្វង់សុវត្ថិភាព/មនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត (សកម្មភាព 3ក)

និយាយថា៖ ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមិនមានសុវត្ថិភាព ឬមិនស្រួលជាមួយនឹងរបៀបដែលនរណាម្នាក់កំពុងប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នក (តាមអ៊ីនធឺណិត ឬក្រៅអ៊ីនធឺណិត) សូមប្រាប់មនុស្សពេញវ័យដែលជឿទុកចិត្តភ្លាមៗ។ ប្រសិនបើអ្នកមិនប្រាកដថានរណាជាមនុស្សពេញវ័យដែលអាចទុកចិត្តបាននៅក្នុងជីវិតរបស់អ្នក (រង្វង់សុវត្ថិភាពរបស់អ្នក) សូមសួរខ្លួនអ្នកទាំងនេះសំណួរ៖

- តើពួកគេជាមនុស្សដែលអ្នកស្គាល់ និងទុកចិត្តទេ?
- តើពួកគេជាមនុស្សចម្លែកដែលមានសុវត្ថិភាពដែលមានការងារការពារ (ឧទាហរណ៍ គ្រូបង្រៀន ទីប្រឹក្សាសាលា គិលានុបដ្ឋាយិកាសាលា មន្ត្រីប៉ូលីស។អ្នកពន្លត់អគ្គីភ័យ វេជ្ជបណ្ឌិត បុគ្គលិកសង្គម)?
- តើអ្នកមានអារម្មណ៍ស្រួលក្នុងការនិយាយទៅកាន់ពួកគេទេ ប្រសិនបើនរណាម្នាក់កំពុងប៉ះអ្នកមិនសមរម្យ ធ្វើឱ្យអ្នកឈឺចាប់ ឬចែករំលែកព័ត៌មានមិនសមរម្យ ឬរូបភាពអំពីអ្នកនៅលើអ៊ីនធឺណិត?

កុមារមានសិទ្ធិទាក់ទងនឹងការទទួលបានការអប់រំ (ឧ. ទៅសាលារៀន) មានសុខភាពល្អ មានពេលលេងជាមួយមិត្តភ័ក្តិ និងគ្រប់គ្រងរាងកាយរបស់គេ (ឧ. **សិទ្ធិនិយាយថាទេចំពោះភាពមិនស្រួល ឬមិនមានសុវត្ថិភាព មិនសមរម្យ** ។ប៉ះ) ។ សិទ្ធិទាំងនេះក៏ទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់វេទិកាអនឡាញ (ឧ. Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, LINE) និងវិធីដែលពួកគេអាចត្រូវបានគេបំពាន (ឧ. អ្វីដែលមនុស្សសរសេរអំពីពួកគេ រូបភាពនៃរាងកាយរបស់ពួកគេបានចែករំលែក និងអ្នកដែលនៅលើអ៊ីនធឺណិតរបស់ពួកគេមិត្តភក្តិ) ។ សូម្បីតែនៅពេលដែលការកេងប្រវ័ញ្ចកើតឡើងលើអ៊ីនធឺណិតក៏ដោយ អ្នកនៅតែមានសិទ្ធិដូចគ្នានឹងអ្នកធ្វើដោយផ្ទាល់ ហើយអ្នកអាចធ្វើបាននិយាយថាទេ។

សួរថា៖ "តើអ្នកនឹងធ្វើយ៉ាងណាប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់ចែករំលែករូបភាពឯកជនរបស់មិត្តអ្នកតាមអ៊ីនធឺណិត?"

គំរូចម្លើយ៖ ប្រាប់មនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត។ រាយការណ៍ពីបុគ្គលនោះនៅលើវេទិកាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម។

សួរថា៖ "តើអ្នកមានសិទ្ធិអ្វីខ្លះដែលអ្នកមាននៅលើអ៊ីនធឺណិត?"

គំរូចម្លើយ៖ មិនត្រូវធើសអើងឡើយ; ត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌; មិនត្រូវបានរំលោភបំពានឬកេងប្រវ័ញ្ច; ដើម្បីមិនក្លាយជាការគំរាមកំហែង (សិទ្ធិការពារ); មានសិទ្ធិបញ្ចេញទស្សនៈរបស់អ្នកដោយសេរី (សិទ្ធិចូលរួម)។

ធ្វើ៖ តារាងអារម្មណ៍ - សកម្មភាពសេណារីយ៉ូ (សកម្មភាព 3ខ)3ក)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

- **និយាយថា៖** យើងដឹងថាការ**រើសអើង** (ចាត់ទុកមនុស្សម្នាក់ខុសពីគ្នា មិនមែនក្នុងផ្លូវល្អ ព្រោះតែកើតមក) និង**ភាពក្រីក្រ** (មិនមានលុយគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីទទួលបានរបស់ដែលអ្នកត្រូវការ) ធ្វើឱ្យនរណាម្នាក់**ងាយរងគ្រោះ** (ជាគោលដៅងាយស្រួលសម្រាប់រាងកាយ។ និងការខូចខាតផ្លូវចិត្ត) ។ យើងក៏ដឹងដែរថា មនុស្ស**ងាយរងគ្រោះ**មិនតែងតែមានអារម្មណ៍ថាមានសុវត្ថិភាពក្នុងការប្រាប់ការពិត ឬសូម្បីតែដឹងថាអ្នកណាដែលអាចទុកចិត្តបាន ប្រសិនបើពួកគេចង់និយាយ។ ដូច្នេះទម្រង់ជាច្រើននៃការរំលោភបំពាន និង**ការកេងប្រវ័ញ្ច** (ប្រើប្រាស់មនុស្ស) រួមទាំង**ការជួញដូរមនុស្ស**លើកុមារ ពឹងផ្អែកលើការប្រាប់អាថ៌កំបាំង។ នេះមានន័យថាពេលខ្លះគ្មាននរណារកឃើញ ហើយក៏គ្មាននរណាអាចបញ្ឈប់រឿងអាក្រក់មិនឲ្យកើតឡើងបានដែរ។ ពេលខ្លះមនុស្សរក្សាការសម្ងាត់ដោយសារតែគេខ្លាចគេធ្វើបាប ឬប្រហែលជាគេបារម្ភអំពីរបៀបដែលអ្នកដទៃប្រព្រឹត្តចំពោះគេ ឬមនុស្សដែលពួកគេខ្វល់ប្រសិនបើពួកគេចែករំលែកអាថ៌កំបាំងរបស់ពួកគេ។ ក្នុងនាមជាកុមារ វាជាការសំខាន់ដែលត្រូវដឹងពីភាពខុសគ្នារវាងអាថ៌កំបាំងដែលមាន**សុវត្ថិភាព** និង**គ្មានសុវត្ថិភាព** និងនៅពេលដែលអ្នកគួរមានអារម្មណ៍ថាមានសុវត្ថិភាពក្នុងការចែករំលែកអាថ៌កំបាំងមួយ។

  - **អាថ៌កំបាំងសុវត្ថិភាព**គឺជាអាថ៌កំបាំងដ៏ល្អដែលនាំមកនូវសុភមង្គលដល់នរណាម្នាក់។ វាជាព័ត៌មានដែលមានន័យថាជាឯកជន ឬរក្សាទុកដោយអ្នកផ្សេងមិនស្គាល់ ប៉ុន្តែនៅទីបំផុតនឹងត្រូវបានបង្ហាញ។ ជាឧទាហរណ៍ ចង់ធ្វើឱ្យនរណាម្នាក់ភ្ញាក់ផ្អើលជាមួយពិធីជប់លៀង ឬផ្តល់អំណោយដែលនឹងបើកក្នុងឱកាសពិសេស ដូចជាថ្ងៃខួបកំណើតជាដើម។
  - **អាថ៌កំបាំងដែលមិនមានសុវត្ថិភាព**មិនមានន័យថាជាឯកជន ឬមិនស្គាល់ដោយអ្នកដ៏ទៃនោះទេ ហើយវាអាចធ្វើឲ្យមនុស្សមាន**អារម្មណ៍មិនល្អ** មិនសប្បាយចិត្ត ឬមិនស្រួល។ អាថ៌កំបាំងដែលមិនមានសុវត្ថិភាពអាចនាំមកនូវគ្រោះថ្នាក់ ឬការឈឺចាប់ ឬធ្វើឱ្យនរណាម្នាក់ភ័យខ្លាចថាមានរឿងអាក្រក់កើតឡើង។ ឧទាហរណ៍ខ្លះគឺប្រសិនបើនរណាម្នាក់ធ្វើឱ្យអ្នកឈឺចាប់ ហើយប្រាប់អ្នកកុំឱ្យប្រាប់នរណាម្នាក់ ឬនរណាម្នាក់សុំឱ្យអ្នកធ្វើអ្វីមួយដែល**មិនមានសុវត្ថិភាព** ឬ**មិនស្រួល** ហើយប្រាប់អ្នកឱ្យ**កុំ**ប្រាប់នរណាម្នាក់បើមិនដូច្នោះទេអ្នកនឹងមានបញ្ហា។

សួរថា៖ "តើការសន្ទនាតាមអ៊ីនធឺណិតប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងសមរម្យមើលទៅដូចអ្វី?"

> **គំរូចម្លើយ៖** ការផ្ញើសារ ការផ្ញើសារ និងការផ្ញើអ៊ីមែលទៅកាន់ក្រុមគ្រួសារ និងមិត្តភក្តិ (មនុស្សដែលអ្នកស្គាល់); ចែករំលែករូបថតសមរម្យជាមួយក្រុមគ្រួសារ និងមិត្តភក្តិ។

សួរថា៖ "តើការសន្ទនាតាមអ៊ីនធឺណិតមិនសមរម្យ និងគ្មានសុវត្ថិភាពអាចមើលទៅដូចអ្វី?"

> **គំរូចម្លើយ៖**
> - ការចែករំលែកពាក្យសម្ងាត់ ឬព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន ឬឯកជនជាមួយនរណាម្នាក់តាមអ៊ីនធឺណិត (ឧ. អាស័យដ្ឋាន លេខឈ្មោះ) ឬរូបថតមិនសមរម្យរបស់អ្នក (ឧ. បង្ហាញតំបន់គ្របដណ្តប់ដោយឈុតងូតទឹក)។
> - មានអ្នកផ្សេងទៀតចែករំលែករូបថតដែលមិនចង់បាន មិនសមរម្យរបស់ពួកគេ ឬមនុស្សផ្សេងទៀតជាមួយអ្នក។
> - មាននរណាម្នាក់ស្នើឱ្យអ្នកបើកកាមេរ៉ារបស់ឧបករណ៍របស់អ្នក (ឧ. ទូរស័ព្ទ ថេប្លេត កុំព្យូទ័រ)។ នេះពិតជាមិនមានសុវត្ថិភាពទេ នៅពេលដែលអ្នកនៅម្នាក់ឯង នៅក្នុងបន្ទប់បិទទ្វារ ឬនៅពេលដែលឪពុកម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលរបស់អ្នកមិនដឹងថាអ្នកកំពុងធ្វើបែបនេះ។

សួរថា៖ "តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងណានៅពេលអ្នកមិនស្រួល?"

> **គំរូចម្លើយ៖** អ្នកអាចមានអារម្មណ៍ក្តៅពេក ឆ្អែតពេក ឬកកក្នុងក្រពះ បំពង់ករបស់អ្នកអាចមានអារម្មណ៍ស្ងួត អ្នកអាចមានអារម្មណ៍ត្រជាក់ពេញខ្លួន ឬកកដូចជាអ្នកមិនអាចធ្វើចលនាបាន អ្នកអាចសើច ឬញញឹម ទោះបីជាអ្នកមិនធ្វើក៏ដោយ។ ចង់ ឬអ្នកប្រហែលជាបែកញើស។

ធ្វើ៖ រក្សាអាថ៌កំបាំងឲ្យមានសុវត្ថិភាពធៀបនឹងការនិយាយអាថ៌កំបាំងមិនសុវត្ថិភាព (សកម្មភាព 3គ)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ជំហាន ០២

អន្តរកម្ម

- **និយាយថា៖** អ្នកមាន**សិទ្ធិ**បំបែកការសន្យាអំពីអាថ៌កំបាំងដែល**មិនមានសុវត្ថិភាព** ហើយប្រាប់នរណាម្នាក់។ **អាថ៌កំបាំងដែលមិនមានសុវត្ថិភាព**អាចភ្ជាប់ទៅនឹងអ្វីមួយដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬគ្រោះថ្នាក់ ដូចជា**ការជួញដូរមនុស្ស** និង**ការកេងប្រវ័ញ្ច**ជាដើម។ **មនុស្សដែលមានល្បិចកលដោយមិនបានអញ្ជើញ** ជារឿយៗនឹងធ្វើឱ្យកុមារសន្យាថានឹងរក្សារឿងអាក្រក់ "អាថ៌កំបាំងតូច" របស់ពួកគេ។ **មនុស្សដែលមិនបានទទួលការអញ្ជើញ ឬល្បិចកល**ទាំងនេះក៏អាចត្រូវបានគេហៅថាជាអ្នកជួញដូរ ឬជាមំសាសីក្នុងវិស័យ**ជួញដូរមនុស្ស**ផងដែរ។

ការជួញដូរមនុស្សគឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មដែលអាចកើតឡើងចំពោះនរណាម្នាក់ ដូច្នេះវាជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវដឹងពីអ្វីដែលត្រូវធ្វើប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមិនមានសុវត្ថិភាព ឬមិនស្រួល។ វាគឺជាទម្រង់នៃ**ការកេងប្រវ័ញ្ច**ដែលប្រើប្រាស់នរណាម្នាក់ក្នុងលក្ខណៈយោរយៅ ឬអយុត្តិធម៌។ ទម្រង់សំខាន់ៗមួយចំនួននៃ**ការជួញដូរមនុស្ស**រួមមាន ពលកម្មដោយបង្ខំ ពលកម្មដោយចំណង ការសុំទានដោយបង្ខំ និងការជួញដូរកុមារ។ **ការជួញដូរមនុស្ស**កើតឡើងនៅគ្រប់ប្រទេស ដោយខ្លះជាប្រទេសប្រភព (កន្លែងដែលមនុស្សត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ច និងបង្ខំឱ្យផ្លាស់ទីទៅកន្លែងផ្សេង) ប្រទេសឆ្លងកាត់ (កន្លែងដែលពួកគេត្រូវបានជួញដូរ) និង/ឬប្រទេសគោលដៅ (កន្លែងដែលពួកគេត្រូវបានជួញដូរទៅ)។

ទាសភាពបានកើតឡើងរាប់ពាន់ឆ្នាំមកហើយ នៅគ្រប់ប្រទេស និងទ្វីបទាំងអស់ ជាមួយនឹងកំណត់ត្រាដំបូងបំផុតដែលមានតាំងពីសតវត្សទី ១៦ មុនគ.ស. នៅក្នុងប្រទេសចិន។ [17] នៅកន្លែងខ្លះ ទាសករបង្កើតបានជាប្រជាជនភាគច្រើន។ រហូតមកដល់ពេលថ្មីៗនេះ ក្នុងរយៈពេល ២០០ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ទាសភាពត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជា "ធម្មតា" និងស្របច្បាប់។ អ្នកត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាម្ចាស់មនុស្សផ្សេងទៀត ហើយវាមិនមានបញ្ហាថាតើពួកគេត្រូវបានគេប្រព្រឹត្តយ៉ាងណានោះទេ ដែលនេះជារឿងដ៏គួរឱ្យរន្ធត់។ សព្វថ្ងៃនេះ មេដឹកនាំពិភពលោកបានខិតខំធ្វើឲ្យទាសភាពខុសច្បាប់។ ឥឡូវនេះមានច្បាប់នៅជុំវិញពិភពលោកដែលមិនអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកជាម្ចាស់ និងធ្វើបាបមនុស្ស។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដោយសារតែអ្វីមួយខុសច្បាប់ មិនមែនមានន័យថាវាលែងមានទៀតទេ។ ទាសករសម័យទំនើបអាចមើលទៅខុសពីប្រភេទទាសភាពបែបប្រវត្តិសាស្ត្រដែលអ្នករៀនអំពីព្រោះមនុស្សមិនបានបើកចំហ«ម្ចាស់»មនុស្សម្នាក់ទៀតទេ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ មានថៅកែជាច្រើនដែលកេងប្រវ័ញ្ចបុគ្គលិករបស់ពួកគេឱ្យធ្វើការច្រើនម៉ោងដោយគ្មានប្រាក់ឈ្នួល ឬការសម្រាកណាមួយឡើយ។ សមាជិកគ្រួសារដែលបង្ខំកូនរបស់ពួកគេឱ្យដើរសុំទាននៅតាមផ្លូវ បាត់សាលារៀន; មនុស្សដែលត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យធ្វើអ្វីដែលពួកគេមិនចង់ធ្វើដើម្បីប្រាក់; អ្នកសម្អាតផ្ទះដែលមិនអាចចាកចេញពីផ្ទះដែលពួកគេធ្វើការ; បុរស ស្ត្រី និងកុមារដែលត្រូវបានបង្ខំឱ្យរស់នៅ និងធ្វើការក្នុងស្ថានភាពដ៏អាក្រក់បំផុត ដោយមិនមានអាហារ ឬថ្នាំពេទ្យ។ និងមនុស្សដែលត្រូវបានបង្ខំឱ្យផ្លាស់ទីទៅផ្នែកផ្សេងៗនៃប្រទេស ឬទីក្រុងរបស់ពួកគេ ដោយគ្មានការគ្រប់គ្រងលើលិខិតឆ្លងដែន លុយ ឬទូរស័ព្ទរបស់ពួកគេ។ ទោះបីជាវាមើលទៅខុសគ្នាក៏ដោយ មានមនុស្សច្រើននាក់ដែលត្រូវបានជួញដូរ និងកេងប្រវ័ញ្ចសព្វថ្ងៃនេះជាងចំណុចផ្សេងទៀតនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ។

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថាការកេងប្រវ័ញ្ច និង/ឬការជួញដូរមនុស្សអាចមើលទៅដូចអ្វីសព្វថ្ងៃនេះ?"

> **គំរូចម្លើយ៖** ត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យធ្វើការច្រើនម៉ោងនៅក្នុងរោងចក្រ សម្អាតផ្ទះរបស់នរណាម្នាក់ និងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចាកចេញ ឬគេង ឬទម្រង់ផ្សេងៗនៃ**ការកេងប្រវ័ញ្ចលើអ៊ីនធឺណិត** ដូចជាការយក និងលក់ រូបភាពរបស់កុមារមិននសមរម្យតាមអ៊ីនធឺណិតជាដើម។

សួរថា៖ "តើអ្នកអាចចាំប្រភេទខ្លះនៃការជួញដូរមនុស្សបានទេ"

> **គំរូចម្លើយ៖** ពលកម្មដោយបង្ខំ ពលកម្មជាប់កិច្ចសន្យា ការសុំទានដោយបង្ខំ និងការជួញដូរកុមារ។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

និយាយថា៖ សូមក្រឡេកមើលថាតើការជួញដូរមនុស្សប្រភេទផ្សេងគ្នាទាំងនេះរួមមានអ្វីខ្លះ៖

- **ការងារជាប់បំណុល៖** បង្ខំបុគ្គលម្នាក់ឱ្យធ្វើការដើម្បីទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលទាប ដើម្បីសងបំណុលដែលលើស។
- **ទាហានកុមារ៖** បង្ខំកុមារឱ្យចូលរួមក្នុងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ។
- **ការជួញដូរកុមារ៖** ការជួញដូរប្រភេទណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមនុស្សដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ។
- **ពលកម្មដោយបង្ខំ៖** បង្ខំមនុស្សម្នាក់ឱ្យធ្វើការក្នុងភាពជាឈ្លើយ ដោយទទួលបានប្រាក់ខែតិចតួច ឬគ្មាន។
- **ការបម្រើតាមផ្ទះដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត៖** បង្ខំបុគ្គលម្នាក់ឱ្យធ្វើការ និងរស់នៅកន្លែងតែមួយដោយទទួលបានប្រាក់កម្រៃតិចតួច ឬគ្មាន។

***ចំណាំចំពោះអ្នកសម្របសម្រួល៖**
អាស្រ័យលើអាយុរបស់កុមារ និយមន័យនេះប្រហែលជាមិនសមរម្យក្នុងការចែករំលែកទេ។ សូមប្រើការសំរេចចិត្តរបស់អ្នក។

- **ការជួញដូរផ្លូវភេទ៖** ការបង្ខំ បញ្ឆោត ឬបង្ខិតបង្ខំមនុស្សឱ្យធ្វើសកម្មភាពផ្លូវភេទបែបពាណិជ្ជកម្ម។
- **ការជួញដូរផ្លូវភេទលើអនីតិជន៖** ជំរុញឱ្យជនណាដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ ធ្វើសកម្មភាពបែបនេះ។

សួរថា៖ "ប្រសិនបើនរណាម្នាក់កំពុងព្យាយាមផ្តល់ការងារឱ្យអ្នកផ្សេងដោយមិនបានបង់ប្រាក់ឱ្យពួកគេច្រើន ឬប្រាក់ណាមួយទាល់តែសោះ ហើយនឹងធ្វើឱ្យពួកគេធ្វើការនៅកន្លែងដែលមានគ្រោះថ្នាក់ តើអ្នកគិតថាពួកគេជាមនុស្ស 'ល្បិច' ឬ 'អាចទុកចិត្តបាន?"

គំរូចម្លើយ៖ ពួកគេជាមនុស្សមានល្បិច។ មនុស្សដែលអាចទុកចិត្តបាននឹងនាំមុខគេអំពីប្រាក់ខែ និងលក្ខខណ្ឌការងារ។ ពួកគេនឹងមិនព្យាយាមបញ្ឆោតអ្នកផ្សេងឱ្យធ្វើការនៅកន្លែងណាមួយដែលមានគ្រោះថ្នាក់នោះទេ។ ពួកគេមិនចង់ឲ្យអ្នកផ្សេងពិបាកបង់ថ្លៃជួល ឬមានលទ្ធភាពទិញអាហារនោះទេ។រតាមអ៊ីនធឺណិតជាដើម។

សួរថា៖ "តើអ្នកគួរធ្វើយ៉ាងណាប្រសិនបើអ្នកសង្ស័យថាពួកគេជាមនុស្ស "ល្បិច"?

គំរូចម្លើយ៖ អ្នកគួរតែប្រាប់នរណាម្នាក់ដែលអ្នកទុកចិត្តជានិច្ច ប្រសិនបើអ្នកមិនមានអារម្មណ៍សុវត្ថិភាព។

សកម្មភាពជាជម្រើស៖ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី? (សកម្មភាព 3ឃ)
សកម្មភាពនេះផ្តល់នូវសេណារីយ៉ូជួញដូរមនុស្សដែលមានសក្តានុពលដែលអ្នកអាចនិយាយជាមួយកុមារ និងមើលថាតើពួកគេនឹងធ្វើអ្វី។

ធ្វើ៖ ការរុករកការកេងប្រវ័ញ្ច (សកម្មភាព 3ង)

និយាយថា៖ នៅក្នុងសកម្មភាព 3ង យើងបានលេងហ្គេមដែលបង្ហាញថាយើងងាយស្រួលក្នុងការបញ្ឆោតនរណាម្នាក់ឱ្យធ្វើអ្វីមួយ ដោយផ្តល់រង្វាន់ដល់ពួកគេជាថ្នូរនឹងការងារ ហើយបន្ទាប់មកមិនធ្វើតាម។ វាមិនតែងតែងាយស្រួលទេក្នុងការសម្រេចចិត្តថាត្រូវធ្វើអ្វីក្នុងស្ថានភាពលំបាក ដែលជាមូលហេតុដែលវាសំខាន់ក្នុងការនិយាយជាមួយ**មនុស្សពេញវ័យ**ដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត។ ទោះបីជា**ការជួញដូរមនុស្ស** និងការកេងប្រវ័ញ្ចអាចគួរឱ្យភ័យខ្លាចក៏ដោយ ដំណឹងល្អគឺថាមានមនុស្ស និងអង្គការដ៏អស្ចារ្យជាច្រើននៅជុំវិញពិភពលោកប្រយុទ្ធដើម្បីបញ្ឈប់វា។ វាអាចត្រូវបានរារាំងនៅពេលដែលអ្នកដឹងពីរបៀបការពារខ្លួនអ្នក។ "ដូច្នេះវាមានសារៈសំខាន់ណាស់។ ដើម្បីទទួលស្គាល់ព្រំដែនផ្ទាល់ខ្លួនដែលមានសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព សិទ្ធិ សុវត្ថិភាពលើអ៊ីនធឺណិត និងភាពឯកជន ចាំបាច់ត្រូវការពារខ្លួនអ្នកឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនិងអ្នកផ្សេងទៀតពីការក្លាយជាជនរងគ្រោះនៃការជួញដូរ។

យើងនឹងពិនិត្យមើលស្ថានភាពដែលមិនមានសុវត្ថិភាពនៅលើអ៊ីនធឺណិតដែលមានមិត្តភក្តិពីរនាក់។

ធ្វើ៖ អានសៀវភៅរូបភាពស្តីពីសុវត្ថិភាពអនឡាញរបស់មូលនិធិអេ២១ (Staying Safe Online)
(សុំឱ្យកុមារបើកសៀវភៅរូបភាពផ្ទាល់ខ្លួនប្រសិនបើពួកគេមាន។)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

- **និយាយថា៖** វាជារឿងសំខាន់ដែលថាប្រសិនបើយើងឃើញអ្វីមួយដែលមានល្បិចកល ឬធ្វើឱ្យយើងមាន**អារម្មណ៍មិនស្រួល** យើងនិយាយអ្វីមួយ និងធ្វើអ្វីមួយ។យើងនឹងពិនិត្យមើលស្ថានភាពដែលមិនមានសុវត្ថិភាពនៅលើអ៊ីនធឺណិតដែលមានមិត្តភក្តិពីរនាក់។ សម្រាប់អ្នកក្នុងនាមជាកុមារ នេះអាចមានន័យថាការប្រាប់**មនុស្សពេញវ័យ**ដែលទុកចិត្តម្នាក់ដែលអាចជាគ្រូរបស់អ្នក ឪពុកម្តាយ ជីដូនជីតា ឬសមាជិកគ្រួសារ។ ក្នុងសៀវភៅកំប្លែងដែលយើងទើបតែអាន យើងបានឃើញ Eva និង Aisha ប្រាប់គ្រូម្នាក់នៅពេលពួកគេមិនប្រាកដថាស្ថានភាពអនឡាញមានសុវត្ថិភាពឬមិនមានសុវត្ថិភាព។ ទោះនៅក្មេង តែសម្លេងសំខាន់! ប្រសិនបើអ្នកគិតថានរណាម្នាក់កំពុងរងគ្រោះ ឬមានគ្រោះថ្នាក់ អ្នកមានសិទ្ធិនិយាយ។ យើងដឹងថាអ្នកមានសិទ្ធិជាកុមារនៅក្រោមអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ៖ អ្នកមានសិទ្ធិទទួលបានការការពារ (មាត្រា 3) ហើយអ្នកមានសិទ្ធិត្រូវបានស្តាប់ (មាត្រា 12) ។

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថា អ៊ីវ៉ា មានអារម្មណ៍យ៉ាងណាដែរ នៅពេលដែលមនុស្សចម្លែកបានទាក់ទងនាង ហើយសរសើរ (និយាយរឿងល្អៗអំពី) ការរាំរបស់នាង?" (ដោយប្រើគំនូសតាងអារម្មណ៍ សូមឲ្យកុមារជ្រើសរើស emojis ផ្សេងៗ ហើយពន្យល់ពីមូលហេតុ ប្រសិនបើពួកគេមានអារម្មណ៍ស្រួលក្នុងការធ្វើដូច្នេះ។)

> **គំរូចម្លើយ៖** ប្រហែលជានាងមានអារម្មណ៍រីករាយ ពិសេស ឬរីករាយដែលមាននរណាម្នាក់យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះនាង។ រំតើបដែលនរណាម្នាក់ចាប់អារម្មណ៍នឹងការរាំរបស់នាង; នាងអាចនឹងភ័យដោយសារនាងមិនស្គាល់មនុស្សនោះ។

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថា Eva មានអារម្មណ៍យ៉ាងណា បន្ទាប់ពីនាងបានប្រាប់មិត្តល្អរបស់នាង Aisha អំពីឱកាសសម្រាប់ភាពល្បីល្បាញ ហើយ Aisha មិនរំតើបចិត្តទេ? (កុមារក៏អាចប្រើតារាងអារម្មណ៍របស់ពួកគេសម្រាប់សកម្មភាពនេះផងដែរ។)

> **គំរូចម្លើយ៖** Eva ប្រហែលជាមានអារម្មណ៍សោកសៅដែល Aisha មិនរំតើប។ អ៊ីវ៉ាប្រហែលជាមានអារម្មណ៍ព្រួយបារម្ភថានាងបានធ្វើអ្វីមួយខុស។ ប្រហែលជា Eva គិតថា Aisha ច្រណែននឹងនាង ព្រោះគ្មាននរណាម្នាក់និយាយអ្វីដែលល្អអំពីការរាំរបស់ Aisha នោះទេ។

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថាក្មេងស្រីបានធ្វើរឿងត្រឹមត្រូវដោយការទៅជួបគ្រូរបស់ពួកគេ (ជាមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឲ្យទុកចិត្ត) ហើយសុំជំនួយពីគាត់ឬ?ហេតុអ្វីបានជាឬមិនដូច្នេះ?"

> **គំរូចម្លើយ៖** បាទ។ ពួកគេមានសុវត្ថិភាព ហើយបានរកឃើញមនុស្សពេញវ័យដែលអាចទុកចិត្តបានដើម្បីនិយាយជាមួយ។

សួរថា៖ "តើមានអ្វីកើតឡើងប្រសិនបើពួកគេមិនរាយការណ៍វាទៅមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត?"

> **គំរូចម្លើយ៖**
> - បុគ្គលនោះអាចទាក់ទងពួកគេម្តងទៀត។
> - ប្រហែលជាពួកគេជឿជាក់លើមនុស្សចម្លែក ហើយចែករំលែកព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន/ឯកជន ដូចជាកន្លែងដែលពួកគេរស់នៅ រូបភាព ឬអ្វីផ្សេងទៀត។

សួរថា៖ "ពេលលេងហ្គេមអនឡាញ ឬប្រើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម តើអ្នកតែងតែដឹងថាអ្នកកំពុងនិយាយជាមួយអ្នកណាទេ?" (អនុញ្ញាតឱ្យកុមារចែករំលែកចម្លើយរបស់ពួកគេ។ មិនមានចម្លើយត្រឹមត្រូវ ឬខុសចំពោះសំណួរនេះទេ។)

> **គំរូចម្លើយ៖** វាអាចទៅរួចដែលអ្នកមិនតែងតែដឹងថាអ្នកកំពុងនិយាយជាមួយអ្នកណានៅលើអ៊ីនធឺណិត។ ដើម្បីសុវត្ថិភាព វាជាការសំខាន់ណាស់ដែលមិននិយាយទៅកាន់មនុស្សចម្លែក; អ្នកប្រហែលជាមានអារម្មណ៍មិនអីទេពេលនិយាយជាមួយនរណាម្នាក់តាមអ៊ីនធឺណិត ហើយអ្នកប្រហែលជាមានអារម្មណ៍ថាអ្នកស្គាល់ពួកគេ ដូចជាអ្នកបានជួបពួកគេដោយផ្ទាល់ ប៉ុន្តែពួកគេនៅតែជាមនុស្សចម្លែក។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

និយាយថា៖ នៅពេលណាដែលអ្នកធ្វើអន្តរកម្មលើអ៊ីនធឺណិត ឧទាហរណ៍ ការបង្ហោះរូបភាព វីដេអូ ឬព័ត៌មាន អ្នកបង្កើតផ្លូវផ្ទាល់ខ្លួនដែលគេស្គាល់ថាជារូបភាពឌីជីថល។ ដានឌីជីថលរបស់អ្នកគឺជាព័ត៌មាន និងរូបភាពដែលអ្នកបន្សល់ទុកពេលកំពុងធ្វើអន្តរកម្មលើអ៊ីនធឺណិត ដែលនៅតែមានអ៊ីនធឺណិតជារៀងរហូត។ មនុស្សគ្រប់រូបដែលប្រើអ៊ីនធឺណិតមានជើងឌីជីថល។ អ្វីដែលយើងចែករំលែកតាមអ៊ីនធឺណិតលែងជាឯកជនទៀតហើយ ដូច្នេះយើងត្រូវគិតមុននឹងបង្ហោះ។ សុវត្ថិភាពឌីជីថលការពារបុគ្គលពីគ្រោះថ្នាក់នៅពេលភ្ជាប់អ៊ីនធឺណិត។ ការអនុវត្តសុវត្ថិភាពឌីជីថលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកលេង និងចូលរួមតាមអ៊ីនធឺណិត និងទំនាក់ទំនងសង្គមរៀនតាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងបរិយាកាសសុវត្ថិភាព។ សំណួរមានប្រយោជន៍មួយចំនួនដែលត្រូវសួរខ្លួនឯងមុនពេលបង្ហោះគឺ "តើខ្ញុំចង់ឱ្យគ្រួសារ គ្រូ ឬនាយកសាលារបស់ខ្ញុំឃើញការបង្ហោះនេះទេ?" "តើការបង្ហោះរូបនេះមានផលវិបាកអ្វីខ្លះ?" "តើខ្ញុំចង់ឱ្យរូបភាពនេះស្ថិតស្ថេរជារៀងរហូតនៅលើដានឌីជីថលរបស់ខ្ញុំទេ?" "តើខ្ញុំមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកផ្សេង/មនុស្សក្នុងរូបភាពដើម្បីចែករំលែកវាជាសាធារណៈឬ?" "តើរូបភាពដែលខ្ញុំបង្ហោះមានគ្រោះថ្នាក់ បង្ករឬសស្មាម ឬប្រមាថឬអត់?"

សួរថា៖ "តើការអនុវត្តសុវត្ថិភាពឌីជីថលណាខ្លះដែលសមរម្យដើម្បីការពារមនុស្សម្នាក់ពីផលវិបាកអវិជ្ជមានក្នុងពេលនោះ។ អន្តរកម្មលើអ៊ីនធឺណិត?"

គំរូចម្លើយ៖

- មានមនុស្សពេញវ័យដែលជឿទុកចិត្តបានគ្រប់គ្រងការកំណត់ឯកជនរបស់អ្នក។
- គិតអំពីដានឌីជីថលដែលអ្នកកំពុងចាកចេញមុននឹងផ្ញើ ហើយសួរថា "តើខ្ញុំចង់បានការប្រកាសនេះ។ គ្រួសារខ្ញុំឃើញទេ?"
- ជៀសវាងការផ្ញើរូបថតបង្កហេតុដោយសួរថា "តើការបង្ហោះនេះជាការពិត មានប្រយោជន៍ បំផុសគំនិត ចាំបាច់ ចិត្តល្អទេ?

សកម្មភាពជាជម្រើស៖ សកម្មភាព តើអ្នកអាចយើញខ្ញុំទេ? (សកម្មភាព 3F)

ជំហាន ០៣

បំផុសគំនិត

និយាយថា៖ យើងបានសិក្សាអំពី**ការជួញដូរមនុស្ស ការកេងប្រវ័ញ្ច** និងវិធីដែលយើងអាចរក្សាសុវត្ថិភាពលើអ៊ីនធឺណិត និងក្រៅអ៊ីនធឺណិត។ ឥឡូវនេះ យើងនឹងដាក់អ្វីគ្រប់យ៉ាងដែលយើងបានរៀនទៅអនុវត្ត និងបង្កើតវិធីដើម្បីបំផុសគំនិត និងអប់រំអ្នកដទៃ។

សួរថា៖ "តើអ្នកអាចប្រើអ្វីដែលយើងបានរៀន (ការប៉ះសុវត្ថិភាព អាថ៌កំបាំងសុវត្ថិភាព សុវត្ថិភាពឌីជីថល) ដើម្បីបញ្ឈប់ការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ចយ៉ាងដូចម្តេច មុនពេលវាកើតឡើង?"

គំរូចម្លើយ៖

- ប្រើសិទ្ធិរបស់ខ្ញុំក្នុងការនិយាយថាទេចំពោះការប៉ះដែលមិនមានសុវត្ថិភាព
- បង្កើតរង្វង់សុវត្ថិភាពជាមួយមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត
- កំណត់អារម្មណ៍របស់ខ្ញុំ
- កំណត់សញ្ញានៃការសម្រាលកូន និងដឹងថាត្រូវនិយាយជាមួយនរណា
- សិក្សាអំពីទម្រង់នៃការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ច

ធ្វើ៖ Call To Action (សកម្មភាព 3G)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ការណែនាំអំពីសកម្មភាព

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព - វគ្គ ០១

តម្លៃ និងសិទ្ធិកុមារ

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 1A

ការវាយតម្លៃគុណតម្លៃ

គោលបំណង

ដើម្បីបង្ហាញពីតម្លៃខាងក្នុងរបស់មនុស្សគ្រប់រូប និងស្វែងយល់ពីគោលគំនិតនៃតម្លៃដែលកំណត់ស្តង់ដារអាកប្បកិរិយារបស់មនុស្ស និងផ្តោតលើដំណើរការនៃការកំណត់តម្លៃ។

សម្ភារៈ

ក្រដាសប្រាក់ (នៃតម្លៃណាមួយ) ពាក្យគំនិតដែលអាចទុកចិត្តបាននៅលើកាតសន្ទស្សន៍

ជំហានទី ០១ បង្ហាញក្រដាសប្រាក់ដល់កុមារ។

សួរថា៖ "ក្រដាសប្រាក់នេះមានតម្លៃប៉ុន្មាន?" (រង់ចាំចម្លើយសិស្ស)

ជំហានទី ០២ បត់ក្រដាស់ចំណាំជាពាក់កណ្តាល ហើយបង្ហាញវាដល់កុមារម្តងទៀត។

សួរថា៖ "តើវាមានតម្លៃប៉ុន្មាននៅពេលដែលខ្ញុំបត់វាជាពាក់កណ្តាល? តើតម្លៃពាក់កណ្តាលឥឡូវនេះទេ?" (រង់ចាំចម្លើយសិស្ស)

ជំហានទី ០៣ បត់ក្រដាសប្រាក់ពាក់កណ្តាលពីរបីដងទៀត ទុកអោយវាតូចជាងមុន។ សួរកុមារនូវសំណួរដដែលៗ បន្ទាប់ពីរាល់ពេលដែលអ្នកបត់ក្រដាសប្រាក់។ ព្យាយាមបញ្ចុះបញ្ចូលកុមារថា ក្រដាសប្រាក់បាត់បង់តម្លៃរាល់ពេលដែលវាត្រូវបានបត់ពាក់កណ្តាល។ នៅពេលដែលអ្នកមិនអាចបត់ចំណាំតូចជាងនេះបានទេ សូមលាតវាត្រឡប់ទៅទំហំធម្មតារបស់វា។

និយាយថា៖ មិនថាខ្ញុំបត់ក្រដាសប្រាក់នេះប៉ុន្មានដងទេ វាមានតម្លៃដូចគ្នា។ ខ្ញុំនៅតែអាចទិញរបស់ដដែលៗជាមួយវា ទោះបីវាត្រូវបានបត់ចូលពាក់កណ្តាលក៏ដោយ។ ឥឡូវស្រមៃថាក្រដាសប្រាក់នេះជាមនុស្ស ហើយរាល់ពេលត្រូវបត់ចូលពាក់កណ្តាល។ បុគ្គលនោះកំពុងមានបទពិសោធន៍ដ៏លំបាកដោយសារតែអ្វីមួយដែលពួកគេមិនអាចគ្រប់គ្រងបាន។

សួរថា៖ "បើអ្នកកើតក្នុងប្រទេសផ្សេង តើតម្លៃខ្លួនជាមនុស្សត្រូវផ្លាស់ប្តូរទេ?"

ចំលើយគំរូ៖ ទេ តម្លៃរបស់មនុស្សមិនផ្លាស់ប្តូរទេ ដោយសារពួកគេកើតមក។

សួរថា៖ "បើអ្នកកើតមកពិការ តើតម្លៃរបស់អ្នកជាមនុស្សត្រូវផ្លាស់ប្តូរឬទេ?"

ចំលើយគំរូ៖ ទេ តម្លៃរបស់មនុស្សមិនផ្លាស់ប្តូរទេ ដោយសារពួកគេមានពិការភាព។

សួរថា៖ "ប្រសិនបើអ្នកកើតក្នុងគ្រួសារក្រីក្រ ឬគ្រួសារអ្នកមាន តើតម្លៃរបស់អ្នកជាមនុស្សគួរផ្លាស់ប្តូរទេ?"

ចំលើយគំរូ៖ ទេ។ តម្លៃមនុស្សមិនប្រែប្រួលទេ ព្រោះអ្នកមាន ឬអ្នកក្រ។ តាមពិតទៅ មិនថាយើងកើតនៅទីណា សមាជិកគ្រួសារយើងជានរណា ឬស្ថានភាពបែបណានោះទេ តម្លៃរបស់យើងក្នុងនាមជាមនុស្សមិនប្រែប្រួលឡើយ។ យើងទាំងអស់គ្នាមានតម្លៃ និងសិទ្ធិមនុស្សដូចគ្នា។ ដូចគ្នានឹងក្រដាសប្រាក់នេះដែរ។ ទោះខ្ញុំបត់វាប៉ុន្មានដងក៏ដោយ តម្លៃដើមរបស់វាមិនដែលផ្លាស់ប្តូរទេ។ ពេលនេះយើងដឹងថាយើងគ្រប់គ្នាមានតម្លៃ យើងនឹងនិយាយអំពីអ្វីដែលយើងឲ្យតម្លៃ។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 1A - ការវាយតម្លៃគុណតម្លៃ (បន្ត)

ជំហានទី ០៤ ដោយប្រើកាតលិបិក្រមជាមួយនឹងពាក្យគំនិតដែលអាចទុកចិត្តបាន សូមជ្រើសរើសកាតមួយ ហើយបង្ហាញវាដល់ថ្នាក់។ ពិភាក្សាអំពីតម្លៃនៅលើកាត ហើយកំណត់ថាតើវាតំណាងឱ្យអ្វីដែលជាការជឿទុកចិត្ត (តម្លៃដែលមានសុខភាពល្អ) ឬអ្វីដែលវាមិនមែន (តម្លៃដែលមិនមានសុខភាពល្អ)។

ជំហានទី ០៤ សូមអានសេណារីយ៉ូខាងក្រោមទៅកាន់ថ្នាក់ ហើយឱ្យពួកគេកំណត់ថាតើបុគ្គលនៅក្នុងសេណារីយ៉ូនេះគួរឱ្យទុកចិត្ត ឬមានល្បិចដោយផ្អែកលើតម្លៃដែលអ្នកបានពិភាក្សាជាថ្នាក់៖

សេណារីយ៉ូ ០១

ម្តាយរបស់ Jai សុំឱ្យគាត់យករបស់លេងមុនពេលគាត់ចេញទៅលេងនៅខាងក្រៅ។ ផ្ទុយទៅវិញ គាត់លាក់ពួកគេនៅក្រោមគ្រែរបស់គាត់។ នៅពេលម្តាយរបស់គាត់សួរថា "តើអ្នកបានរើសរបស់លេងដូចដែលខ្ញុំបានសួរទេ?" គាត់និយាយថា "បាទ" ។

សួរ៖ "តើអ្នកគិតថាចៃគួរឱ្យទុកចិត្តឬក៏គាត់មានល្បិច?"

ចំលើយគំរូ៖ គាត់មិនគួរឱ្យទុកចិត្តទេ។ គាត់កំពុងបោកបញ្ឆោតដោយការភូតកុហក។

សេណារីយ៉ូ ០២

Amina ប្រាប់មិត្តរបស់នាងនូវអាថ៌កំបាំងអំពីអ្វីដែលនាងកំពុងផ្តល់ជាកាដូដល់មិត្តរបស់គេក្នុងថ្ងៃខួបកំណើតរបស់នាង។ Amina មិនប្រាប់នរណាម្នាក់អំពីអំណោយនោះទេ ព្រោះនាងចង់ឱ្យវាភ្ញាក់ផ្អើល។

សួរ៖ "តើអ្នកគិតថាចៃគួរឱ្យទុកចិត្តឬក៏គាត់មានល្បិច?"

ចំលើយគំរូ៖ នាងមានភាពជឿជាក់ចំពោះមិត្តរបស់នាង ដោយមានភាពជឿជាក់ នរណាម្នាក់ដែលមិត្តរបស់នាងអាចទុកចិត្តបាន ស្មោះត្រង់ដោយរក្សាការសម្ងាត់។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សេណារីយ៉ូ ០៣

Isabella គឺជាប្រធានក្រុម ហើយតែងតែជ្រើសរើសប្រើប្រាស់ Jared ជាតួអង្គសំខាន់ ដោយដឹងថាវាជារឿងអយុត្តិធ៌មចំពោះកីឡាករផ្សេងទៀតដែលមិនទទួលបានវេនលេង។ Isabella ដឹងថា Jared បានបោកប្រាស់នៅពេលគាត់លេង នោះហើយជាមូលហេតុដែលនាងតែងតែជ្រើសរើសគាត់។ នាងគ្រាន់តែចង់ឈ្នះការប្រកួតនេះដោយចំណាយទាំងអស់។

សួរថា៖ "តើនាងគួរឱ្យទុកចិត្តឬល្បិច?"

ចំលើយគំរូ៖ នាងកំពុងបោកបញ្ឆោតតាមរយៈការកេងប្រវ័ញ្ច លេងអយុត្តិធម៌ និងទាញយកប្រយោជន៍ពីយ៉ាងខ្លះ។

សេណារីយ៉ូ ០៤

ម៉ី មិនបានសិក្សាសម្រាប់ការប្រឡងរបស់នាងទេ ដូច្នេះហើយនាងបានសុំមិត្តភក្តិរបស់នាងឱ្យឆ្លើយនឹងចម្លើយដែលនាងត្រូវប្រឡង។

សួរថា៖ "តើនាងគួរឲ្យទុកចិត្ត ឬមានល្បិច?"

ចំលើយគំរូ៖ នាងកំពុងបោកបញ្ឆោតលើការធ្វើតេស្តរបស់នាង។

សេណារីយ៉ូ ០៥

Mitch យើញ Latesha ទម្លាក់លុយចេញពីហោប៉ៅរបស់នាងដោយច្រឡំ។ មីតយកវាឡើងហើយប្រគល់វាទៅ Latesha វិញ។

សួរថា៖ "តើគាត់បង្ហាញពីលក្ខណៈគួរឱ្យទុកចិត្តឬល្បិច?"

ចំលើយគំរូ៖ គាត់មានភាពស្មោះត្រង់ ដោយបង្ហាញភាពស្មោះត្រង់ និងស្មោះត្រង់។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ស្មោះត្រង់	កុហក
ទុកចិត្ត	ល្បិច
ស្មោះត្រង់	ការបញ្ឆោត
ភាពស្មោះត្រង់	ការក្លែងបន្លំ

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

អាចទុកចិត្តបាន	ទទួលយកអត្តប្រយោជន៍ពីនរណាម្នាក់
ស្មោះស្ម័គ្រ	ក្លែងក្លាយបន្លំ

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 1B

សិទ្ធិកុមារបួនជ្រុង

គោលបំណង

ដើម្បីស្វែងយល់ពីប្រភេទសំខាន់ៗចំនួនបួននៃសិទ្ធិដែលមាននៅក្នុងអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ។

សម្ភារៈ

ប្រភេទសិទ្ធិកុមារ (កាត់ចេញទាំង ៤)
កាតសិទ្ធិកុមារ (កាត់ចេញទាំង ១២)

ជំហានទី ០១ ដាក់ស្លាកនៅជ្រុងនីមួយៗនៃបន្ទប់ជាមួយនឹងប្រភេទមួយក្នុងចំណោមបួនប្រភេទនៃសិទ្ធិកុមារ (ការអភិវឌ្ឍន៍ ការរស់រានមានជីវិត ការចូលរួម ការការពារ)។

ជំហានទី ០២ ជ្រើសរើសប័ណ្ណសិទ្ធិកុមារ ហើយអានឧទាហរណ៍ដល់សិស្ស។ សុំឱ្យកុមារបន្តទៅជ្រុងនៃបន្ទប់ដែលពួកគេជឿថាតំណាងឱ្យប្រភេទសមរម្យសម្រាប់សិទ្ធិជាក់លាក់។ នេះអាចត្រូវបានលេងជាល្បែងមួយដែលកុមារផ្លាស់ទីទៅជ្រុងដែលពួកគេគិតថាត្រឹមត្រូវ។ (ជាជម្រើសៈ កុមារដែលចូលទៅជ្រុងខាងស្តាំ ទទួលបានឱកាសដើម្បីបន្តលេង ហើយបន្តនៅក្នុងហ្គេម។)

ជំហានទី ០៣ ពិភាក្សាអំពីប័ណ្ណសិទ្ធិកុមារនីមួយៗ ដោយសារកាតនីមួយៗត្រូវបានជ្រើសរើសពេញហ្គេម។ សួរកុមារថាតើប្រភេទណាដែលពួកគេជឿថាសមស្របបំផុតជាមួយនឹងសិទ្ធិបច្ចុប្បន្ន ហើយបញ្ជាក់អំពីហេតុផលដែលពួកគេឈរនៅជ្រុងម្ខាងនៃបន្ទប់ដែលពួកគេបានជ្រើសរើស។

សិទ្ធិនៃប្រភេទកុមារ	
សិទ្ធិរស់រានមានជីវិត ខ្យល់ស្អាត ទឹកស្អាត អាហារមានជីវជាតិ	**សិទ្ធិការពារ** គ្មានការគំរាមកំហែង សុវត្ថិភាពពីការចាប់ពង្រត់ ឬលក់ គ្មានគ្រោះថ្នាក់ពីការកេងប្រវ័ញ្ច
សិទ្ធិចូលរួម ចែករំលែកមតិ ទំនាក់ទំនងជាមួយសាសនា សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ	**សិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍** ចែករំលែកមតិ ទំនាក់ទំនងជាមួយសាសនា សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 1B - សិទ្ធិកុមារ ជ្រុងទាំងបួន។

ជំហានទី ០៤ សង្ខេបសកម្មភាពជាមួយនឹងសំណួរពិភាក្សាខាងក្រោម៖

សួរថា៖ " តើអ្នកគិតថាកុមាររអាចរងគ្រោះដោយរបៀបណាប្រសិនបើសិទ្ធិទាំងនេះមិនត្រូវបានការពារ?"

ចំលើយគំរូ៖ ប្រសិនបើសិទ្ធិមិនត្រូវបានការពារ ខ្យល់ ទឹក និងអាហាររអាចកខ្វក់ និងធ្វើឱ្យកុមារឈឺ។ ហើយការអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកដទៃសម្តែតអាចបង្កឱ្យមានការភ័យខ្លាច និងខ្វះទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង ។

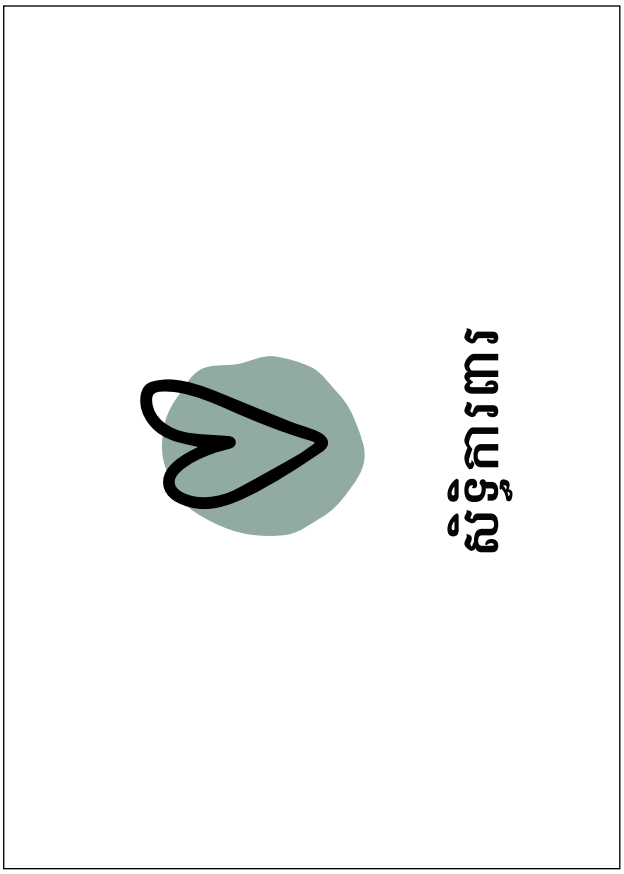
សួរថា៖ "តើអ្នកណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការធ្វើឱ្យប្រាកដថាសិទ្ធិកុមារទាំងនេះត្រូវបានការពារ?"

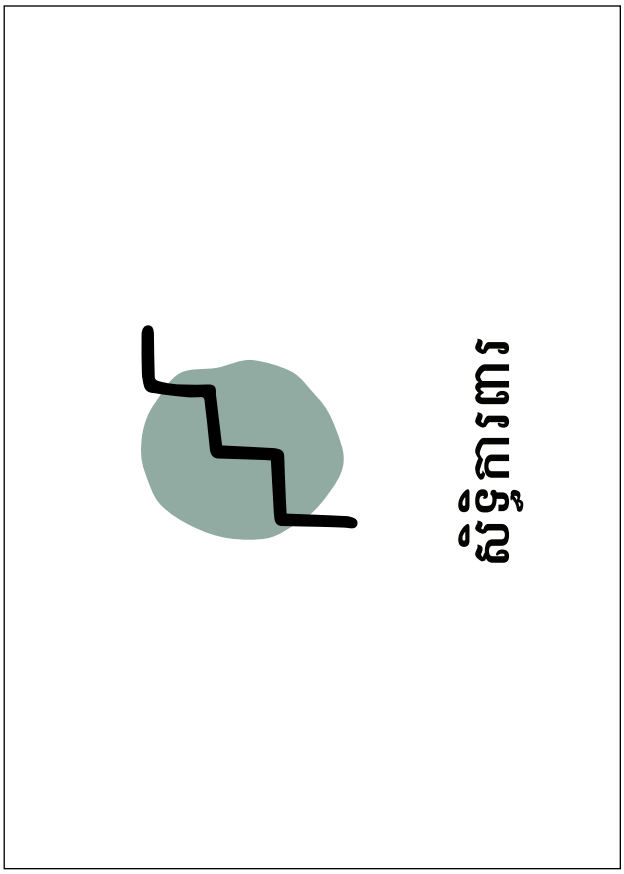
ចំលើយគំរូ៖ នាក់ដឹកនាំក្នុងស្រុក និងថ្នាក់ជាតិ មាតាបិតា និងសូម្បីតែកុមារដទៃទៀត មានទំនួលខុសត្រូវក្នុងការជួយការពារកូនៗ និងសិទ្ធិរបស់ពួកគេ។

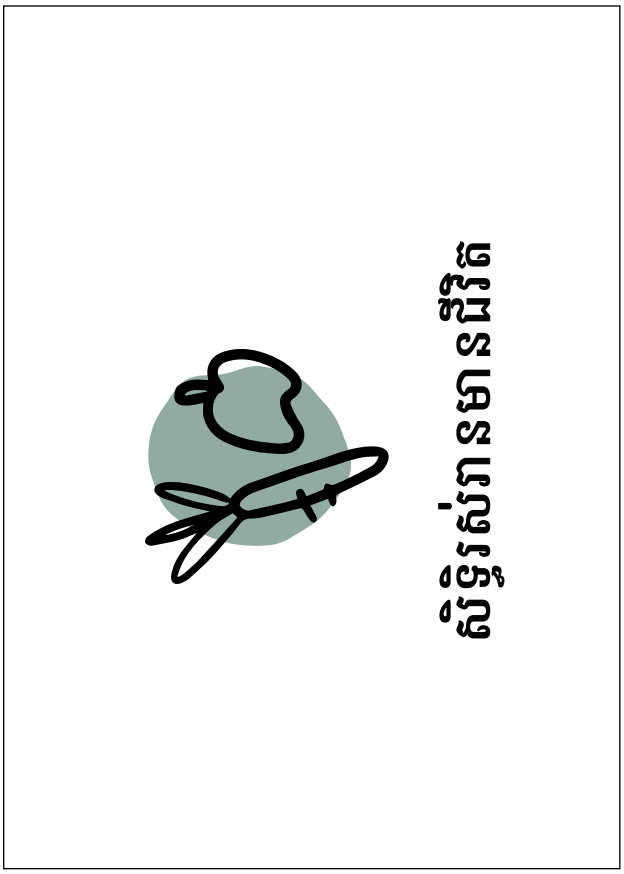
សួរថា៖ "តើការសម្រេចចិត្តដ៏ឈ្លាសវៃអាចការពារកុមារពីគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងដូចម្តេច?"

ចំលើយគំរូ៖ ការសម្រេចចិត្តដ៏ឈ្លាសវៃ ការពារកុមារពីគ្រោះថ្នាក់ នៅពេលពួកគេរៀនជ្រើសរើសអាហារដែលមានសុខភាពល្អដើម្បីបរិភោគ សុំទឹកស្អាត ហើយមានប្រាជ្ញានៅពេលពួកគេឃើញអ្វីមួយ ពួកគេនិយាយអ្វីមួយ។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

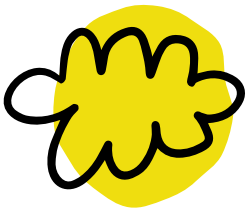

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សិទ្ធិទទួលបាន

ខ្យល់បរិសុទ្ធ

សិទ្ធិទទួលបាន

ទឹកស្អាត

សិទ្ធិទទួលបាន

អាហារបំប៉ន

សិទ្ធិទទួលបាន

ការគ្មានបៀតបៀន

សិទ្ធិទទួលបាន

សុវត្ថិភាពពីការ ចាប់ពង្រត់ ឬលក់

សិទ្ធិទទួលបាន

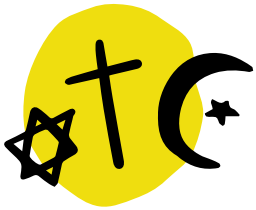
ភាពគ្មានគ្រោះថ្នាក់ ពីអំពើកេងប្រវ័ញ្ច

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សិទ្ធិក្នុងការ

**ការចែក
រំលែកមតិលើបញ្ហា**

សិទ្ធិក្នុងការ

**ផ្សារភ្ជាប់
ជាមួយនឹងសាសនា**

សិទ្ធិទទួលបាន

**សេរីភាពក្នុង
ការបញ្ចេញមតិ**

សិទ្ធិក្នុងការ

លេង និងសកម្ម

សិទ្ធិក្នុងការ

សម្រាក

សិទ្ធិទទួលបាន

ការអប់រំ

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

គោលបំណង

សមភាព និងសមធម៌

គោលបំណង

ដើម្បីស្វែងយល់ពីគោលគំនិតនៃសមភាព និងសមធម៌ឆ្ពោះទៅរកការយល់ដឹងពីការរើសអើង ការកេងប្រវ័ញ្ច និងយុត្តិធម៌។

សម្ភារៈ

ប័ណ្ណរូបភាពសមភាព និងសមធម៌។

ជំហានទី ០១ បង្ហាញរូបភាពទីមួយនៃសមភាព និងសមធម៌។

សួរថា៖ "តើអ្នកកត់សំគាល់អ្វីអំពីរូបភាពដំបូង?"

ចំលើយគំរូ៖ សមភាព៖ ផ្តល់ឱ្យកុមារម្នាក់ៗនូវប្រអប់ទំហំដូចគ្នា ដោយមិនគិតពីភាពខុសគ្នានៃកម្ពស់របស់ពួកគេ។

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថាកុមារទាំងអស់ក្នុងរូបភាពនេះគិតថាទំហំប្រអប់នេះយុត្តិធម៌ទេ? តើអ្វីទៅជាអយុត្តិធម៌?"

ចំលើយគំរូ៖ សូម្បីតែនៅពេលដែលមានភាពស្មើគ្នាជាមួយនឹងទំហំប្រអប់ក៏ដោយ វាមិនមានន័យថាលទ្ធផលស្មើគ្នានោះទេ។ ពេលខ្លះមនុស្សត្រូវការជំនួយបន្ថែមទៀតដើម្បីសម្រេចគោលដៅដូចគ្នា។

សួរថា៖ "តើត្រូវធ្វើអ្វីដើម្បីឱ្យស្ថានការណ៍កាន់តែមានភាពយុត្តិធម៌?"

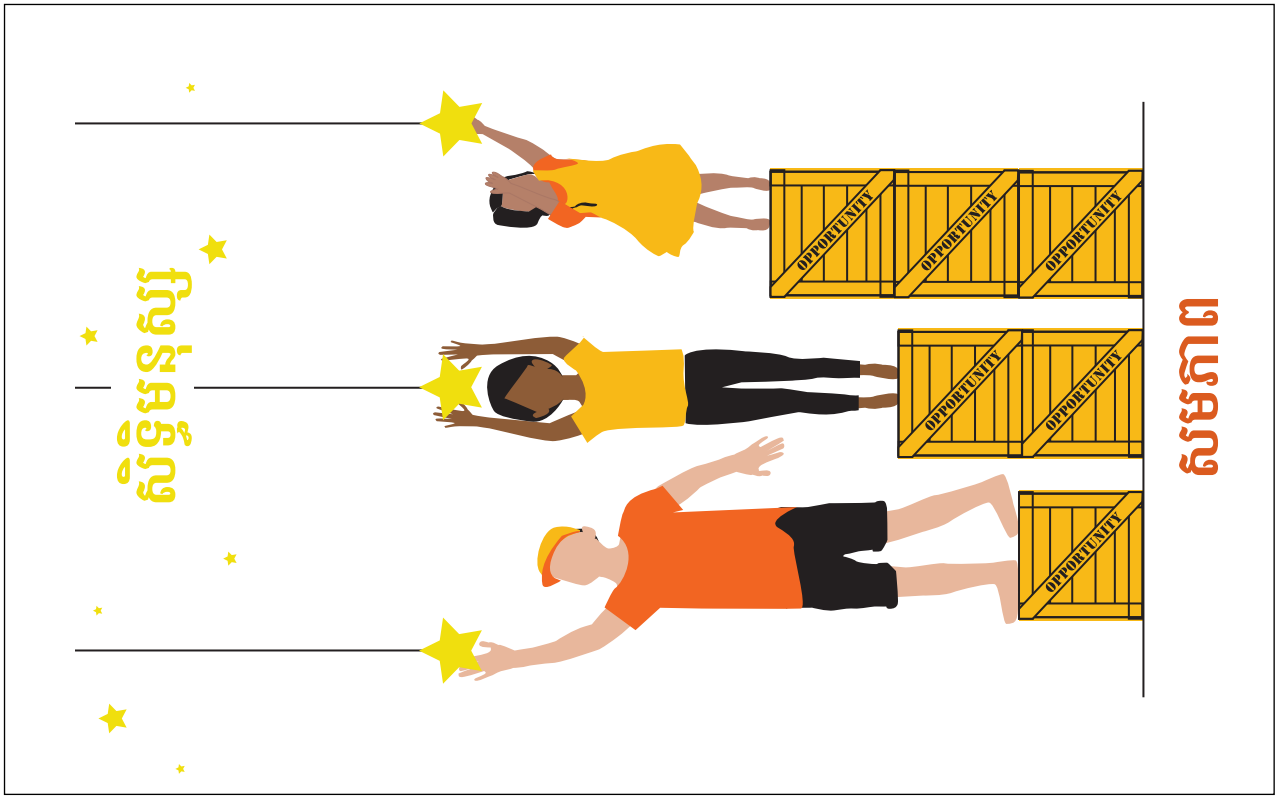
ចំលើយគំរូ៖ សមធម៌៖ ផ្តល់ឱ្យកុមារខ្លីនូវប្រអប់ខ្ពស់ ឬប្រអប់ច្រើនដើម្បីឈរលើ ដូច្នេះពួកគេអាចឈានដល់សិទ្ធិរបស់ពួកគេ។

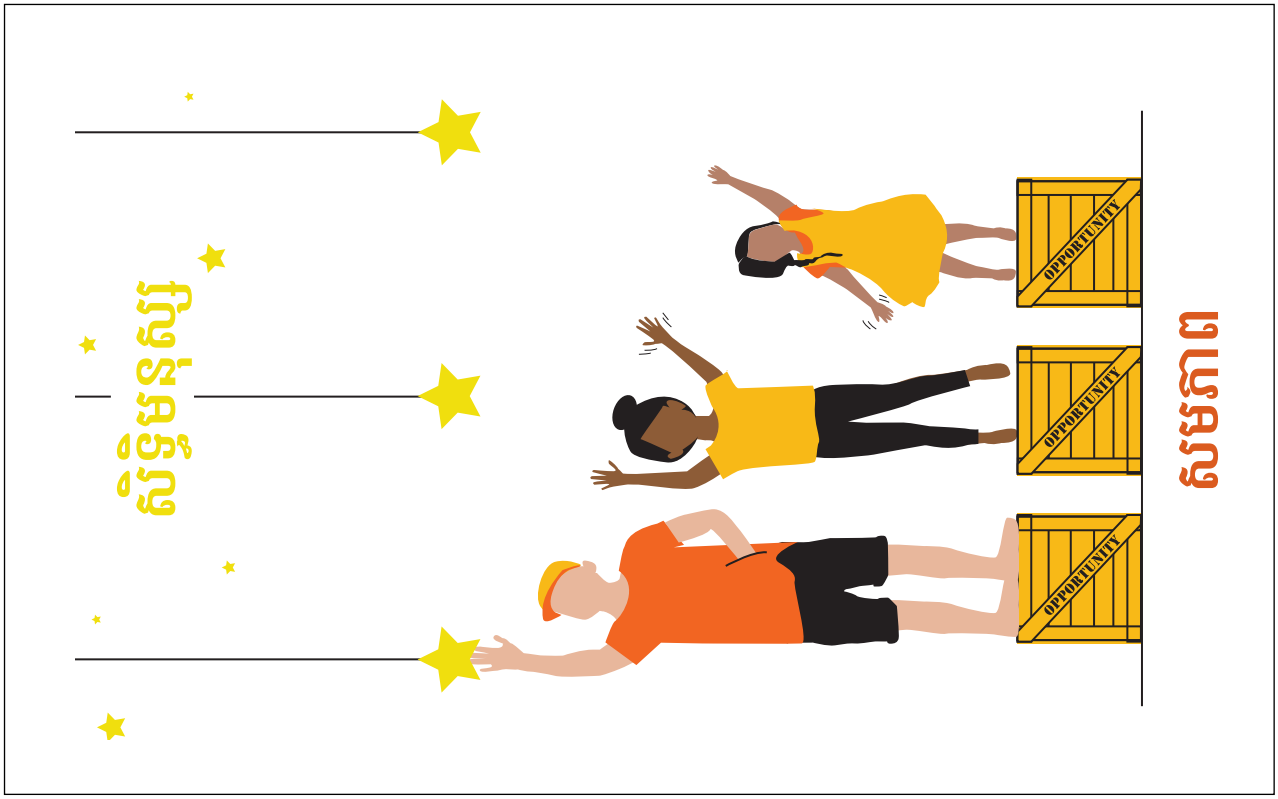
ជំហានទី ០២ ឱ្យសិស្សពិភាក្សាថាតើលទ្ធផលនឹងទៅជាយ៉ាងណា ប្រសិនបើស្ថានភាពនៅតែដដែល។

ចំលើយគំរូ៖ លទ្ធផលនឹងមានគម្លាតដូចគ្នារវាងប្រអប់ ដូច្នេះមិនឈានដល់សិទ្ធិរបស់ពួកគេ ឬមានភាពយុត្តិធម៌សម្រាប់សិទ្ធិមនុស្សស្មើគ្នា។

ជំហានទី ០៣ ជ្រើសរើសដំណោះស្រាយប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងគោរព។ អាចមានមធ្យោបាយផ្សេងទៀតដើម្បីឈានទៅដល់ដំណោះស្រាយសមធម៌ និងអនុញ្ញាតឱ្យមានយុត្តិធម៌សម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។ ចែករំលែករូបភាពសមធម៌សម្រាប់ការអនុញ្ញាតឱ្យមានការគាំទ្រនៅកន្លែងដែលវាត្រូវការដើម្បីទទួលបាននូវសិទ្ធិមនុស្សស្មើៗគ្នាសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 1D

ហៅទៅសកម្មភាព

ឱ្យសិស្សគិតអំពីសារៈសំខាន់នៃសិទ្ធិកុមារដោយប្រើវិធីសាស្ត្រមួយខាងក្រោម។ អញ្ជើញពួកគេឱ្យបង្ហាញពីរបៀបដែលសិទ្ធិទាំងនេះរួមចំណែកដល់ពិភពលោកដែលកុមារគ្រប់រូបមានសេរីភាព។ សម្រាប់បញ្ហាប្រឈមបន្ថែម សូមឲ្យកុមារគិតអំពីពិភពលោកដែលគ្មានសិទ្ធិមនុស្ស និងគ្មានច្បាប់។ សួរពួកគេថាតើវាល្អឬអាក្រក់? ហេតុអ្វី? អញ្ជើញពួកគេឱ្យពន្យល់បន្ថែមដោយប្រើវិធីសាស្ត្រដែលបានជ្រើសរើសរបស់ពួកគេ។

—— បង្កើតវា (សិល្បៈ)

សិស្សគូរ ឬគូររូបភាពដែលតំណាងឱ្យសិទ្ធិកុមារមើលទៅដូច ឬមានន័យយ៉ាងណាចំពោះពួកគេ។ សិស្សក៏អាចធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីបង្កើតផ្ទាំងគំនូរ ផ្ទាំងរូបភាព ឬការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មយុទ្ធនាការ។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ប្នាំលាប ក្រដាស ស្ទីគ័រ ពន្លឺ វត្ថុសិប្បកម្មដែលមានស្រាប់ផ្សេងទៀត។

—— ធ្វើសកម្មភាព (យ៉ាងខ្លាំង)

សិស្សធ្វើការជាក្រុមដើម្បីបង្កើតការលេង រឿងល្ខោន ឬការលេងស្តីដោយផ្អែកលើការការពារសិទ្ធិកុមារ។ ពួកគេនឹងសរសេរស្ក្រីបខ្លីមួយ ហើយកំណត់តួអក្សរដល់សមាជិកក្រុមនីមួយៗ។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ប្នាំលាប ក្រដាស ស្ទីគ័រ ពន្លឺ វត្ថុសិប្បកម្មដែលមានស្រាប់ផ្សេងទៀត។

—— ធ្វើសកម្មភាព (យ៉ាងខ្លាំង)

សិស្សនឹងកត់ត្រានូវអ្វីដែល "ពិភពលោកសន្តិភាព ឬសហគមន៍ដ៏ល្អឥតខ្ចោះ" របស់ពួកគេមើលទៅដូចជាកន្លែងដែលកុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិដោយការសរសេរ ឬគូរគំនិត និងគំនិតច្នៃប្រឌិតរបស់ពួកគេ។ ឱ្យពួកគេវិភាគសិទ្ធិជាក់លាក់ចំពោះ 'សហគមន៍ល្អឥតខ្ចោះ' របស់ពួកគេ ហើយតើនឹងមានអ្វីកើតឡើង ប្រសិនបើសិទ្ធិទាំងនោះត្រូវបានរំលោភបំពាន។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ក្រដាស។

—— ច្រាប់វា (តន្ត្រី)

សិស្សធ្វើការជាក្រុមដើម្បីបង្កើតបទចម្រៀង រ៉ែប ឬកំណាព្យ ដើម្បីបង្ហាញពីអារម្មណ៍របស់ពួកគេចំពោះសិទ្ធិរបស់ពួកគេក្នុងនាមជាកុមារ ឬពន្យល់ពីសិទ្ធិរបស់កុមារ និងចែករំលែក "ហេតុអ្វី" ដែលពួកគេជ្រើសរើសសិទ្ធិពិសេសនោះដើម្បីរួមបញ្ចូលនៅក្នុងការបកស្រាយតន្ត្រីរបស់ពួកគេ។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ក្រដាស ឧបករណ៍ភ្លេង

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព - វគ្គ ០២

ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 2A

ប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុក

គោលបំណង

ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងពន្យល់ពីប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុករបស់មនុស្សចំនួនបួន៖ ខាងក្នុង ខាងក្រៅ រដូវ និងអន្តោប្រវេសន៍។

សម្ភារៈ

រូបភាពចំណាកស្រុក; សកម្មភាព "ប្រអប់" ជាជម្រើស៖ ប្រអប់ បាល់ កែវទឹក។

ជំហានទី ០១ សូមណែនាំការធ្វើចំណាកស្រុកបួនប្រភេទដោយសួរថា "ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សផ្លាស់ទី? តើចលនាមនុស្សប្រភេទណាខ្លះ?" បន្ទាប់មក បង្ហាញរូបភាពមួយក្នុងចំណោមរូបភាពខាងក្រោម ដើម្បីបង្ហាញមួយនៃប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុកទាំងបួន (ឬប្រើសកម្មភាព 'ប្រអប់' ជាជម្រើស)។ សូមឲ្យសិស្សបកស្រាយពីអ្វីដែលរូបភាពតំណាងឲ្យ ។

ការធ្វើចំណាកស្រុកផ្ទៃក្នុង

ការធ្វើចំណាកស្រុកខាងក្រៅ

ការធ្វើចំណាក់ស្រុកតាមរដូវកាល

អន្តោប្រវេសន៍

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 2A - ប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុក (បន្ត)

ប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុក	
ការធ្វើចំណាកស្រុកផ្ទៃក្នុង ផ្លាស់ទី**ក្នុង**រដ្ឋមួយ ប្រទេស	**ការធ្វើចំណាកស្រុកខាងក្រៅ** ផ្លាស់ទី**ទៅ**រដ្ឋ ប្រទេស ឬទ្វីបផ្សេង
ការធ្វើចំណាកស្រុកតាមរដូវ ផ្លាស់ទី**ពី**កន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត សម្រាប់គោលបំណងកសិកម្ម, ការប្រមូលផល អាកាសធាតុ/អាកាសធាតុ	**អន្តោប្រវេសន៍** ផ្លាស់ប្តូរពីប្រទេសទៅថ្មី។ មួយជារៀងរហូត

ជាជម្រើស៖ សកម្មភាព "ប្រអប់"

ប្រើប្រអប់ប្លាស់លាស់ពីរ និងបាល់ពីរបី។ ការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងបាល់រវាងប្រអប់ ដើម្បីបង្ហាញពីគំនិតនៃការធ្វើចំណាកស្រុក និងប្រភេទផ្សេងៗរបស់វា៖

- **ការធ្វើចំណាកស្រុកខាងក្រៅ** - ផ្លាស់ទីបាល់មួយពីប្រអប់មួយទៅប្រអប់មួយទៀត
- **ការធ្វើចំណាកស្រុកខាងក្នុង** - ផ្លាស់ទីបាល់នៅខាងក្នុងប្រអប់
- **ការធ្វើចំណាកស្រុកតាមរដូវ** - បំពេញប្រអប់មួយដោយទឹកខ្លះ ហើយផ្លាស់ទីបាល់ទៅប្រអប់ផ្សេងទៀត។
- **អន្តោប្រវេសន៍** - ផ្លាស់ទីបាល់ពីប្រអប់មួយទៅប្រអប់មួយទៀត ហើយបន្ទាប់មកសរសេរ "ប្រជាពលរដ្ឋ" នៅលើក្រដាសមួយ ហើយដាក់វានៅក្នុងប្រអប់។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 2B

ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព ឬគ្មានសុវត្ថិភាព?

គោលបំណង

ដើម្បីពិនិត្យមើលសេណារីយ៉ូដែលអាចកើតមាននៃការធ្វើចំណាកស្រុក ដើម្បីកំណត់ថាតើពួកគេមានសុវត្ថិភាព ឬមិនមានសុវត្ថិភាព។ ដើម្បីពិភាក្សាជាវិធីថ្នាក់ដែលការធ្វើចំណាកស្រុកអាចមានសុវត្ថិភាពជាង។

សម្ភារៈ

សេណារីយ៉ូនៃការធ្វើចំណាកស្រុក ប័ណ្ណសុវត្ថិភាព និងមិនមានសុវត្ថិភាព (មួយឈុតសម្រាប់សិស្សម្នាក់)។

ជំហានទី ០១ ចែកចាយកាត "សុវត្ថិភាព" និង "មិនសុវត្ថិភាព" ដែលកំណត់ទៅសិស្សម្នាក់ៗ។

ជំហានទី ០២ សូមអានសេណារីយ៉ូខាងក្រោមដល់សិស្ស។ សុំឱ្យពួកគេលើកកាតដែលពួកគេជឿថាអនុវត្តបានល្អបំផុតចំពោះសេណារីយ៉ូ (សុវត្ថិភាព ឬមិនមានសុវត្ថិភាព)។ នៅពេលដែលសិស្សទាំងអស់បានលើកកាតមួយហើយ សូមចែករំលែកជាមួយពួកគេនូវចម្លើយត្រឹមត្រូវ ហើយចំណាយពេលខ្លះដើម្បីពន្យល់ពីមូលហេតុដែលសេណារីយ៉ូនេះមានសុវត្ថិភាព ឬមិនមានសុវត្ថិភាព។

សេណារីយ៉ូ ០១

ឪពុករបស់ Sarah ទទួលបានការងារថ្មី ដូច្នេះឥឡូវនេះ Sarah និងគ្រួសាររបស់នាងកំពុងផ្លាស់ទៅទីក្រុងឡងដ៍។ ពួកគេបានទៅស្ថានទូត ហើយដាក់ពាក្យសុំទិដ្ឋាការរបស់ពួកគេ។

សុវត្ថិភាព | ពួកគេបានធ្វើតាមនីតិវិធីច្បាប់ និងបានដាក់ពាក្យសុំទិដ្ឋាការ។

សេណារីយ៉ូ ០២

Isabella ក្រោកពីព្រលឹមជាមួយឪពុកម្តាយរបស់នាង ហើយដើរទៅព្រំដែន។ មានផ្លូវពិសេសមួយដែលពួកគេដើរ ដូច្នេះគ្មាននរណាម្នាក់នឹងឃើញពួកគេឆ្លងកាត់នោះទេ។ ពួកគេស្នាក់នៅទីនោះសម្រាប់ថ្ងៃធ្វើការ រួចត្រឡប់មកវិញ។

គ្មានសុវត្ថិភាព | ពួកគេបានដើរតាមផ្លូវដែលប្រហែលជាមិនស្របច្បាប់ ឬមានសុវត្ថិភាព។ ពួកគេមិនចង់ត្រូវបានគេចាប់នោះទេ។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 2B - ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព ឬមិនមានសុវត្ថិភាព? (បន្ត)

សេណារីយ៉ូ ០៣

អ្នកជិតខាងរបស់ Maya រត់មកផ្ទះរបស់គេ ហើយស្រែកថា "យើងត្រូវចាកចេញពួកគេមក!" ម្តាយរបស់ Maya ចាប់ផ្តើមដាក់កាបូបដោយសម្លៀកបំពាក់ ហើយឪពុកនាងចាប់យកកាបូបរបស់គាត់។ ពួកគេរត់ចេញពីផ្ទះយ៉ាងលឿនដែលម៉ាយ៉ាគ្មានពេលចាប់យកសៀវភៅដែលនាងចូលចិត្ត។ អ្នកជិតខាងរបស់ពួកគេស្គាល់បុរសម្នាក់ដែលអាចនាំពួកគេនៅលើទូកបន្ទាប់ដើម្បីរត់គេចខ្លួន។

គ្មានសុវត្ថិភាព | ពួកគេត្រូវចាកចេញយ៉ាងលឿន រហូតពួកគេទុកចិត្តមនុស្សចម្លែកដែលអាចគ្មានសុវត្ថិភាព។

សេណារីយ៉ូ ០៤

Jared ត្រូវបានគេផ្តល់ការងារដ៏ល្អមួយនៅទីក្រុងបាងកក។ ដោយសារគាត់មិនមែនមកពីប្រទេសថៃ គាត់ត្រូវការលិខិតអនុញ្ញាតការងារ និងទិដ្ឋាការ ប៉ុន្តែវាថ្លៃ។ បងប្អូនជីដូនមួយរបស់ Jared ដឹងពីកន្លែងដែលគាត់អាចយកឯកសារដែលបានធ្វើ ដូច្នេះពួកគេអាចរំលងវិធីត្រឹមត្រូវ/ផ្លូវច្បាប់ ហើយពួកគេនឹងមិនថ្លៃទេ។

គ្មានសុវត្ថិភាព | គាត់ទំនងជាប្រើប្រាស់ឯកសារក្លែងក្លាយដែលមិនមានសុវត្ថិភាព។

សេណារីយ៉ូ ០៥

អាមីណាកំពុងរៀបចំផែនការវិស្សមកាលទៅអូស្ត្រាលី។ នាងបានមើលតាមអ៊ីនធឺណិត ដើម្បីមើលអ្វីដែលនាងត្រូវការ មុនពេលនាងធ្វើដំណើរ។

សុវត្ថិភាព | នាងបានស្រាវជ្រាវ និងរៀបចំមុនពេលនាងធ្វើដំណើរ ដើម្បីឱ្យនាងមានសុវត្ថិភាព ។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 2B - ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព ឬមិនមានសុវត្ថិភាព?

សេណារីយ៉ូ ០៦

Mario បានធ្វើដំណើរជាមួយក្រុមគ្រួសារអស់រយៈពេលពីរបីសប្តាហ៍។ ពួកគេកំពុងធ្វើដំណើរទៅកាន់ផ្ទះពូរបស់គាត់នៅបូស្តុន ជាកន្លែងដែលវានឹងមានសុវត្ថិភាពជាង។ ម្តាយរបស់ Mario បានបំពេញឯកសារ និងនិយាយទៅកាន់អង្គការដែលអាចទុកចិត្តបាន ដែលជួយពួកគេរៀបចំទិដ្ឋាការរបស់ពួកគេ។

សុវត្ថិភាព | គាត់បានទទួលជំនួយពីអង្គការដែលអាចទុកចិត្តបានដែលប្រើដំណើរការផ្លូវការដើម្បីបំពេញឯកសាររបស់គាត់។

ជំហានទី ០៣ ការពិភាក្សាថ្នាក់។

- **និយាយថា៖** សេណារីយ៉ូទាំងនេះគឺជាស្ថានភាពជីវិតពិតសម្រាប់មនុស្សជាច្រើន។ នៅពេលយើងមើលរឿងទាំងនេះជាមួយគ្នា វាកាន់តែងាយស្រួលសម្រាប់យើងក្នុងការមើលឃើញនូវអ្វីដែលត្រូវកើតឡើង និងរបៀបដែលយើងអាចធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយប្រាជ្ញាដើម្បីជួយលើកកម្ពស់ការធ្វើចំណាកស្រុកប្រកបដោយសុវត្ថិភាព។

សួរថា៖ "តើនរណាម្នាក់អាចកំណត់អត្តសញ្ញាណភាពខុសគ្នាសំខាន់ៗមួយចំនួនរវាងវិធី 'សុវត្ថិភាព' និង 'មិនសុវត្ថិភាព' ដើម្បីធ្វើចំណាកស្រុកបានទេ? តើអ្នកអាចគិតអំពីអ្វីដែលអាចធ្វើឱ្យសេណារីយ៉ូមិនមានសុវត្ថិភាពជាងនេះទេ?»

> **ចំលើយគំរូ៖** ប្រសិនបើយើងស្នើសុំទិដ្ឋាការ មានលិខិតឆ្លងដែន ការធ្វើដំណើរជាមួយក្រុមដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត ទាំងនេះគឺជាវិធីជួយការធ្វើចំណាកស្រុកឱ្យមានសុវត្ថិភាពជាងមុន។ ប្រសិនបើយើងព្យាយាមធ្វើចំណាកស្រុកដោយខ្លួនឯង ឬអនុញ្ញាតឱ្យមនុស្ស "ល្បិច" ជួយយើងធ្វើចំណាកស្រុកដោយគ្មានឯកសារត្រឹមត្រូវ យើងដាក់ខ្លួនយើងក្នុងស្ថានភាពមិនមានសុវត្ថិភាព។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សុវត្ថិភាព

គ្មានសុវត្ថិភាព

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 2C

ហ្គេមធ្វើចំណាកស្រុក

គោលបំណង

ដើម្បីណែនាំ និងអនុវត្តគោលគំនិតស្នូលនៃការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព។ ដើម្បីធ្វើការរួមគ្នាដើម្បី "ធ្វើចំណាកស្រុកឆ្លងកាត់" ទន្លេក្លែងក្លាយ។

សម្ភារៈ

ក្រដាស កាសែត កៅអី ឬខ្សែពួរសម្រាប់សម្គាល់ច្រាំងទន្លេ។

ជំហានទី ០១ សរសេរពាក្យខាងក្រោមនៅលើក្រដាស (មួយពាក្យក្នុងមួយសន្លឹក)។

ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព	ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយគ្មានសុវត្ថិភាព
ទិដ្ឋាការ លិខិតឆ្លងដែន លុយ គ្រួសារ សុវត្ថិភាព ទុកចិត្ត ផ្លូវច្បាប់	គ្មានទិដ្ឋាការ គ្មានលុយ គ្មានការគាំទ្រ គ្មានលិខិតឆ្លងដែន

ជំហានទី ០២ បង្កើតទន្លេក្លែងក្លាយដោយប្រើកៅអី ឬខ្សែពួរ ដើម្បីបង្ហាញតំបន់ច្រាំងទន្លេដែលបានសម្គាល់។ បន្ទាប់មកយកក្រដាសទាំងប្រាំពីរដែលមានពាក្យពីប្រភេទ "ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព" ហើយតម្រង់វានៅលើឥដ្ឋដោយបន្សល់ទុកចន្លោះតូចមួយនៅចន្លោះពួកវា ដើម្បីឱ្យសិស្សអាចបោះជំហានពីក្រដាសមួយទៅក្រដាសបន្ទាប់។ ក្រដាសដោយភាពងាយស្រួល។ ពាក្យគួរតែដាក់មុខចុះក្រោម ហើយអ្នកអាចបន្ថែមកាសែតទៅខាងក្រោមដើម្បីជួយឱ្យពួកគេនៅនឹងកន្លែង។ នៅជាប់នឹងបន្ទាត់ក្រដាសនោះ បង្កើតបន្ទាត់ប៉ារ៉ាឡែលមួយទៀត លើកនេះដោយប្រើក្រដាសបួនដែលតំណាងឱ្យ "ការធ្វើចំណាកស្រុកគ្មានសុវត្ថិភាព" ដូច្នេះចន្លោះរវាងពួកវាធំជាង។ បន្ទាត់នេះមានន័យថាពិបាកសម្រាប់សិស្សក្នុងការឆ្លងពីដើមដល់ចប់ដោយគ្រាន់តែបោះជំហានលើក្រដាស។ សូមប្រាកដថាពាក្យទាំងនេះត្រូវបានបិទភ្ជាប់មុខចុះក្រោមផងដែរ។

ជំហានទី ០៣ ចែកសិស្សជាពីរក្រុម។ (ក្រុមទីមួយត្រូវបានគេហៅថា "ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព" ហើយក្រុមទីពីរត្រូវបានគេហៅថា "ការធ្វើចំណាកស្រុកគ្មានសុវត្ថិភាព។") ឱ្យក្រុមនីមួយៗតម្រង់ជួរនៅពីក្រោយក្រដាសទីមួយក្នុងបន្ទាត់ដែលត្រូវគ្នា។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 2C - ទំនាក់ទំនងហ្គេមចំណាកស្រុក

ជំហានទី ០៤ ពន្យល់ពីច្បាប់ និងគោលបំណងដល់ក្រុមទាំងពីរ។

- **ច្បាប់ទី ១៖** ជើងរបស់ពួកគេអាចប៉ះក្រដាសតែប៉ុណ្ណោះ។ បើអ្នកណាប៉ះដី ត្រូវតែចាប់ផ្តើមឡើងវិញ។
- **ច្បាប់ទី ២៖** ក្រុមទាំងមូលត្រូវតែរួមគ្នាគ្រប់ពេលវេលា ដោយកាន់ដៃគ្នាដូចជាខ្សែសង្វាក់មនុស្ស។
- **គោលបំណង៖** ដើម្បីឆ្លងទន្លេឱ្យបានលឿនតាមដែលអាចធ្វើទៅបានដោយគោរពច្បាប់។

ជំហានទី ០៥ ចាប់ផ្តើមរាប់ថយក្រោយពីបី ហើយអោយសិស្សចាប់ផ្តើម។ ចំណាំ៖ ក្រុម "ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព" នឹងអាចចាប់ផ្តើមបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស ខណៈពេលដែលក្រុម "ការធ្វើចំណាកស្រុកគ្មានសុវត្ថិភាព" នឹងតស៊ូ។ បញ្ឈប់ការប្រកួតនៅពេលក្រុមទីមួយបញ្ចប់។

ជំហានទី ០៦ នាំក្រុមទាំងពីររួមគ្នា ហើយអបអរសាទរជាសាធារណៈចំពោះក្រុមដែលឈ្នះ "ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព"។ ពិភាក្សាពីមូលហេតុដែល "ក្រុមមិនមានសុវត្ថិភាព" មានការលំបាកបែបនេះ។

សួរថា៖ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមិនបានបញ្ចប់មុន? តើមានអ្វីកើតឡើង?

> **ចំលើយគំរូ៖** យើងមានចន្លោះច្រើនពេក ហើយវាធ្វើឱ្យយើងបំបែកក្រុមរបស់យើង ដែលនឹងបង្កឱ្យមានភាពឯកោ ហើយបន្ទាប់មកយើងនឹងត្រូវចាប់ផ្តើមឡើងវិញ។ វាស្ទើរតែមិនអាចទៅរួចទេសម្រាប់ពួកយើង»។

ពិនិត្យមើលពាក្យនៅលើផ្លូវនីមួយៗ ហើយពន្យល់ពីរបៀបដែលពួកគេរួមចំណែកដល់ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព ឬគ្មានសុវត្ថិភាព។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 2D

ហៅទៅសកម្មភាព

អញ្ជើញសិស្សឱ្យបង្កើតសេណារីយ៉ូការធ្វើចំណាកស្រុកដោយប្រើវិធីសាស្ត្រមួយខាងក្រោម។ ត្រូវប្រាកដថារួមបញ្ចូលមូលហេតុដែលសេណារីយ៉ូគឺជាឧទាហរណ៍នៃការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព ឬគ្មានសុវត្ថិភាព។ សម្រាប់បញ្ហាប្រឈមបន្ថែម សូមឱ្យកុមារគិតថាតើពួកគេជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងទីក្រុង ឬប្រទេសជាតិរបស់អ្នកដែរឬទេ។ តើពួកគេអាចធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីធ្វើឱ្យស្ថានការណ៍មិនមានសុវត្ថិភាពកាន់តែមានសុវត្ថិភាព? តើប្រតិកម្មរបស់អ្នកដទៃនឹងទៅជាយ៉ាងណាក្នុងស្ថានភាពទាំងពីរ? អញ្ជើញពួកគេឱ្យពន្យល់បន្ថែមដោយប្រើវិធីសាស្ត្រដែលបានជ្រើសរើសរបស់ពួកគេ។

—— បង្កើតវា (សិល្បៈ)

សិស្សគូរ ឬគូររូបភាពដែលតំណាងឱ្យការធ្វើចំណាកស្រុកប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាពមើលទៅដូច។ សិស្សក៏អាចធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីបង្កើតផ្ទាំងគំនូរ ផ្ទាំងរូបភាព ឬការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មយុទ្ធនាការ។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ថ្នាំលាប ក្រដាស ស្ទីគ័រ ពន្លឺ វត្ថុសិប្បកម្មដែលមានស្រាប់ផ្សេងទៀត។

—— ធ្វើសកម្មភាព (យ៉ាងខ្លាំង)

សិស្សធ្វើការជាក្រុមដើម្បីបង្កើតការលេង រឿងល្ខោន ឬការលេងសើចដោយផ្អែកលើការធ្វើចំណាកស្រុកប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព។ ពួកគេនឹងសរសេរស្គ្រីបខ្លី និងតម្រឹមតួអក្សរទៅសមាជិកក្រុមនីមួយៗ ដូច្នេះអ្នករាល់គ្នាត្រូវបានរួមបញ្ចូល។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ក្រដាស សំលៀកបំពាក់ ប្រដាប់ប្រដា។

—— សរសេរវា (យ៉ាងជាក់លាក់)

សិស្សនឹងកត់ត្រាអំពីសេណារីយ៉ូនៃការធ្វើចំណាកស្រុកតាមរយៈការសរសេរ ឬគំនូរ។ ឱ្យពួកគេវិភាគប្រភេទនៃការធ្វើចំណាកស្រុក (ខាងក្នុង ខាងក្រៅ រដូវ ឬការធ្វើអន្តោប្រវេសន៍) ហើយកំណត់ថាតើសេណារីយ៉ូរបស់ពួកគេនឹងផ្លាស់ប្តូរប្រសិនបើពួកគេជ្រើសរើសប្រភេទការធ្វើចំណាកស្រុកផ្សេង។ ឱ្យពួកគេរួមបញ្ចូលហេតុផលថាហេតុអ្វីបានជាការធ្វើចំណាកស្រុកប្រភេទនេះមានសុវត្ថិភាព ឬមិនមានសុវត្ថិភាព។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ក្រដាស។

—— ច្រាប់វា (តន្ត្រី)

សិស្សធ្វើការជាក្រុមដើម្បីបង្កើតបទចម្រៀង រ៉ែប ឬកំណាព្យ ដើម្បីបង្ហាញពីអារម្មណ៍របស់ពួកគេអំពីការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព។ នេះអាចជាចង្វាក់សាមញ្ញ ឬបទចម្រៀងពេញ ហើយចែករំលែក "ហេតុអ្វី" ពួកគេបានជ្រើសរើសប្រភេទពិសេសនៃសេណារីយ៉ូនៃការធ្វើចំណាកស្រុក ដើម្បីរួមបញ្ចូលនៅក្នុងការបកស្រាយតន្ត្រីរបស់ពួកគេ។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ក្រដាស ឧបករណ៍ភ្លេង។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព - វគ្គ ០៣

ការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ច

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3A

រង្វង់សុវត្ថិភាព / ជឿទុកចិត្ត

គោលបំណង

ដើម្បីជួយកុមារឱ្យគិតអំពីថាតើនរណាជាមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្តនៅក្នុងពួកគេ។ពិភពលោកដោយប្រើឧបករណ៍សុវត្ថិភាពសាមញ្ញ។

សម្ភារៈ

គ្មាន

ជំហានទី ០១ លើកដៃរបស់អ្នកហើយចង្អុលទៅម្រាមដៃនីមួយៗ។ ចង្អុលដៃរបស់អ្នកហើយគូសរង្វង់នៅលើអាកាសជុំវិញវាតំណាងឱ្យរង្វង់សុវត្ថិភាព។

ជំហានទី ០២ ឱ្យកុមារគូសរង្វង់នៅលើអាកាសជុំវិញដៃរបស់ពួកគេ ដើម្បីតំណាងឱ្យសុវត្ថិភាពរបស់ពួកគេ។
រង្វង់។ ពន្យល់ថាពួកគេនឹងគិតអំពីមនុស្សប្រាំនាក់ដែលពួកគេអាចទុកចិត្តថាជាផ្នែកនៃសុវត្ថិភាពរបស់ពួកគេ។
រង្វង់។

***ចំណាំ៖** ប្រសិនបើមានក្មេងៗនៅក្នុងថ្នាក់របស់អ្នក ដែលអាចពិបាកក្នុងការប្រើដៃរបស់ពួកគេសម្រាប់ការនេះ។ សកម្មភាព ដើម្បីធានាបាននូវការរួមបញ្ចូល កុមារក៏អាចប្រើម្រាមជើងប្រាំនៅលើជើងតែមួយ។ ពួកគេថែមទាំងអាចប្រើភ្នែកពីរ ត្រចៀកពីរ និងច្រមុះដើម្បីចងចាំ។

ជំហានទី ០៣ ពិភាក្សាជាថ្នាក់។

- **សួរថា៖** រង្វង់នេះតំណាងឱ្យមនុស្ស**ពេញវ័យដែលអ្នកទុកចិត្ត**។ នរណាម្នាក់នៅក្នុងរង្វង់សុវត្ថិភាពរបស់អ្នកគួរតែជាមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត។ អ្នកដែលជាមនុស្សដែលមានសុវត្ថិភាព។ នៅពេលអ្នកជឿជាក់លើនរណាម្នាក់ អ្នកគួរតែមានអារម្មណ៍សុវត្ថិភាព និងជាសុភាពនៅជុំវិញពួកគេ។

  សួរថា៖ "តើអ្នកអាចនិយាយ ឬធ្វើអ្វីដើម្បីសុំឱ្យមនុស្សម្នាក់ចាកចេញពីរង្វង់សុវត្ថិភាពរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នកមិនស្រួល?"

  ចម្លើយគំរូ៖ អ្នកអាចដើរចេញ ឬសុំឱ្យពួកគេផ្លាស់ទីទៅឆ្ងាយដោយសមរម្យ។ ប្រសិនបើពួកគេមិនស្តាប់និង អ្នកបានសុំឱ្យគេផ្លាស់ចេញទៅឆ្ងាយ អ្នកអាចរុញគេចេញ ហើយប្រាប់មនុស្សពេញវ័យដែលទុកចិត្តបាន។

ជំហានទី ០៤ (ជាជម្រើស) ប្រសិនបើអ្នកមានពេល អ្នកអាចឱ្យកុមារតាមដានដៃរបស់ពួកគេ ហើយសរសេរចុះឈ្មោះមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្តរបស់ពួកគេ។ (វានឹងត្រូវការក្រដាស និងបិច/ខ្មៅដៃ។)

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3A

គំនូសតាងអារម្មណ៍ និងសេណារីយ៉ូ

គោលបំណង

ដើម្បីស្វែងយល់ពីគោលគំនិតថាតើអ្នកណាអាចមានសុវត្ថិភាព និងអាចទុកចិត្តបាន ហើយអ្នកណាអាចជាមនុស្សដែលមិនបានទទួលការអញ្ជើញ និងល្បិចកល។ ផងដែរដើម្បីផ្តល់ឱកាសឱ្យកុមារពិភាក្សាអំពីអារម្មណ៍របស់ពួកគេ។

សម្ភារៈ

គំនូសតាងអារម្មណ៍។

ជំហានទី ០១ បោះពុម្ព ឬបង្ហាញរូបភាព Feelings Chart។វាតំណាងឱ្យរង្វង់សុវត្ថិភាព។

ជំហានទី ០២ អានសេណារីយ៉ូខាងក្រោមដល់កុមារ។ សួរកុមារនូវបញ្ជីសំណួរ ចែករំលែកចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវ ហើយចំណាយពេលខ្លះដើម្បីពន្យល់ចម្លើយ។

ជំហានទី ០៣ ដោយប្រើតារាងអារម្មណ៍ នៅពេលអ្នកសួរសំណួរ ឱ្យក្មេងៗជ្រើសរើស emojis ផ្សេងៗ ដើម្បីពន្យល់ពីអារម្មណ៍របស់តួអង្គ និងមូលហេតុ (ប្រសិនបើពួកគេមានអារម្មណ៍ស្រួលក្នុងការធ្វើដូច្នេះ)។ចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវ ហើយចំណាយពេលខ្លះដើម្បីពន្យល់ចម្លើយ។

សេណារីយ៉ូ ១៖

- **និយាយថា៖** តោះមើលតារាងអារម្មណ៍នេះ។ យើងនឹងអានតាមរយៈរឿងពីរបី។ ខ្ញុំចង់ឱ្យអ្នកគិតអំពីតួអង្គក្នុងរឿង និងថាតើពួកគេមានអារម្មណ៍បែបណា។ ខ្ញុំក៏ចង់ឱ្យអ្នកគិតផងដែរអំពីអ្នកណាដែលមានសុវត្ថិភាព និងគួរឱ្យទុកចិត្ត ហើយអ្នកណាដែលអាចនឹង**មិនមានការអញ្ជើញ និងល្បិចកល**។

  Olivia ធ្លាប់ចូលចិត្តចំណាយពេលជាមួយពូរបស់នាងកាលពីនាងនៅក្មេង។ គាត់គឺជាមនុស្សពេញវ័យតែម្នាក់គត់ក្នុងគ្រួសាររបស់នាងដែលធ្លាប់លេងហ្គេមជាមួយនាង។ គាត់ដូចជាក្មេងធំណាស់ ហើយនាងតែងតែសប្បាយជាមួយគាត់។ ចាប់តាំងពីថ្ងៃខួបកំណើត១០ឆ្នាំមក នាងបានកត់សម្គាល់ឃើញគាត់ចាប់ផ្តើមធ្វើអ្វីប្លែក។ Olivia មិនប្រាកដថាត្រូវគិតយ៉ាងណាទេ។ គាត់ចាប់ផ្តើមប៉ះនាងកាន់តែច្រើននៅលើស្មា ខ្នង និងពោះរបស់នាង។ ពេលខ្លះគាត់ទះនាងនៅលើបាតរបស់នាង។ គាត់សម្លឹងមើលនាងយ៉ាងខ្លាំង ហើយគាត់តែងតែសុំឱ្យនាងអង្គុយលើភ្លៅរបស់គាត់ ទោះបីជានាងមានអារម្មណ៍ថាពេលនេះនាងធំពេកក៏ដោយ។ គាត់និយាយដូចជា "យើងមិនអាចលេងដូចដែលយើងធ្លាប់ធ្វើបានទេ ព្រោះអ្នកមិនមែនជាក្មេងតូចទៀតទេ។ អ្នកធំឡើងជានារីដ៏ស្រស់ស្អាតម្នាក់ៗ" វាធ្វើឱ្យ Olivia មានអារម្មណ៍មិនស្រួល ប៉ុន្តែនាងជឿជាក់ និងស្រលាញ់ពូរបស់នាង ដូច្នេះនាងព្យាយាមបំភ្លេចពីអារម្មណ៍របស់នាង ហើយប្រាប់ខ្លួនឯងថាគាត់នឹងមិនធ្វើអ្វីដែលធ្វើឱ្យនាងឈឺចាប់ឡើយ។ របស់នាង។ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ នៅពេលណាដែលពួកគេនៅម្នាក់ឯង គាត់ពិតជាស្និទ្ធស្នាលជាមួយនាង ហើយប្រាប់ពីរឿងរ៉ាវដ៏សោកសៅរបស់នាងកាលពីគាត់នៅតូច។ គាត់តែងតែនិយាយថា "អ្នកគឺជាមនុស្សតែម្នាក់គត់ដែលស្រលាញ់ខ្ញុំ" ។ គាត់សុំនាងកុំប្រាប់អ្នកផ្សេង ហើយនិយាយថានេះអាចជាអាថ៌កំបាំងពិសេសរបស់ពួកគេ។ Olivia មិនអាចជួយបាន ប៉ុន្តែមានអារម្មណ៍សោកស្តាយចំពោះគាត់។ នាងគ្រាន់តែចង់ឱ្យគាត់សប្បាយចិត្ត។

  សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថា Olivia មានអារម្មណ៍យ៉ាងណាចំពោះពូរបស់នាង និងអ្វីដែលគាត់ធ្វើ?" (ដោយប្រើគំនូសតាងអារម្មណ៍ សូមឱ្យកុមារជ្រើសរើស emojis ផ្សេងៗ ហើយពន្យល់ពីមូលហេតុ ប្រសិនបើពួកគេមានអារម្មណ៍ស្រួលក្នុងការធ្វើដូច្នេះ។)

  ចំលើយគំរូ៖ Olivia អាចមានអារម្មណ៍មិនស្រួល ឬភ័យខ្លាច។ នាងប្រហែលជាមានអារម្មណ៍ថានាងត្រូវការជួយពូរបស់នាង។ នាងប្រហែលជាមានសម្ពាធក្នុងការធ្វើឱ្យប្រាកដថាពូនាងសប្បាយចិត្ត។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3B - ទិដ្ឋភាពតារាង និងសេណារីយ៉ូទំនាក់ទំនង

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថាពូរបស់ Olivia មានសុវត្ថិភាព និងអាចទុកចិត្តបាន ឬមិនបានអញ្ជើញ និងមានល្បិច? ហេតុអ្វីបានជាឬមិនដូច្នេះ?"

> **ចំលើយគំរូ៖** សកម្មភាពរបស់គាត់មិនត្រូវបានអញ្ជើញ។ ពួកគេធ្វើឱ្យ Olivia មានអារម្មណ៍មិនស្រួល; គាត់សុំឱ្យនាងរក្សារឿងរបស់គាត់ និងពេលវេលារបស់ពួកគេជាមួយគ្នាជាការសម្ងាត់។ ក្នុងការធ្វើរឿងទាំងអស់នេះ គាត់កំពុងតែប្រព្រឹត្តដោយមិនបានអញ្ជើញ និងមានល្បិចកល ទោះបីជា Olivia ស្គាល់ និងស្រឡាញ់គាត់ក៏ដោយ។

សំណួរប្រាក់រង្វាន់៖

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថា Olivia បានអនុញ្ញាតឲ្យពូនាង (យល់ព្រម) ប៉ះនាងទេ? ពន្យល់ពីមូលហេតុ ឬហេតុអ្វីក៏មិនត្រូវ។"

> **គំរូចម្លើយ៖**
> - ទេ យើងដឹងថាអូលីវីយ៉ាមានអារម្មណ៍មិនស្រួល។
> - យើងដឹងថា Olivia គឺជាកុមារ ហើយថាកុមារមិនអាចយល់ព្រមចំពោះការប៉ះណាមួយដែលមិនចង់បាននោះទេ។
> - ទោះបីជា Olivia មិនបានជំទាស់នឹងពូរបស់នាង ដែលហាក់ដូចជាមានការអនុញ្ញាត ឬការយល់ព្រមក៏ដោយ ក៏ពូរបស់នាងកំពុងប្រើទំនាក់ទំនងរបស់គាត់ដើម្បីបញ្ចុះបញ្ចូល (រៀបចំ) នាងថាអ្វីដែលគាត់កំពុងធ្វើគឺល្អ។
> - Olivia មិនបានផ្តល់ការយល់ព្រមទេ ដោយសារតែពូរបស់នាងកំពុងប្រើទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធរបស់ពួកគេដើម្បីបញ្ឆោត Olivia មិនឱ្យប្រាប់នរណាម្នាក់ថានាងមិនស្រួល។
> - ពូរបស់ Olivia រៀបចំ (ព្យាយាមប្រើ) នាងដោយប្រាប់រឿងដ៏សោកសៅរបស់នាងអំពីកាលគាត់នៅក្មេង ដើម្បីកុំឱ្យនាងងាយនឹងប្រយុទ្ធជាមួយគាត់ បដិសេធគាត់ ឬប្រាប់មនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្តអំពីអ្វីដែលកំពុងកើតឡើង។

សេណារីយ៉ូ ២៖

▶ **និយាយថា៖** តោះមើលតារាងអារម្មណ៍នេះ។ យើងនឹងអានតាមរយៈសេណារីយ៉ូពីរបី។ ខ្ញុំចង់ឱ្យអ្នកគិតអំពីតួអង្គនៅក្នុងសេណារីយ៉ូ និងរបៀបដែលពួកគេប្រហែលជាមានអារម្មណ៍ ។ ខ្ញុំក៏ចង់ឱ្យអ្នកគិតផងដែរអំពីអ្នកណាដែលមាន**សុវត្ថិភាព និងគួរឱ្យទុកចិត្ត** ហើយអ្នកណាដែលអាចនឹង**មិនមានការអញ្ជើញ និងល្បិចកល**។

សម្រាប់ខួបកំណើតទី ១៣ របស់ Levy ឪពុកម្តាយរបស់គាត់បានអោយទូរស័ព្ទថ្មីមួយដល់គាត់។ គាត់ពិតជារំភើបណាស់ព្រោះទីបំផុតគាត់អាចលេងហ្គេមអនឡាញ និងមើលវីដេអូនៅពេលណាដែលគាត់ចង់។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ឪពុកម្តាយរបស់គាត់តឹងរឹងណាស់ ហើយមិនអនុញ្ញាតឱ្យគាត់ទាញយកកម្មវិធីទាំងអស់ដែលគាត់ចង់បាននោះទេ។ ពួកគេពិនិត្យទូរសព្ទរបស់គាត់ជារៀងរាល់សប្តាហ៍ដើម្បីប្រាកដថាគាត់មិនបានធ្វើអ្វីទាំងអស់មិនគួរ។ គាត់ក៏មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យលេងទូរស័ព្ទក្នុងបន្ទប់របស់គាត់ដែរ ដោយទ្វារបិទ ហើយត្រូវបញ្ចូលថ្មទូរស័ព្ទក្នុងផ្ទះបាយពេញមួយយប់។ Levy គិតថានេះជារឿងអយុត្តិធម៌ ហើយបានឆ្លៀតឆ្នែរទៅកាន់មិត្តភ័ក្តិនៅសាលា។ មិត្តភ័ក្តិរបស់គាត់ម្នាក់ប្រាប់គាត់អំពីកម្មវិធីមួយដែលគាត់អាចប្រើដើម្បីលាក់អ្វីៗពីឪពុកម្តាយរបស់គាត់។ ដំបូងគាត់ទាញយកកម្មវិធីនោះ ហើយបន្ទាប់មកកម្មវិធីផ្សេងទៀតទាំងអស់ដែលឪពុកម្តាយរបស់គាត់នឹងមិនអនុញ្ញាតឱ្យគាត់មាន។ ក្នុងរយៈពេលពីរបីម៉ោង គាត់មានមនុស្សថ្មីៗជាច្រើនបានផ្ញើ DM មកគាត់ ហើយអញ្ជើញគាត់ឱ្យលេងហ្គេមអនឡាញ។ បុរសម្នាក់ @Jjdawg01 ចាប់ផ្តើមជជែកជាមួយគាត់ ហើយអញ្ជើញគាត់ឱ្យមកលេងស្គីនៅសួនស្គីក្រោយសាលាជាមួយមិត្តភក្តិរបស់គាត់។ លេវីមិនស្គាល់បុគ្គលនេះ ឬមិត្តភ័ក្តិរបស់គាត់ទេ ប៉ុន្តែគាត់ពិតជាចង់ទៅ។ @Jjdawg01 សុំលេខទូរសព្ទរបស់គាត់ និងផ្ញើរូបគាត់មក ដើម្បីអោយពួកគេរកគ្នាបានយ៉ាងងាយស្រួលនៅសួនស្គី។ ឧទ្យាន។ Levy ប្រាប់ @Jjdawg01 ថាគាត់មិនប្រាកដថាឪពុកម្តាយរបស់គាត់នឹងអនុញ្ញាតឱ្យគាត់ដើរលេងទេ។ @Jjdawg01 និយាយថា វាប្រហែលជាប្រសើរជាងកុំសួរពួកគេ ព្រោះពួកគេនឹងនិយាយថាទេ គាត់ប្រាប់ Levy ថាឪពុកម្តាយរបស់គាត់គឺដូចគ្នា ហើយនោះហើយជាមូលហេតុដែលគាត់មិនប្រាប់ពួកគេគ្រប់រឿងទាំងអស់។

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថា លេវីមានអារម្មណ៍យ៉ាងណា ពេលគាត់ទទួលបានសារអញ្ជើញគាត់ទៅសួនច្បារ? (ដោយប្រើគំនូសតាងអារម្មណ៍ សូមឲ្យកុមារជ្រើសរើស emojis ផ្សេងៗ ហើយពន្យល់ពីមូលហេតុ ប្រសិនបើពួកគេមានអារម្មណ៍ស្រួលក្នុងការធ្វើដូច្នេះ។)

> **ចំលើយគំរូ៖** ប្រហែលជា Levy កំពុងមានអារម្មណ៍រំភើបក្នុងការជួបមនុស្សថ្មី។ Levy ក៏អាចមានអារម្មណ៍ភ័យខ្លាចក្នុងការជួបមនុស្សថ្មីផងដែរ។ គាត់ប្រហែលជាព្រួយបារម្ភអំពីការមានបញ្ហា។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3B - ទិដ្ឋភាពតារាង និងសេណារីយ៉ូទំនាក់ទំនង

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថា អ្នកដែល Levy កំពុងជជែកជាមួយ (ដែលបានអញ្ជើញគាត់ទៅឧទ្យាន) មានសុវត្ថិភាព និងគួរឱ្យទុកចិត្ត ឬមិនត្រូវបានអញ្ជើញ និងល្បិចកលទេ? ហេតុអ្វីបានជាឬមិនដូច្នេះ?គំនូសតាងអារម្មណ៍ សូមឲ្យកុមារជ្រើសរើស emojis ផ្សេងៗ ហើយពន្យល់ពីមូលហេតុ ប្រសិនបើពួកគេមានអារម្មណ៍ស្រួលក្នុងការធ្វើដូច្នេះ។)#

ចំលើយគំរូ៖
ពេលខ្លះ វាអាចពិបាកក្នុងការប្រាប់ថាតើមនុស្សម្នាក់មានសុវត្ថិភាព និងគួរឱ្យទុកចិត្ត ឬមិនត្រូវបានអញ្ជើញ និងល្បិចកល។ វាទំនងជាថា @Jjdawg01 កំពុងតែបោកបញ្ឆោត ដោយសារតែ Levy មិនស្គាល់មនុស្សដែលគាត់កំពុងនិយាយជាមួយ ហើយពួកគេកំពុងសុំឱ្យគាត់ចែករំលែកព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន ឬឯកជន ដែលមិនមានសុវត្ថិភាព។

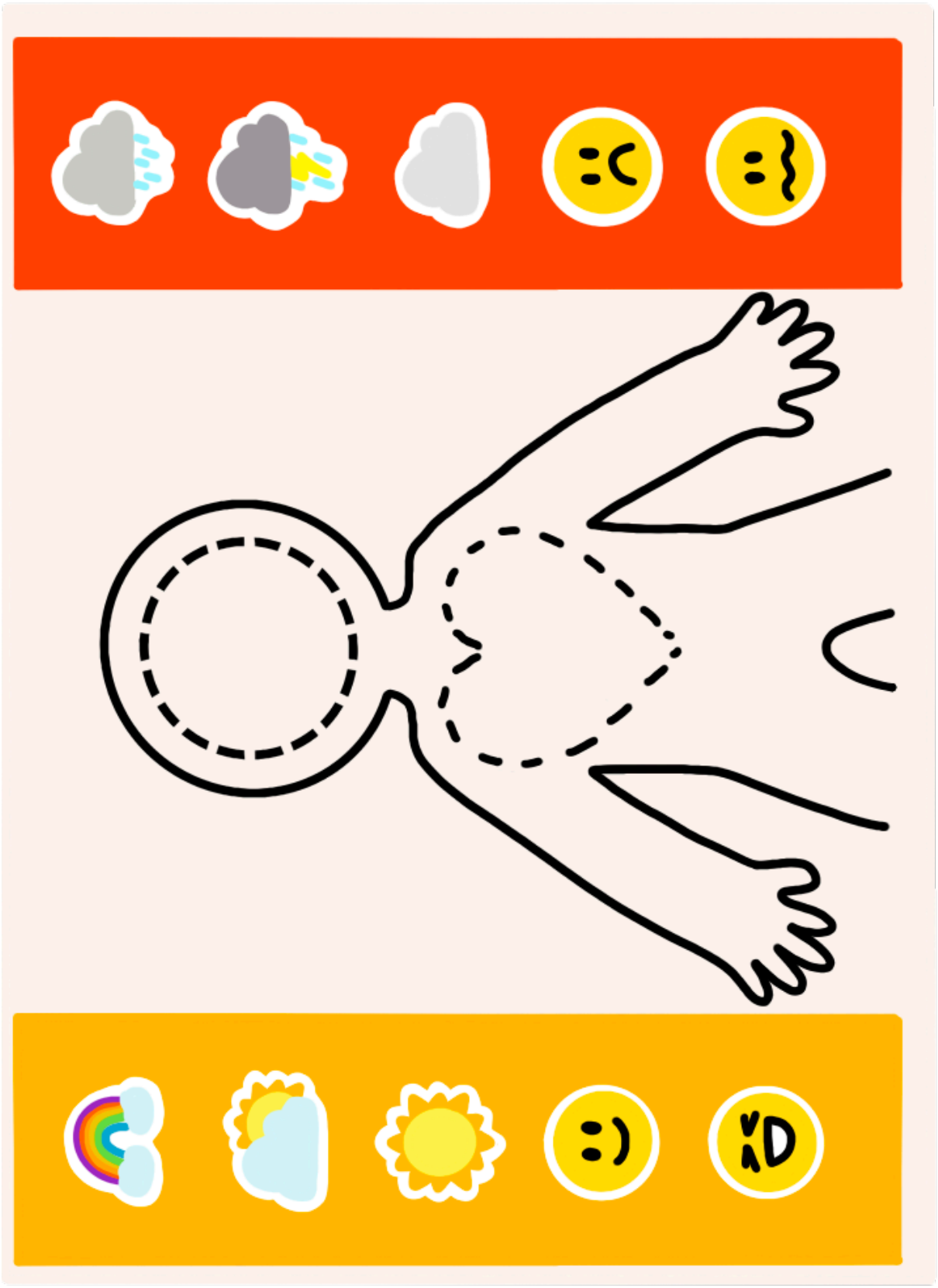
សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថាឪពុកម្តាយរបស់លេវីកំពុងធ្វើរឿងត្រឹមត្រូវទេ ដោយតាមដានពីរបៀបដែលគាត់ប្រើទូរសព្ទរបស់គាត់? ហេតុអ្វីបានជាឬមិនដូច្នេះ?"

គំរូចម្លើយ៖

- ឪពុកម្តាយរបស់ Levy កំពុងព្យាយាមការពារគាត់។ វាហាក់បីដូចជាតឹងរ៉ឹង ឬតឹងរ៉ឹង ប៉ុន្តែពួកគេកំពុងប្រើប្រាស់សុវត្ថិភាពតាមអ៊ីនធឺណិតនៅផ្ទះ និងនៅលើទូរសព្ទរបស់គាត់ ដូច្នេះពួកគេអាចរក្សាសុវត្ថិភាពគាត់បាន។
- តាមរយៈការពិនិត្យមើលទូរសព្ទរបស់គាត់ និងត្រូវប្រាកដថាគាត់ប្រើវានៅកន្លែងសាធារណៈនៅពេលគាត់នៅផ្ទះ ឪពុកម្តាយរបស់គាត់កំពុងព្យាយាមតាមដានរកមើលអ្វីដែលមិនមានសុវត្ថិភាពដែល Levy ប្រហែលជាមិនកត់សម្គាល់។ ពេលខ្លះមនុស្សពេញវ័យដែលជឿទុកចិត្តក្នុងជីវិតរបស់យើងអាចស្គាល់ស្ថានភាពមិនមានសុវត្ថិភាពបានប្រសើរជាងមុន ដោយសារបទពិសោធន៍ជីវិតរបស់ពួកគេ។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3B - ទិដ្ឋភាពតារាង និងសេណារីយ៉ូទំនាក់ទំនង

ឈ្មោះសកម្មភាព

រក្សាការសម្ងាត់សុវត្ថិភាពធៀប នឹងការនិយាយសម្ងាត់មិនសុវត្ថិភាព

គោលបំណង

ពិនិត្យមើលស្ថានភាព "សម្ងាត់" ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព ដើម្បីទទួលស្គាល់សក្តានុពល និងសមត្ថភាពរបស់កុមារ សម្រាប់ការទំនាក់ទំនង ការគិត ការដោះស្រាយបញ្ហា និងជំនាញជីវិត។

សម្ភារៈ

១. រក្សាការសម្ងាត់ដោយសុវត្ថិភាព ទល់នឹងការនិយាយ សេណារីយ៉ូអាថ៌កំបាំងដែលមិនមានសុវត្ថិភាព។
២. ក្រដាស ឬកុំព្យូទ័រសម្រាប់បង្កើតសេណារីយ៉ូសម្ងាត់ថ្មីដែលមានសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព។

ជំហានទី ០១ អាន រក្សាការសម្ងាត់ដោយសុវត្ថិភាព ទល់នឹងការនិយាយ សេណារីយ៉ូអាថ៌កំបាំងដែលមិនមានសុវត្ថិភាព ហើយកំណត់ជាថ្នាក់ថាតើវាជាអាថ៌កំបាំងដែលមានសុវត្ថិភាព ឬមិនមានសុវត្ថិភាព ដោយសួរសំណួរទាំងនេះ៖

- តើអ្នកគួររក្សាការសម្ងាត់ទេ? ហេតុអ្វីឬហេតុអ្វីមិន?
- តើអ្នកគួរនិយាយ និងប្រាប់នរណាម្នាក់អំពីអាថ៌កំបាំងទេ?

ជំហានទី ០២ អញ្ជើញសិស្សឱ្យបង្កើតសេណារីយ៉ូសម្ងាត់ថ្មីដែលមានសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព ហើយឱ្យពួកគេចែករំលែកវាជាមួយដៃគូ ឬក្នុងក្រុម។ ឱ្យពួកគេធ្វើជំហានទីមួយម្តងទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេណារីយ៉ូថ្មី។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3A - រក្សាការសម្ងាត់ដោយសុវត្ថិភាព VS និយាយរឿងសម្ងាត់ដែលមិនមានសុវត្ថិភាព

សេណារីយ៉ូ ០១

Kaylee កំពុងលេងជាមួយមិត្តល្អបំផុតរបស់នាង ហើយបានឃើញស្នាមជាំនៅលើដៃ និងជើងរបស់មិត្តនាង។មិត្តភ័ក្តិរបស់ Kaylee បានប្រាប់នាងថា ពេលខ្លះឪពុករបស់នាងខឹង និងធ្វើបាបនាង។

សេណារីយ៉ូ ០២

សមាជិកគ្រួសារម្នាក់របស់ Mitch បានយករូបភាពមិនសមរម្យរបស់នាង។ គាត់បាននិយាយថា គាត់នឹងទិញប្រដាប់ក្មេងលេងឱ្យនាង ប្រសិនបើនាងមិនប្រាប់នរណាម្នាក់អំពីរូបថតនោះ។

សេណារីយ៉ូ ០៣

Mario កំពុងលេងកុំព្យូទ័រជាមួយមិត្តរបស់គាត់។ គាត់បានឃើញអ្វីមួយដែលធ្វើឱ្យគាត់មានអារម្មណ៍មិនស្រួលជាខ្លាំង ហើយបានដឹងថាឪពុកម្តាយរបស់គាត់មិនពេញចិត្ត។

សេណារីយ៉ូ ០៤

ពូរបស់ Mei ធ្វើឱ្យនាងរាំនៅកន្លែងធ្វើការបន្ទាប់ពីរៀន។ នាងមិនទាន់មានអាយុគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលក្លឹបទេ ដូច្នេះហើយគាត់បានប្រាប់នាងថានាងមិនអាចប្រាប់នរណាម្នាក់បានទេ។ វានឹងក្លាយជាអាថ៌កំបាំងរបស់ពួកគេ។

សេណារីយ៉ូ ០៥

យ៉ារេឌកំពុងធ្វើបង្អែមពិសេសសម្រាប់ថ្ងៃកំណើតរបស់ឪពុកគាត់។ម្តាយរបស់គាត់ប្រាប់គាត់ថាកុំប្រាប់ឪពុកគាត់អំពីបង្អែមនោះគាត់នឹងភ្ញាក់ផ្អើល។

សេណារីយ៉ូ ០៦

Jai បានជួប "ផលិតករ" ដ៏ល្បីល្បាញនៅលើក្រុមជជែក។ផលិតករបានអញ្ជើញគាត់មកធ្វើសវនកម្ម ប៉ុន្តែចង់ឱ្យគាត់រក្សាការសម្ងាត់។

សេណារីយ៉ូ ០៧

អាមីណាបានធ្វើកាតពិសេសមួយសម្រាប់ម្តាយរបស់នាងនៅសាលា ហើយសុំបងស្រីនាងកុំប្រាប់។

សេណារីយ៉ូ ០៨

សាវ៉ាសម្រេចចិត្តទទួលបានការងារបន្ទាប់ពីរៀន។ នាងមិនមានកិច្ចសន្យាទេ។ដល់ពេលទទួលបានប្រាក់ខែ ថៅកែតែងតែឲ្យនាងតិចជាងអ្វីដែលនាងបានសន្យា។ នាងមិនប្រាប់ឪពុកម្តាយរបស់នាងទេ។

សេណារីយ៉ូ ០៩

Lee ចង់បានទូរសព្ទថ្មី ប៉ុន្តែមិនអាចទិញវាបាន។ គាត់បានជួបបុរសបរទេសវ័យចំណាស់ម្នាក់ដែលនិយាយថាគាត់នឹងទិញវាឱ្យគាត់ប្រសិនបើ Lee នឹងមកនៅជាមួយគាត់។បើអ្នកណាសួរ គាត់ប្រាប់លី ថាគាត់ជាឪពុក។

សេណារីយ៉ូ ១០

ម្តាយរបស់ Joy សម្រេចចិត្តថាពួកគេនឹងធ្វើដំណើរទៅសួរសុខទុក្ខបងស្រីរបស់នាង (មីងរបស់ Joy) សម្រាប់ឆ្នាំថ្មី ប៉ុន្តែពួកគេនឹងមិនប្រាប់នាងទេ។ពួកគេបានរៀបចំដំណើរកម្សាន្តជាមួយបងប្អូនជីដូនមួយរបស់ Joy ហើយបានសុំនាងកុំឱ្យប្រាប់អ្នកណាម្នាក់។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3D

តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

គោលបំណង

ដើម្បីណែនាំទម្រង់មូលដ្ឋាននៃការកេងប្រវ័ញ្ច និងការជួញដូរមនុស្ស ជាឧក្រិដ្ឋកម្ម និងរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស។

សម្ភារៈ
ក្រដាសប្រាក់ (នៃតម្លៃណាមួយ) ពាក្យគំនិតដែលអាចទុកចិត្តបាននៅលើកាតសន្ទស្សន៍

ជំហានទី ០១ ពិភាក្សាអំពីនិយមន័យនៃការជួញដូរមនុស្ស។ (ទម្រង់នៃការកេងប្រវ័ញ្ច ឧក្រិដ្ឋកម្ម ការជួញដូរមនុស្សខុសច្បាប់ ជាចម្បងសម្រាប់គោលបំណងនៃពលកម្មដោយបង្ខំ និងការជួញដូរផ្លូវភេទ ការជួញដូរកុមារគឺជាការជួញដូរមនុស្សលើអនីតិជន (នរណាម្នាក់ដែលមានអាយុក្រោម 18 ឆ្នាំ)។

សួរថា៖ "តើការជួញដូរមនុស្សប្រភេទណាខ្លះ?"
កត់ត្រាការឆ្លើយតប និងណែនាំប្រភេទនៃការជួញដូរនីមួយៗដោយប្រើរូបតំណាង និងនិយមន័យដែលបានផ្តល់។ ប្រៀបធៀប និងប្រៀបធៀបប្រភេទផ្សេងគ្នានៃការជួញដូរ ហើយពន្យល់ពីរបៀបដែលការជួញដូរមនុស្សគឺជាទាសភាពសម័យទំនើប។

ជំហានទី ០២ ឱ្យសិស្សជ្រើសរើសប្រភេទមួយនៃការជួញដូរមនុស្សដើម្បីបង្ហាញ។ ជាក្រុម សូមឱ្យពួកគេពិភាក្សាអំពីរបៀប និងមូលហេតុដែលការជួញដូរមនុស្សប្រភេទនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជាឧក្រិដ្ឋកម្ម។

ប្រភេទនៃការជួញដូរមនុស្ស

- **ការងារជាប់បំណុល៖** បង្ខំមនុស្សម្នាក់ឱ្យធ្វើការដើម្បីទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលទាបដើម្បីសងបំណុលដែលលើស
- **ទាហានកុមារ៖** បង្ខំកុមារឱ្យចូលរួមក្នុងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ
- **ការជួញដូរកុមារ៖** ការជួញដូរគ្រប់ប្រភេទដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមនុស្សដែលមានអាយុក្រោម 18 ឆ្នាំ។
- **ពលកម្មដោយបង្ខំ៖** បង្ខំមនុស្សម្នាក់ឱ្យធ្វើការក្នុងភាពជាឈ្លើយ ដោយទទួលបានប្រាក់ខែតិចតួច ឬគ្មាន
- **ការបម្រើតាមផ្ទះដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត៖** បង្ខំមនុស្សម្នាក់ឱ្យធ្វើការ និងរស់នៅកន្លែងតែមួយដោយទទួលបានប្រាក់ខែតិចតួច ឬគ្មាន

ចំណាំចំពោះអ្នកសម្របសម្រួល៖ អាស្រ័យលើអាយុរបស់សិស្សរបស់អ្នក និយមន័យនេះប្រហែលជាមិនសមរម្យក្នុងការចែករំលែកទេ។

- **ការជួញដូរផ្លូវភេទ៖** ការបង្ខំ បញ្ឆោត ឬបង្ខិតបង្ខំមនុស្សឱ្យធ្វើសកម្មភាពផ្លូវភេទបែបពាណិជ្ជកម្ម។ ណែនាំបុគ្គលដែលមានអាយុក្រោម 18 ឆ្នាំឱ្យធ្វើសកម្មភាពបែបនេះ។

ជំហានទី ០៣ ពន្យល់ថាការជួញដូរមនុស្សគឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មដែលអាចកើតឡើងចំពោះនរណាម្នាក់ ហើយដូច្នេះវាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការដឹងថាតើត្រូវធ្វើអ្វី ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមិនមានសុវត្ថិភាព ឬមិនស្រួល។ ពិភាក្សាពីភាពខុសប្លែកគ្នារវាងមនុស្ស "ល្បិច" និងមនុស្ស "គួរឱ្យទុកចិត្ត" ហើយសិស្សគួរតែប្រាប់នរណាម្នាក់ដែលពួកគេទុកចិត្តជានិច្ច ប្រសិនបើពួកគេមិនមានអារម្មណ៍សុវត្ថិភាព។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3C - តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី? (បន្ត)

ជំហានទី ០៤ សូមអានសេណារីយ៉ូខាងក្រោម ហើយអញ្ជើញសិស្សឲ្យចែកចាយនូវអ្វីដែលពួកគេនឹងធ្វើ ប្រសិនបើពួកគេស្ថិតក្នុងស្ថានភាពនោះ។ ពិភាក្សាជាក្រុមដែលអាចមានការឆ្លើយតបដោយសុវត្ថិភាព។ បន្ទាប់មក កំណត់ថាតើការជួញដូរមនុស្សប្រភេទណាដែលទំនងជាកើតឡើងច្រើនជាងគេ ដោយផ្អែកលើសេណារីយ៉ូដែលបានបង្ហាញ។

សេណារីយ៉ូ ០១

អ្នកកំពុងលេងនៅតាមផ្លូវ នៅខាងក្រៅផ្ទះជាមួយមិត្តរបស់អ្នក។ គូស្នេហ៍ដែលរួសរាយរាក់ទាក់ទាញមកពីមុខផ្ទះរបស់អ្នក ក្រឡេកមើលបង្អួចរថយន្ត ហើយប្រាប់អ្នកដោយសោកស្តាយថាពួកគេបានបាត់ឆ្កែរបស់ពួកគេ។ ពួកគេមិនសុំជាមួយអ្នកជិតខាងទេ ហើយចង់ឱ្យអ្នកជិះជុំវិញ និងជួយ។ ពួកគេផ្តល់ឱ្យអ្នក $10 ប្រសិនបើអ្នកទៅជាមួយពួកគេដើម្បីជួយស្វែងរកកូនឆ្កែរបស់ពួកគេ។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ០២

មិត្តភក្តិរបស់អ្នកឈ្មោះ Isabella បាននិយាយជាមួយមិត្តភក្តិថ្មីនៅលើ Facebook។ មិត្តភ័ក្តិម្នាក់ដែលនាងបាននិយាយជាមួយគឺមិនមែនជាមនុស្សម្នាក់ដែលនាងពិតជាស្គាល់នោះទេ ប៉ុន្តែគាត់ហាក់ដូចជាបុរសវ័យក្មេងដ៏ស្រស់ស្អាតម្នាក់។ ឈ្មោះរបស់គាត់គឺ Jake ។ ថ្មីៗនេះ ការសន្ទនារបស់ Jake បាននាំឱ្យគាត់សុំ Isabella ឱ្យជួបគាត់នៅផ្សារទំនើបក្នុងស្រុកមួយ។ គាត់ថែមទាំងស្នើឱ្យនាងនាំមិត្តម្នាក់ទៅជាមួយ។ Isabella ដឹងថាឪពុកម្តាយរបស់នាងនឹងមិនយល់ព្រមលើកិច្ចប្រជុំនោះទេ។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ០៣

មិត្តរបស់អ្នកឈ្មោះ ចៃ បានអញ្ជើញអ្នកទៅជប់លៀងនៅផ្ទះរបស់គាត់បន្ទាប់ពីរៀន។ មិត្តភ័ក្តិរបស់អ្នកជាច្រើនមានគម្រោងទៅទីនោះ។ ម្តាយឯងកំពុងធ្វើការ ដូច្នេះចៃអញ្ជើញឯងជិះផ្ទះជាមួយគាត់ និងម្តាយក្រោយពីរៀន។ ម្តាយរបស់អ្នកបានផ្តល់ការអនុញ្ញាត។ ពេលរៀនចប់ បុរសម្នាក់ដែលថាគាត់ជាពូរបស់ចៃមកពីក្រៅក្រុងមកទទួលអ្នកទាំងពីរទៅផ្ទះរបស់ចៃ ជំនួសម្តាយរបស់ចៃ។ ចៃហាក់មិនសប្បាយចិត្តពេលឃើញពូ។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ០៤

អ្នកសម្រេចចិត្តជិះកង់ជាមួយមិត្តរបស់អ្នកនៅជុំវិញសង្កាត់។ ខណៈពេលដែលអ្នកកំពុងជិះកង់ ឡានដឹកទំនិញចាប់ផ្តើមតាមអ្នកបន្តិចម្តងៗ។ អ្នកស្ថិតនៅក្នុងផ្នែកដែលមិនធ្លាប់ស្គាល់នៃសង្កាត់ ហើយផ្ទះរបស់អ្នកទាំងពីរនៅឆ្ងាយពេកក្នុងការទៅផ្ទះ។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ០៥

ភាពយន្តចប់ហើយ អ្នក និងមិត្តរបស់អ្នកនៅរោងកុន រង់ចាំឪពុកម្តាយមកយកអ្នកទៅផ្ទះ។ បុរសល្អម្នាក់ដើរមករកអ្នក ហើយផ្តល់ជូនអ្នកទៅផ្ទះ។ អ្នកប្រាប់គាត់ថាទេ ព្រោះឪពុកម្តាយនឹងទៅទីនោះឆាប់ៗ។ គាត់ចាប់ផ្តើមទទូច ចាប់អ្នកដោយកែងដៃ ហើយជំរុញអ្នកឆ្ពោះទៅរកឡានរបស់គាត់។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3C - តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី? (បន្ត)

សេណារីយ៉ូ ០៦

ម្តាយរបស់អ្នកបានទៅផ្សារដើម្បីទិញគ្រឿងផ្សំមួយចំនួនសម្រាប់អាហារពិសេសដែលនាងកំពុងធ្វើសម្រាប់អាហារពេលល្ងាច។ ទីផ្សារនៅជិតផ្ទះរបស់អ្នក ហើយនាងនឹងទៅតែប៉ុន្មាននាទីប៉ុណ្ណោះ។ អ្នកឮនរណាម្នាក់គោះទ្វារ។ អ្នកឃើញមនុស្សដែលមិនបានអញ្ជើញឈរនៅមាត់ទ្វារ។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ០៧

អ្នកមានអ៊ីនធឺណិត ហើយមានមនុស្សចម្លែកសុំបន្ថែមអ្នកជាមិត្តភ័ក្តិ ដូច្នេះអ្នកធ្វើ។ ពីរបីថ្ងៃក្រោយមក ពួកគេចាប់ផ្តើមជជែកជាមួយអ្នក ហើយហាក់ដូចជាស្និទ្ធស្នាលណាស់។ ពួកគេសួរថាតើអ្នកចង់បើក webcam របស់អ្នកដែរទេ ដូច្នេះអ្នកអាចមើលគ្នាទៅវិញទៅមក។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ០៨

ឪពុកម្តាយរបស់អ្នកប្រាប់អ្នកឱ្យលក់ផ្កាពេញមួយកន្ត្រកនៅពេលល្ងាច ហើយប្រសិនបើអ្នកមិនទេ អ្នកមិនអាចត្រឡប់មកផ្ទះវិញបានទេ។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ០៩

ជនចម្លែកម្នាក់ចូលមកជិតអ្នក ហើយនិយាយថាពួកគេនឹងទិញកុំព្យូទ័រយួរដៃ (ទូរសព្ទដៃ ឬរថយន្ត) ឱ្យអ្នកដោយសាច់ប្រាក់ ប៉ុន្តែអ្នកត្រូវមកធ្វើការឱ្យពួកគេ។ តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ១០

អ្នកកំពុងញ៉ាំអាហារពេលល្ងាចជាមួយឪពុកម្តាយ ហើយឃើញក្មេងស្រីលក់ផ្កាឲ្យបុរស។ គាត់ឲ្យលុយនាងដើម្បីទិញរបស់ទាំងអស់ រួចចាប់ផ្តើមប៉ះនាង។ តើអ្នកធ្វើអ្វី?

សេណារីយ៉ូ ១១

អ្នកនៅសាលារៀនជាមួយមិត្តភ័ក្តិរបស់អ្នក នៅពេលដែលពួកគេប្រាប់អ្នកថា នរណាម្នាក់ក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគេកំពុងប៉ះពួកគេដោយមិនសមរម្យនៅពេលដែលគ្មាននរណាម្នាក់នៅក្បែរ (ពួកគេគឺជាមនុស្សដែលមិនបានអញ្ជើញ/មានល្បិចកល)។ តើអ្នកធ្វើអ្វី?

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3E

ការរុករកការកេងប្រវ័ញ្ច

គោលបំណង

ដើម្បីបង្កើតកិច្ចការសិក្សាដ៏ស៊ីជម្រៅមួយ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីឱ្យកុមារមានបទពិសោធន៍ ឬធ្វើជាសាក្សីអំពីអ្វីដែលជាការកេងប្រវ័ញ្ច និងគំនិតនៃភាពអយុត្តិធម៌-អយុត្តិធម៌។ សកម្មភាពនេះអនុញ្ញាតឱ្យកុមារមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយចិត្តនៅពេលដែលការសន្យាត្រូវបានខូច និងផ្តល់ឱកាសសម្រាប់ការសន្ទនាដោយបើកចំហ និងស្មោះត្រង់អំពីការកេងប្រវ័ញ្ច។

សម្ភារៈ

ប្រហែល 5-10 រង្វាន់តូច (ឧ. ស្ទីគ័រ ឬស្ករគ្រាប់)។

ជំហានទី ០១ ពិភាក្សាអំពីរបៀបដែលសកម្មភាពនេះនឹងជួយយើងឱ្យយល់ពីគោលគំនិតនៃភាពអយុត្តិធម៌។

សួរថា៖ "បើអ្នកកើតមកពិការ តើតម្លៃរបស់អ្នកជាមនុស្សត្រូវផ្លាស់ប្តូរឬទេ?"
ជ្រើសរើសអ្នកស្ម័គ្រចិត្តពីរនាក់ពីទស្សនិកជន ដែលបាននិយាយថាពួកគេអាចធ្វើការជំរុញ និងសន្យាជាមួយអ្នកស្ម័គ្រចិត្តទាំងនេះថាពួកគេនឹងទទួលបានរង្វាន់ (ឧទាហរណ៍ ស្ទីគ័រ ស្ករគ្រាប់) នៅពេលពួកគេបំពេញកិច្ចការជាក់លាក់មួយ។

ជំហានទី ០២ យអ្នកស្ម័គ្រចិត្តទាំងពីរធ្វើការជំរុញបីដង (ឬកិច្ចការផ្សេងទៀត)។ នៅពេលដែលពួកគេបានបញ្ចប់ការជំរុញទាំងបីនេះ សូមផ្តល់តែស្ទីគ័រដល់អ្នកស្ម័គ្រចិត្តម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។ សុំឱ្យពួកគេធ្វើការរុញបីបន្ថែមទៀត។ ពេលចប់ហើយគឺឲ្យតែអ្នកស្ម័គ្រចិត្តដែលជារង្វាន់ដោយមិនអើពើនឹងអ្នកផ្សេង។

សួរថា៖ "តើអ្នកគិតថានេះយុត្តិធម៌ទេ? ហេតុអ្វីបានជាឬមិនដូច្នេះ?"

> **ចំលើយគំរូ៖** ទេ វាហាក់ដូចជាមិនយុត្តិធម៌ទេ។ ទោះបីជាអ្នកទាំងពីរបានលើកគ្នាបីដងក៏ដោយ មានតែមនុស្សម្នាក់ប៉ុណ្ណោះដែលទទួលបានស្ទីគ័រ។

ជំហានទី ០៣ ធ្វើជំហានទីពីរម្តងទៀត ដោយផ្តល់រង្វាន់ដល់អ្នកស្ម័គ្រចិត្តដូចគ្នា ហើយមិនអើពើនឹងមួយទៀត។

ជំហានទី ០៤ ពន្យល់ពីរបៀបដែលសកម្មភាពគឺជាឧទាហរណ៍នៃការកេងប្រវ័ញ្ច និងរបៀបដែលវាអាចមាននៅក្នុងទម្រង់នៃនរណាម្នាក់សុំឱ្យមនុស្សម្នាក់ធ្វើកិច្ចការមួយ (ឧ. ការងារ) ដោយសន្យាថានឹងផ្តល់រង្វាន់ដល់ពួកគេ (ឧ. ប្រាក់ឈ្នួល) ហើយបន្ទាប់មកមិនធ្វើតាម។ នៅលើការសន្យារបស់ពួកគេ។ ក្នុងសកម្មភាពនេះ ភារកិច្ចគឺធ្វើការរុញឡើងដើម្បីទទួលបានរង្វាន់។ ខណៈពេលដែលអ្នកស្ម័គ្រចិត្តទាំងពីរត្រូវបានសន្យាថានឹងទទួលបានរង្វាន់ដូចគ្នា មានតែមនុស្សម្នាក់ប៉ុណ្ណោះដែលទទួលបានរង្វាន់។

ជំហានទី ០៥ ផ្តល់រង្វាន់ចំនួនពីរដងដល់អ្នកស្ម័គ្រចិត្តដែលមិនបានទទួល ហើយសូមអរគុណអ្នកស្ម័គ្រចិត្តទាំងពីរដែលបានចូលរួម។ នៅពេលពួកគេត្រឡប់ទៅកន្លែងអង្គុយរបស់ពួកគេវិញ សូមនិយាយដូចតទៅ៖ "ពេលខ្លះមនុស្សត្រូវបានផ្តល់ឱកាសការងារមិនពិត ដែលពួកគេត្រូវបានគេសន្យាថាមានការងារ និងប្រាក់ ប៉ុន្តែពួកគេត្រូវបានគេបោកប្រាស់។ ដូច្នេះពួកគេធ្វើការដោយមិនបានប្រាក់ខែ។ ក្នុងស្ថានភាពជាច្រើន ពួកគេមិនអាចចាកចេញបានទេ។ មនុស្សគ្រប់រូបសមនឹងទទួលបានប្រាក់ខែសម្រាប់ការខិតខំរបស់ពួកគេ ហើយសមនឹងធ្វើការក្នុងលក្ខខណ្ឌល្អ។ នៅពេលដែលមនុស្សត្រូវបានបង្ខំឱ្យធ្វើការដោយគ្មានប្រាក់ឈ្នួល និងមិនអាចចាកចេញដោយសេរី យើងហៅការបង្ខំនេះថាជាទម្រង់នៃការជួញដូរមនុស្ស។ ពេលមានរឿងនេះកើតឡើង ហើយមានកុមារជាប់ពាក់ព័ន្ធ យើងហៅថាការជួញដូរកុមារ"។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3F

សកម្មភាព "តើអ្នកអាចយើញខ្ញុំ"

គោលបំណង

ដើម្បីជួយកុមារឱ្យស្គាល់សូចនាករនៃការកេងប្រវ័ញ្ចលើអ៊ីនធឺណិត សូមរៀនគន្លឹះសុវត្ថិភាពផ្សេងៗគ្នា និងដឹងពីរបៀបរាយការណ៍ករណីសង្ស័យ។

សម្ភារៈ

តើអ្នកអាចយើញខ្ញុំទេ? (CYSM) សេណារីយ៉ូហ្គេមវីដេអូ

ជំហានទី ០១ មើលសេណារីយ៉ូវីដេអូហ្គេម CYSM ។

ជំហានទី ០២ ឱ្យសិស្សអានអំពីគន្លឹះសុវត្ថិភាព។

ជំហានទី ០៣ ពិភាក្សាពីគន្លឹះសុវត្ថិភាពដែលក្មេងប្រុសនៅក្នុងសេណារីយ៉ូអាចអនុវត្តបានដើម្បីឱ្យមានសុវត្ថិភាពជាង។

សួរថា៖ "តើអ្វីជាសុវត្ថិភាពឌីជីថល?"

> **ចំលើយគំរូ៖ សុវត្ថិភាពឌីជីថល** ផ្តោតលើសកម្មភាពបង្ការដើម្បីការពារខ្លួនពីការកេងប្រវ័ញ្ចលើអ៊ីនធឺណិត និងផ្តល់ឧបករណ៍ដើម្បីជួយកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះចំពោះការសម្អិតសម្អាង និងការជួញដូរ។

សួរថា៖ តើអ្នកអាចធ្វើអ្វីបានក្នុងស្ថានភាពស្រដៀងគ្នានេះ?

> **ចំលើយគំរូ៖** ប្រាប់មនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត ប្រសិនបើអ្នកត្រូវបានទាក់ទងតាមអ៊ីនធឺណិតដោយនរណាម្នាក់ដែលអ្នកមិនស្គាល់ ហើយពួកគេកំពុងស្នើសុំព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន ឯកជន ឬនរណាម្នាក់ធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រួល ឬមិនមានសុវត្ថិភាព។ រាយការណ៍ និងទប់ស្កាត់។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

អត្ថបទផ្សេងៗ

- នៅពេលបង្កើតឈ្មោះអ្នកប្រើប្រាស់ កុំប្រើឈ្មោះពិតរបស់អ្នក ឬផ្នែកនៃឈ្មោះពិតរបស់អ្នក។ ឈ្មោះ។
- រក្សាព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនជាឯកជន - កុំផ្តល់ព័ត៌មានឯកជនណាមួយឡើយ។ អនឡាញ ដូចជាឈ្មោះសាលារៀន ឈ្មោះក្រុមកីឡា សកម្មភាព លេខទូរស័ព្ទ។ ឬអាសយដ្ឋាន។
- ប្រយ័ត្នចំពោះការបង្ហោះរបស់អ្នកដែលប្រាប់មនុស្សច្រើនពេក - ជៀសវាងការបង្ហោះណាមួយ។ ព័ត៌មានដែលអាចត្រូវបានប្រើដើម្បីស្វែងរកកន្លែងដែលអ្នករស់នៅ កន្លែងដែលអ្នកទៅ សាលារៀន គ្រួសាររបស់អ្នកជានរណា។ល។
- ទទួលយកតែមិត្តភក្តិអនឡាញដែលអ្នកបានជួបក្នុងជីវិតពិត។
- រៀនពីរបៀបទប់ស្កាត់អ្នកប្រើប្រាស់ណាដែលធ្វើអោយអ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រួល ឬរាយការណ៍ពួកគេទៅកាន់អ្នកផ្តល់វេទិកា។
- ប្រាប់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬមនុស្សជាទីទុកចិត្តរបស់អ្នកអំពីអ្វីទាំងអស់។ មិនស្រួលឬគួរឱ្យសង្ស័យ។
- ប្រសិនបើអ្នកមិនស្រួលនិយាយជាមួយឪពុកម្តាយរបស់អ្នក ពិភាក្សាជាមួយគ្រូ ឬធ្វើការរាយការណ៍ទៅ CyberTipline នៅ cybertipline.org ។
- ចងចាំថារូបភាពមានជារៀងរហូត ដូច្នេះត្រូវប្រយ័ត្នចំពោះប្រភេទរូបភាព អ្នកផ្តល់ឱ្យមិត្តប្រុស / មិត្តស្រីរបស់អ្នកហើយថាតើអ្នកនឹងចង់បាននោះទេ។ ចែករំលែកជាមួយអ្នកដទៃនៅពេលក្រោយ។
- ត្រូវចាំថា នៅពេលដែលអ្នកផ្តល់ឱ្យនរណាម្នាក់នូវរូបភាព ឬវីដេអូឯកជនរបស់អ្នក នោះអ្នក។ បាត់បង់ការគ្រប់គ្រងទាំងអស់អំពីកន្លែងដែលរូបភាព ឬវីដេអូនោះទៅ។
- សូម្បីតែ "លាក់" និងរូបថតឯកជន និងរូបថតអេក្រង់របស់អ្នកអាចត្រូវបានរក្សាទុកយ៉ាងងាយស្រួល និងចែករំលែក ដូច្នេះត្រូវប្រាកដថាស្វែងយល់ពីលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់នៃអ៊ីនធឺណិត វេទិកាដែលអ្នកប្រើ។
- ប្រាប់នរណាម្នាក់ប្រសិនបើអ្នកទទួលបានរូបថតដែលរួមបញ្ចូលការមិនចង់បាន ឬមិនបានអញ្ជើញមាតិកា។
- ប្រយ័ត្ននរណាម្នាក់ដែលចង់ជជែកជាមួយអ្នកតាមអ៊ីនធឺណិតដែលអ្នកមិនចូលចិត្តដឹងក្នុងជីវិតពិត ជាពិសេសនៅពេលពួកគេចាប់ផ្តើមសួរសំណួរផ្ទាល់ខ្លួន។ ពួកគេប្រហែលជាមិនមែនជានរណាដែលពួកគេនិយាយថាពួកគេជា។
- កុំចូលរួមក្នុងការជជែកជាវីដេអូ ឬសកម្មភាព webcam ជាមួយនរណាម្នាក់ដែលអ្នកមិនស្គាល់នៅក្នុងជីវិតពិត។
- ត្រូវចាំថារូបភាពរបស់មិត្តអនឡាញនោះអាចក្លែងក្លាយជាមួយអ្វីគ្រប់យ៉ាងដែលពួកគេបានប្រាប់អ្នក។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

សកម្មភាព 3G

ហៅទៅសកម្មភាព

អានស្ត្រីបខាងក្រោមនៃសេណារីយ៉ូជួញដូរមនុស្ស (ឬមើលវីដេអូ "តើអ្នកអាចឃើញខ្ញុំទេ?" ដែលភ្ជាប់នៅក្នុងវគ្គទី 3 ធនធាន)។ អញ្ជើញកុមារឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងគោលគំនិតនៃការជួញដូរមនុស្សដោយប្រើវិធីសាស្ត្រមួយ។ខាងក្រោម។ សម្រាប់បញ្ហាប្រឈមបន្ថែម សូមឱ្យកុមារគិតអំពីសេណារីយ៉ូដែលពួកគេបានសរសេរ ហើយគូសបញ្ជាក់ពីកត្តាជំរុញពីរ និងកត្តាទាញពីរ។ នៅពេលដែលពួកគេបានកំណត់អត្តសញ្ញាណទាំងនេះហើយ សូមសួរពួកគេពីអ្វីដែលពួកគេអាចធ្វើដើម្បីការពារបានប្រសើរជាងមុន។ មនុស្ស។ អញ្ជើញពួកគេឱ្យពន្យល់បន្ថែមដោយប្រើវិធីសាស្ត្រដែលបានជ្រើសរើសរបស់ពួកគេ។

សេណារីយ៉ូនៃការជួញដូរការងារ

ខណៈពេលដែលធ្វើដំណើរទូទាំងប្រទេសរបស់គាត់ លោក Anton ត្រូវបានផ្តល់ឱកាសឱ្យធ្វើការក្រៅប្រទេស។ ដោយរំភើបនឹងឱកាសថ្មីនេះ គាត់ទទួលយក។ ប៉ុន្តែលោក Anton ត្រូវបានគេកុហក។ ពេលគាត់មកដល់ អ្វីៗខុសពីអ្វីដែលគាត់បានសន្យា។ ឯកសារអត្តសញ្ញាណរបស់គាត់ត្រូវបានដុតបំផ្លាញ ហើយគាត់ត្រូវបានក្រុមជួញដូររបស់គាត់វាយ។ ពួកគេបានបង្ខំគាត់ឱ្យធ្វើការនៅក្នុងរោងចក្រ កសិដ្ឋាន និងក្នុងគ្រួសារដោយទទួលបានប្រាក់កម្រៃតិចតួច ឬគ្មាន - គាត់ត្រូវបានគេធ្វើជាទាសករ និងធ្វើបាបអស់រយៈពេល 3 ឆ្នាំ។ បន្ទាប់ពីការប៉ុនប៉ងជាច្រើនដង Anton ទីបំផុតបានរត់គេចខ្លួន។ សព្វថ្ងៃនេះ ចំណងមិនមែនជាការពិតប្រចាំថ្ងៃរបស់គាត់ទៀតទេ។

បង្កើតវា (បែបសិល្បៈ)

កុមារគូរ ឬគូររូបភាពដែលតំណាងឱ្យការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ចមើលទៅដូច (ឧ. ទម្រង់សំខាន់មួយនៃការជួញដូរ) ឬអត្ថន័យសម្រាប់ពួកគេ។ សិស្សក៏អាចធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីបង្កើតផ្ទាំងគំនូរ ផ្ទាំងរូបភាព ឬការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មយុទ្ធនាការ។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ថ្នាំលាប ក្រដាស ស្នីគ័រ ពន្លឺ វត្ថុសិប្បកម្មដែលមានស្រាប់ផ្សេងទៀត។

ធ្វើសកម្មភាព (បែបរឿងល្ខោននិយាយខ្លី)

កុមារធ្វើការជាក្រុមដើម្បីបង្កើតការលេង/រឿងភាគ/ឬលេងសើចដោយផ្អែកលើការសម្ងាត់ជុំវិញការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ច។ពួកគេត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងសរសេរស្ត្រីបខ្លីមួយដែលរៀបរាប់ពីអ្វីដែលពួកគេចង់ធ្វើ ហើយបន្ទាប់មកតម្រឹមតួអក្សរទៅសមាជិកក្រុមនីមួយៗ ដូច្នេះសិស្សទាំងអស់អាចត្រូវបានរួមបញ្ចូល។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ក្រដាស សំលៀកបំពាក់ ប្រដាប់ប្រដា។

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

3G - ហៅទៅសកម្មភាព (បន្ត)

សរសេរវា (យ៉ាងជាក់លាក់)

សិស្សនឹងកត់ត្រាអំពីសេណារីយ៉ូនៃការជួញដូរមនុស្ស និងរួមបញ្ចូលពីរបៀបដែលពួកគេនឹងឆ្លើយតបចំពោះសេណារីយ៉ូ។ នេះអាចជាការសរសេរ ឬគូរគំនិតច្នៃប្រឌិត និងគំនិតរបស់ពួកគេ។

សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ក្រដាស

ប្រាប់វា (តន្ត្រី)

សិស្សធ្វើការជាក្រុមដើម្បីបង្កើតបទចម្រៀង រ៉ែប ឬកំណាព្យ ដើម្បីបង្ហាញពីអារម្មណ៍របស់ពួកគេចំពោះការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ច ឬពន្យល់ពីរបៀបដែលនេះជាឧក្រិដ្ឋកម្មដែលមានសព្វថ្ងៃនេះ។ នេះអាចជាចង្វាក់សាមញ្ញ ឬជាបទពេញ។

សម្ភារៈ៖ សម្ភារៈ៖ បិច ខ្មៅដៃ ក្រដាស ឧបករណ៍ភ្លេង

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ឯកសារយោង

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.

ឯកសារយោង

1. **International Labour Organisation and Walk Free Foundation. (2022). Global Estimates of Modern Slavery report.** Retrieved from https://www.walkfree.org/reports/global-estimates-of-modern-slavery-2022/

2. **International Labour Organisation and Walk Free Foundation. (2017). Global Estimates of Modern Slavery: Forced Labour and Forced Marriage.** Retrieved from https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/publication/wcms_575540.pdf

3. **International Organization for Migration Global Migration Flows Map.** Retrieved from https://www.iom.int/world-migration

4. **United Nations, Department of Economic and Social Affairs. (2017). International Migration Report 2017.** Retrieved from http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2017_Highlights.pdf

5. **United Nations. (2017). Sustainable Development Goals, Goal 1: End poverty in all its forms everywhere.** Retrieved from http://www.un.org/sustainabledevelopment/poverty/

6. **UNICEF, Child Poverty.** Retrieved from https://www.unicef.org/social-policy/child-poverty#:~:text=Yet%20hundreds%20of%20millions%20of,children%20live%20in%20extreme%20poverty.

7. **United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) (2017). School Violence and Bullying: Global Status Report, 2017.** Retrieved from http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002469/246970e.pdf

8. **United Nations Development Programme. (2017). Goal 4 Targets.** Retrieved from http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education/targets/

9. **UNESCO (2017). Reducing global poverty through universal primary and secondary education** Retrieved from http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/reducing-global-pover-ty-through-universal-primary-secondary-education.pdf

10. **World Health Organization. (2014). Preventing Suicide: A Global Imperative.** Retrieved from https://www.who.int/mental_health/suicide-prevention/world_report_2014/en/

11. **United Nations Children's Fund (UNICEF), (2019) Growing up in a connected world Report, 10** Retrieved from https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/GKO%20Summary%20Report.pdf

12. **SDG (2018). Goal 4: Quality Education.** Retrieved from http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html

13. **UNDP. (2017). Sustainable Development Goals.** Retrieved from http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html

ចំតចម្លងៈ ©A21 USA, Inc. 2023. រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

ឯកសារយោង (បន្ត)

14. **UNDP (2017) SDG: Goal 4, Quality Education** Retrieved from http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html

15. **Bolgnini, Monique, Ph.D., Plancherel, B. Ph.D., Laget, J., M.D., Halfon, O., M.D. (2003) Adolescent's Suicide Attempts: Populations at Risk, Vulnerability, and Substance Use#, Substance Use and Misuse, 38(11-13), pp.1651-53 Department of Child and Adolescent Psychiatry, University of Lausanne, Lausanne, Switzerland. MARCEL DEKKER, INC. , New York, N.Y.** Retrieved from http://eds.a.ebscohost.com

16. **United Nations Development Programme (UNDP) (2018). Goal 4: Quality Education.** Retrieved from http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html

17. **Encyclopedia Britannica, Slavery: Historical Survey.** Accessed https://www.britannica.com/topic/slavery-sociology/Historical-survey

ឯកសារបន្ថែម៖

- **International Organization for Migration. (2019). Migration Data Portal.** Retrieved from https://migrationdataportal.org/?i=stock_abs_&t=2019

- **Rogowski, R. (2013). Slavery: a dual-equilibrium model with some historical examples. Public Choice. V. 155, 3-4 , (pp 189-209) DOI 10.1007/s11127-011-9870-3**

- **Schottenhammer, A. (2003) Slaves and Forms of Slavery in Late Imperial China (Seventeenth to Early Twentieth Centuries), Slavery & Abolition: A Journal of Slave and Post-Slave Studies, 24:2, 143-154, DOI: 10.1080/01440390308559161**

- **The World Bank. (2019). Poverty.** Retrieved from http://www.worldbank.org/en/topic/poverty/overview

- **United Nations (1989) United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC)** Retrieved from https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx

- **United Nations, Department of Economic and Social Affairs. (2017). International Migration Report 2017.** Retrieved from http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2017_Highlights.pdf

- **United Nations (2015) United Nations Universal Declaration of Human Rights (UN UDHR).** Retrieved from https://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf

- **World Health Organization. (2019). Mental Health: Suicide data.** Retrieved from https://www.who.int/mental_health/prevention/suicide/estimates/en/

- **Zelnick-Abramovitz, R. (2009) Freed slaves, their status and state control in Ancient Greece, European Review of History: Revue européenne d'histoire, 16:3, 303- 318., doi:10.1080/13507480902916779**

ចំតចម្លង៖ ©A21 USA, Inc. 2023. រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

©A21 USA, Inc. 2023. All rights reserved.